

*I Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
21 – 28 лютого 2011 року*

В останні роки помітно загострилося протиріччя між потребою студентів використовувати дозвілля як сферу задоволення творчих потреб, самоствердження, повноцінного спілкування та невмінням реалізувати себе у вільний час з огляду на недостатність зусиль в організації виховної роботи з боку вузів, яка сьогодні найчастіше зводиться до окремих розважальних заходів або до перенесення в сферу дозвілля методів і форм навчальної діяльності.

Саме за цих умов, на нашу думку, соціокультурна анімація повинна стати тим особистісним орієнтиром, який сприяє збереженню позитивних переконань, сприйняттю нових ідей, збереженню незалежності думок, здатності адаптуватися до зовнішніх обставин. Ключові професійні завдання педагога-аніматора (від фр. „animer” – надихати, стимулювати до певного виду діяльності) полягають в тому, щоб: створити умови, у ході яких особистість прагнула б долучитись до культури; допомогти встановити доброзичливі стосунки в групі; стимулювати особистість до творчої діяльності, самоактуалізації. При цьому він виступає не як керівник групи, а лише у ролі консультанта чи помічника, що допомагає створювати умови для пробудження думок, прийняття рішень та реалізації дій. Він повинен ефективно реалізувати процес соціалізації особистості, її гармонійної інтеграції з суспільством та світом. Французький дослідник М. Леві-Котре доводив одним із перших, що „соціокультурний аніматор” – це людина-перехрестя,

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

„Наукова молодь: інноваційні підходи в освіті і науці”

З Б І Р Н И К Т Е З

**I Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція**

Присвячена 90-річчю ЛНУ імені Тараса Шевченка

*21 – 28 лютого 2011 року
Україна, м. Луганськ*

Сайт конференції: icrtm.luguniv.edu.ua

УДК [001.891-053.81] (082)

ББК 72 я 43

Н 34

Редакційна колегія:

- Клімочкіна О. М.** – доктор медичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
- Прошкін В. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач відділу аспірантури Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
- Драгнев Ю. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, голова Ради молодих учених Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

Н 34 **Наукова молодь: іноваційні підходи в освіті і науці.** Збірник тез І Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. 21 – 28 лютого 2011 року. – Луганськ : Глобус, 2011. – 220 с.

Збірник тез І Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції „Наукова молодь: іноваційні підходи в освіті і науці” подається у друкованому варіанті і складається з різних наукових напрямків: соціально-гуманітарні науки (історія, культурологія, політологія; юридичні науки, економічні науки); фізична культура, спорт, здоров'я людини, фізична реабілітація; філологічні науки; психолого-педагогічні науки; природничо-географічні, математичні та технічні науки. Збірник тез призначено для науковців у різних галузях науки, студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, професорсько-викладацького складу. З електронною версією можна ознайомитися на офіційному сайті конференції: icrmu.luguniv.edu.ua.

УДК [001.891-053.81] (082)

ББК 72 я 43

Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол 5 від 24 грудня 2010 року)

© Рада молодих учених., 2011

© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011

Соціальне виховання студентів у сфері дозвілля служить розвитку самосвідомості, в процесі якого вони виробляють власні цінності та орієнтації, що приводять до свідомого відношення до професійної діяльності та способу духовного життя. В організованому дозвіллі закладена соціальна пам'ять традицій культури, історична пам'ять попередніх поколінь молоді та дорослих. Дозвіллева діяльність молоді і студентства має великий вплив на всі найважливіші сторони життєдіяльності сучасного суспільства: на політику, економіку, культуру, мораль та ін.

Поняття „культурно-дозвіллева діяльність” сучасною наукою розглядається як одна зі сфер реалізації соціально-культурної діяльності в цілому, де акумулюються накопичені суспільством культурно - духовні і матеріальні цінності та за допомогою педагогічних технологій реалізуються в процесі соціальної взаємодії [2, с. 19].

Таким чином, в теперішній час проблема ефективного використання виховного потенціалу культурно-дозвіллевої діяльності в системі виховання вузів набула особливої актуальності. Маючи можливість вибирати заняття на дозвіллі за власним бажанням, через відсутність необхідних навичок, недостатньої організаційно-педагогічної допомоги студенти часто не готові до усвідомленого вибору видів діяльності, які сприяють їхньому повноцінному розвитку.

Студентство як найбільш освічена і соціально активна макрогрупа молоді особливо гостро відчуває зміни, що відбуваються в житті суспільства. Внаслідок відомих інноваційних та деструктивних тенденцій в суспільному розвитку відбувається фіксоване соціологами зростання прагматизму й індивідуалізму у молоді і студентства.

У цих суперечливих умовах соціальне виховання стає затребуваним на всіх рівнях суспільного життя. Саме соціальне виховання може і повинно справляти сьогодні свій ефективний вплив на формування у молодого покоління духовних цінностей та ідеалів, індивідуального і суспільного світогляду, поведінкових стереотипів і конкретних вчинків.

Значна роль у вихованні соціально орієнтованої особистості належить вищій школі, що відповідає вітчизняним педагогічним традиціям, які враховують інтереси особистості, суспільства і держави в цілому.

У зв'язку з цим для соціальної педагогіки характерне різке підвищення інтересу до проблем молоді в процесі її соціалізації, до різних аспектів її навчання, праці, дозвілля, взаємин із соціально-економічним і суспільним середовищем. Протягом останніх років особлива увага звертається на виховні можливості дозвілля молоді. Дозвілля розглядається як специфічна сфера для виховання підростаючого покоління, формування світоглядної культури, потреб, смаків, почуттів та емоцій. Відтак дозвілля є сферою здійснення просвітницько-виховного впливу на молоду людину.

ОФІЦІЙНИЙ САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЗМІСТ

Бабич

В'ячеслав Іванович

ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ВЗАЄМВІДНОСИН
МІЖ ХЛОПЦЕМ ТА ДІВЧИНОЮ У ПІДЛІТКОВОМУ
ВІЦІ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО
ПОКОЛІННЯ17

Бурім

Олена Василівна

СПОСОБИ РЕГУЛЯЦІЇ ВПЛИВУ
СУЧАСНОГО МЕДІАСЕРЕДОВИЩА
НА ОСОБИСТІТЬ19

Волкова

Євгенія Сергіївна

ВИСВІТЛЕННЯ БЛИЗЬКОСХІДНОЇ ПОЛІТИКИ
РОСІЇ В 30-Х РР. ХІХ СТ.
В ДОЖОВТНЕВІЙ РОСІЙСЬКІЙ
ІСТОРИОГРАФІЇ.....23

Вязникова

Офелія Євгенівна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....25

нових підходів щодо виховання та соціалізації підростаючого покоління. Особливого значення набуває формування гармонійно розвиненої та суспільно активної особистості.

„Вивчення і розв'язання проблем молоді завжди актуально, але вони ніколи не стояли так гостро, як сьогодні, в умовах нестабільної соціально-економічної і політичної обстановки в Україні, невирішеної економічної кризи, послаблення ролі родини, девальвації моральних норм, різкої різниці в матеріальних умовах життя всіх шарів населення...” [1, с. 7].

Державно-політичні та соціально-економічні перетворення, які відбувалися на початку ХХІ ст., зробили певний вплив на статус виховання у вищих навчальних закладах, оновлення його структури та суті, пропаганду та поширення передового досвіду виховної діяльності у вищій школі. Багато вищих навчальних закладів розробили власні виховні програми, які співвідносяться з концепцією модернізації сучасної української освіти.

Однак, стан нинішньої системи виховання в цілому можна характеризувати як складний, що пов'язано з розпадом головних цілеутворювальних елементів виховної політики, пошуком нових орієнтирів у навчанні та вихованні. Відбуваються зміни ціннісних орієнтацій в різних соціально-демографічних групах населення України, в тому числі серед молоді і, перш за все, серед представницької її частини – студентства.

вузов / А. Б. Крутик, М. М. Хайкин. – СПб. :
Бизнес-пресса, 1999. – 447 с.

2. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів
господарювання : навч. посібн. / Г. І. Філіна ; [2-
ге вид., перероб. та допов.]. – К. : Центр учбової
літератури, 2009. – 320 с.

3. Финансовое управление фирмой /
В. И. Терехин, С. В. Моисеев, Д. В. Терехин,
С. Н. Цыганков ; под ред. В. И. Терехина. – М. :
ОАО „Издательство „Экономика”, 1998. – 350 с.

УДК 001.895:378.147(477)

Гавриленко Марія
м. Донецьк

**СОЦІОКУЛЬТУРНА АНІМАЦІЯ, ЯК ІНОВАЦІЙНА
ТЕХНОЛОГІЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО
ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В
КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Самопочуття молоді є одним з головних
показників розвитку суспільства. Абсолютно об'єктивні
цивілізаційні зміни й тенденції розвитку, характерні
для людства в цілому і для України зокрема,
складають підґрунтя сучасних змін в освіті. Перехід
від індустріального виробництва до суспільства
інформаційних технологій, а потім – до суспільства
знань, глобалізаційні процеси, що охоплюють усі
сфери життя і діяльності, – це ті зміни, які вимагають

Гавриленко Марія Олександрівна
СОЦІОКУЛЬТУРНА АНІМАЦІЯ,
ЯК ІНОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО
ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
В КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....28

Гаухман
Михайло Володимирович
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЕКТ
У РОСІЙСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ
НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ
(1905–1914 РР.)34

Гречаник
Ірина Петрівна
КОМПЕТЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФАНТАСТИКИ
У ХХ СТОЛІТТІ (КОРОТКИЙ ОГЛЯД)37

Грибок
Ніна Миколаївна
МІСЦЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ
МЕДИЧНОЇ ГРУПИ В ІЄРАРХІЇ ЖИТТЄВИХ
ЦІННОСТЕЙ.....40

Грищенко
Елена Владимировна
„Я – МЫ” КАК ПРАГМАТИЧЕСКАЯ РАМКА
ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА.....43

Драгнєв Юрій Володимирович ІНФОРМАЦІЙНО-НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	46
Дзик Роман Анатолійович ТЕОРІЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У СВІТЛІ ВЧЕННЯ ОЛЕКСАНДРА ПОТЕБНІ	48
Дроздов Дмитро В'ячеславович АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	51
Єлісєєва Ірина Олександрівна ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ НА ОСНОВІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ	54
Завойських Юлія Андріївна ВИДИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	57

розвитку засоби, прирівняні до власних – стійкі пасиви.

Під стійкими пасивами розуміють постійну заборгованість підприємствами перед робітниками, бюджетом та позабюджетними фондами, яка обумовлена періодичністю виконання цих обов'язків і постійним створенням коштів для їхнього покриття.

До залікових джерел фінансування можна віднести:

- позики на кредитному ринку: фінансові кредити, факторинг, форфейтинг;
- позики на фондовому ринку: облігаційні позики, фінансові векселі;
- позики фірмові: комерційний товарний кредит, фінансовий лізинг, участь у капіталі позичальника підприємства кредитора.

Бюджетні асигнування містять у собі дотації, субвенції, субсидії.

Однак, на практиці підприємства житлового господарства обмежені у виборі засобів фінансування поточної господарської діяльності. Основними джерелами фінансових ресурсів для цих підприємств є власні кошти у виді оплати населенням та підприємствами витрат на утримання будинків, споруд та прибудинкової території, стійки пасиви, а також бюджетні субсидії.

Література

1. Крутик А. Б. Основы финансовой деятельности предприятия : учеб. пособие для экон. спец.

фінансово-господарської діяльності підприємства і після покриття всіх необхідних витрат, сплати податкових та інших обов'язкових платежів, поточного споживання і витрати грошових коштів, залишаються в розпорядженні підприємства.

Внутрішні власні фінансові ресурси можуть формуватися з таких джерел:

- чистий прибуток підприємства;
- амортизаційні відрахування;
- кошти фондів спеціального призначення;
- виторг від реалізації власного майна підприємства після сплати податків із продажу.

Зовнішні власні фінансові ресурси являють собою джерела поповнення власного капіталу, якій формується за межами підприємства за рахунок залучення для діяльності підприємства на безстроковий період власних фінансових ресурсів інших суб'єктів господарювання чи збережень фізичних осіб, які пов'язані з цим підприємством.

Основними формами залучення зовнішніх власних фінансових ресурсів є:

- залучення додаткових внесків у статутний фонд підприємств;
- безповоротна фінансова допомога;
- спонсорські та благодійні внески;

Крім власних фінансових ресурсів підприємство, має можливість безоплатно протягом визначеного періоду використовувати для свого

Згінник Григорій Леонідович УЯВЛЕННЯ ПРО СВОБОДУ В АНАРХО-КОМУНІЗМІ	59
--	----

Зіборова Віта Валеріївна ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ ВНЗ	62
--	----

Ігнатенко Катерина Володимирівна ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ПРИЙОМНИХ БАТЬКІВ	64
--	----

Каменська Алла Володимирівна ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	68
---	----

Кечик Ольга Олександрівна ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	70
---	----

Кобзар Наталія Вікторівна ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ТУРИЗМУ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЇЇ КОМПОНЕНТИ	73
---	----

Колеснікова Дар'я Сергіївна КОМПАРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ТВОРІВ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПИСЬМЕННИКІВ У СТАРШИХ КЛАСАХ.....	76
Костючек Марія Федорівна ЕКСПЛУАТАЦІЯ ЯК КІНЦЕВА МЕТА ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ.....	78
Крошка Світлана Андріївна, Борисенко Лілія Леонідівна ДУХОВНИЙ АСПЕКТ СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	81
Крилова Наталія Вікторівна ІНТЕГРОВАНІ КУРСИ НА ОСНОВІ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЯК НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	83
Кузьо Олеся Геннадіївна РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ЦІЛІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	87

- войны / С. С. Татищев. – СПб.: Тип. И. Н. Скороходова, 1887. – 639 с.
2. Жигарев С. Русская политика в Восточном вопросе / С. Жигарев. – М.: Университетская типография, 1896. – Т. 1. – 1896. – 466 с.
 3. Горяинов С. С. Босфор и Дарданеллы: исследование вопроса о проливах по дипломатической переписке, хранящейся в Государственном и Санкт-Петербургском главных архивах / С. С. Горяинов. – СПб.: Тип. И. Н. Скороходова, 1907. – 355 с.

УДК 332.8(477):336

**Вязникова Офелія
м. Луганськ**

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Усі джерела фінансування будь-яких підприємств поділяються на власні кошти, залікові та бюджетні асигнування.

У залежності від місця формування виділяють дві групи власних фінансових ресурсів: внутрішні та зовнішні.

Внутрішні фінансові ресурси – це внутрішні джерела коштів, які створюються в процесі

його робота містить дещо більш критичний аналіз згаданої політики. Так, він не тільки визнавав, що в близькосхідній політиці Росії була присутня економічна зацікавленість, але й критикував Миколу І за нерішучість та пасивність у розв'язанні Східного питання. Єдиним аргументом, який хоча б певною мірою виправдовує цю неприродність, на думку С. Жигарєва, є укладення у 1833 р. дуже вигідної для Росії Ункяр-Іскелесійської угоди.

На початку ХХ ст. з'явилась робота С. Горяїнова „Босфор і Дарданелли” [3], в якій російська політика у Східному питанні розглядається у зв'язку з режимом Чорноморських проток. Горяїнов висунув на перший план, насамперед, юридичний принцип визначення міжнародного статусу Босфору та Дарданелл. Разом з тим, уникає будь-якої конкретної оцінки її результативності та впливу на кінцеве розв'язання турецько-єгипетського конфлікту, обмежуючись простою констатацією фактів.

Таким чином, у дожовтневій російській історіографії досліджувана проблема розглядалася, насамперед, у загальному контексті протистояння мусульманського та християнського світів, а також реалізації завдань близькосхідного напряму зовнішньої політики Росії.

Література

1. Татищев С. С. Внешняя политика императора Николая I. Введение в историю внешних сношений России в эпоху Севастопольской

Кутнякова Ірина Сергіївна
ПІДГОТОВКА СТАРШОКЛАСНИКІВ
ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ У НАРОДНИХ
ТРАДИЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ90

**Литвинова
Наталія Анатоліївна**
ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ
З БАТЬКАМИ ПІДЛІТКІВ
ГРУПИ РИЗИКУ ЩОДО
ПРОФІЛАКТИКИ НАРКОМАНІЇ92

**Літовка
Олена Петрівна**
УМОВИ ПОДОЛАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО ІНФАНТИЛІЗМУ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ
ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ 95

**Лихачова
Катерина Михайлівна**
РІВНІ МОВЛЕННЕВОЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВНЗ РОСІЙСЬКОМОВНОГО РЕГІОНУ98

**Лозицька
Тетяна Юріївна**
СУТНІСТЬ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ДО ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА У ПРОФЕСІЙНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ100

Максєва Інна Іванівна СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	103
Мальцева Ольга Іванівна АКТУАЛЬНІСТЬ РЕЛІГІЙНОГО ВИХОВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	106
Маркова Мар'яна Василівна СИМВОЛІКА „ЖИВИХ” ХВИЛЬ У ПОЕЗІЇ СЕМЮЕЛЯ ТЕЙЛОРА КОЛРИДЖА „ФРАНЦІЯ: ОДА”.....	108
Масленников Игорь Сергеевич РЕАКЦІЯ ЧИТАТЕЛЕЙ НА ПРОБЛЕМНУЮ СТАТЬЮ В ПЕРИОДИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ СОВРЕМЕННЫХ СМИ	111
Мороз Сергій Сергійович НАУКА І МОРАЛЬНІСТЬ.....	114
Носкова Світлана Анатоліївна ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	117

УДК 94(47+57+5–15):327"183"

**Волкова Євгенія
м. Луганськ**

ВИСВІТЛЕННЯ БЛИЗЬКОСХІДНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ В 30-Х РР. ХІХ СТ. В ДОЖОВТНЕВІЙ РОСІЙСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ

У дожовтневій російській історіографії близькосхідна політика Росії в 30-х рр. ХІХ ст. досліджувалося у контексті реалізації імперських завдань та релігійного протистояння християнського та мусульманського світів. Серед праць, що вийшли у цей період, на найбільшу увагу заслуговує дослідження С. Татищева „Зовнішня політика Миколи І” [1]. Відкидаючи наявність зацікавленості Росії в укріпленні та розповсюдженні свого впливу на території Османської імперії, науковець стверджував, що єдиним міркуванням, яке спонукало Миколу І втрутитися у конфлікт, було „сприяти збереженню Туреччини без будь-яких потаємних розрахунків”, що й визначило головні цілі та характер майбутньої миротворчої місії.

Окремі положення, викладені С. Татищевим, набули подальшого розвитку у роботі С. Жигарева „Російська політика у Східному питанні” [2]. Однак,

покликана стати соціокультурним фактором розвитку особистості, засобом розвитку медіакультури та вирішити одну з важливих проблем – захистити аудиторію споживачів ЗМІ, передусім аудиторію дитячу та молодіжну, від негативного впливу медіа

Література

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. – Режим доступу : <http://osvita.telekritika.ua/material/koncepciya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukrayini>
2. Петрунко О. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіасередовищі: монографія / О. Петрунко. – Полтава: ТОВ НВП „Укрпромторгсервіс”, 2010. – 480 с.
3. Селевко Г. Медиаобразование – защита от манипулирования сознанием / Г. Селевко // Народное образование. – 2005. – № 9. – С. 127 – 131.
4. Федоров А. В. Медиаобразование: история, теория и методика: монографія / А. В. Федоров. – Ростов н/Д: ЦВВР, 2001. – 708 с.

Островська Наталія Олександрівна
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ
ФОРМУВАННЯ УСВІДОМЛЕНОГО
БАТЬКІВСТВА МОЛОДІ.....120

Пан Бо
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ
ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КИТАЙСЬКИХ
ПІАНІСТІВ В УКРАЇНСЬКИХ ВУЗАХ122

Перетята
Олеся Сергіївна
„КИЇВСЬКІ КАЗКИ” З.МЕНЗАТЮК:
ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ
ОБРАЗУ МІСТА У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ
КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ126

Перова
Світлана В'ячеславівна
КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНOSTІ КЛЮЧОВИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-
ФІЛОЛОГІВ129

Пивоварова
Ганна Сергіївна
ЗАЛЕЖНІСТЬ КОППІНГ СТРАТЕГІЇ
ВІД ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ
СТУДЕНТІВ132

Пігіда Віра Миколаївна ДІТИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	134
Попов Олексій Ілліч ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ СФОРМОВАНОСТІ „ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ” СТУДЕНТІВ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	136
Прошкін Володимир Вадимович ПРО СТИМУЛЮВАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ.....	139
Пучкова Яна Миколаївна ШЛЯХИ ПРИСКОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СИРОВ'ЯЛЕНИХ КОВБАС	141
Рабой Андрій Вікторович ВИКОРИСТАННЯ ВНУТРІШНЬОГО WEB-СЕРВЕРА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УЧНІВ.....	147

системою мас-медіа, навчити громадян, і в першу чергу дітей, уміти жити „під натиском” такої мозаїчної та іноді дуже небезпечної стресогенної „інформаційної лавини”. „Відтак постає гостра потреба в розвитку медіа-освіти, одне з головних завдань якої полягає в запобіганні вразливості людини до медіанасильства й медіаманіпуляцій, втечі від реальності в лабіринти віртуального світу, поширенні медіазалежностей” [1].

Суспільству вкрай необхідно не лише підвищувати увагу всіх соціальних та освітніх інститутів до якості інформаційно-комунікаційного простору, а й „підвищувати імунітет” до соціально шкідливих інформаційних впливів, тож впровадження медіаосвіти можна вважати одним з ефективних способів мінімізації деструктивного впливу медіасередовища на особистість.

Медіаосвіта, виконуючи багатоаспектні завдання, які постають перед нею (а саме: формувати в людини навички самостійного критичного оцінювання інформаційного потоку та вдосконалювати вміння естетичного сприйняття світу; навчити людину розуміти медіатексти, усвідомлювати наслідки їхнього впливу на психіку та створювати власні медіатексти мовою різних ЗМІ, протистояти маніпулятивному впливу засобів масової комунікації, сприяти формуванню таких якостей особистості, які б гарантували її безпеку при споживанні медіапродукції та забезпечували психологічний комфорт та вміння обирати корисну та потрібну для себе інформацію),

УДК 37.013.42:316.774

**Бурім Олена
м. Луганськ**

СПОСОБИ РЕГУЛЯЦІЇ ВПЛИВУ СУЧАСНОГО МЕДІАСЕРЕДОВИЩА НА ОСОБИСТІТЬ

Медіа стійко увійшли у повсякденність, стали невід'ємною частиною усіх сфер нашого буття та задають останньому нові життєві умови та стандарти. ЗМІ - сила, яка потужно й суперечливо впливає на думки, почуття та свідомість людини, перетворившись на головне джерело неформальної освіти громадян, провідний чинник соціалізації молодого покоління, його стихійного соціального навчання.

Але сучасний медіапростір, характеристиками якого є надмірний психологічний тиск на людину та виражена тенденція до маніпуляцій свідомістю останньої, перенасичено найрізноманітнішою „брудною” інформацією, так званими месиджами з елементами жорстокості та агресії, насильства та цинізму. Тому існування людини в подібному медіасередовищі, яке є потенційно деструктивним, стає шкідливим, і в першу чергу для тих, чий індивідуальний розвиток лише починається або ще триває, тих, хто через свої природні вікові особливості дуже легко засвоює цінності, пропоновані медіа.

Нагальна проблема сьогодення - підготувати особистість до вмілого та безпечного користування

Рожков Артем Ігорович
ПОРТФОЛІО ЯК СПОСІБ
ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
СУЧАСНОГО ДИЗАЙНЕРА149

**Роман
Оксана Іванівна**
ЯВИЩЕ КОНФОРМІЗМУ
В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ152

**Ропасва
Ганна Олександрівна**
ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ
В СИСТЕМІ ЧИННИКІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ155

**Сазонова
Анастасія Вікторівна**
ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО
РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО
ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ ДНЗ.....158

**Санченко
Євгенія Миколаївна**
ПОНЯТТЯ „ЕЛІТАРНА МОВНА ОСОБИСТІТЬ”
ЯК ЛІНГВІСТИЧНА ПРОБЛЕМА.....164

**Собко Тетяна Вадимівна,
Ясакова Ольга Юріївна,
ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ
СТАЛИХ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ПРИЙОМ
У ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ166**

**Стаєнна
Олена Олександрівна
ТРАДИЦІЇ РІДНОГО КРАЮ
У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ169**

**Сьомкіна
Інна Сергіївна
НЕБЛАГОПОЛУЧНА СІМ'Я ТА ЇЇ ВПЛИВ НА
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ171**

**Тараріна
Олена Володимирівна
ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ174**

**Тарарива
Лідія Юріївна
ВИТОКИ МІФОПОЕТИКИ М. РИЛЬСЬКОГО177**

**Федоренко
Марина Вікторівна
РОЛЬ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ
ПЕДАГОГА-ПРОФЕСІОНАЛА180**

найбільше конфліктів відбувається саме в сімейному середовищі між подружжям, а також між батьками і дітьми. Кожну третю дитину б'ють у сім'ї дуже часто, кожна десяту – постійно, кожна п'яту ображають і принижують [2]. Отже, у теперішній час особливо важливою постає проблема виховання культури взаємовідносин між хлопцем та дівчиною, як важлива умова формування соціального здоров'я підростаючого покоління.

Література

1. Бойченко Т. Є. Основи здоров'я : підручник для загальноосвітніх навчальних закладів / Т. Є. Бойченко, І. П. Василяшко, Н. С. Коваль. – К. : Генеза, 2009. – 160 с. – Режим доступу : [http://www.mon.gov.ua/newstmp/2009_1/27_08/Оsnovi_zdorovya_\(avt_Boychenko_T_E_ta_in.\).pdf](http://www.mon.gov.ua/newstmp/2009_1/27_08/Оsnovi_zdorovya_(avt_Boychenko_T_E_ta_in.).pdf)
2. Щербак Н. Д. Аналіз результатів дослідження соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї / Н. Д. Щербак // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2006. – № 3. – С. 118 – 122.

виникають ранні статеві стосунки, які призводять не тільки до хвороб, що передаються статевим шляхом, але й негативно впливають на духовному та психічному рівнях. Відомо, що ранні статеві стосунки можуть впливати на психіку підлітків, особливо дівчат, сприяти розчаруванню у коханні, виникненню образ по відношенню до протилежної статі, спонукати до небажання створювати у майбутньому сім'ю тощо. Слід також зауважити, що у теперішній час майже відсутня відповідальність юнаків по відношенню до протилежної статі. Так, за даними ВООЗ, в Україні понад 20 тис. дівчат стають матерями у шкільному віці [1].

Невірне розуміння підлітками своєї ролі у майбутній сім'ї призводить й до інших, украй небажаних наслідків. Так, за даними дослідження „Становище дітей в Україні”, проведеного Державним інститутом проблем сім'ї та молоді, 43 % опитаних неповнолітніх підтвердили наявність у нашій країні жорстокого ставлення до дітей, ще 39 % респондентів із різних причин не відповіли на питання з проблеми жорстокості. Відповідно до результатів, одержаних Державним комітетом України у справах сім'ї та молоді, 33 442 неповнолітніх із 52 599 досліджуваних сімей потребують соціально-правового захисту.

Слід відзначити, що сьогодні в Україні налічується понад 50 тис. дітей, які залишилися без догляду батьків, 90 % дітей, що втекли з дому, хоч мають батьків, але не можуть витерпіти негативного ставлення до себе в сім'ї. Фахівці довели, що

Харьковский

Руслан Геннадиевич

ПОЛИТИКА ФРАНЦИИ

В ОТНОШЕНИИ ЕГИПТА (1814 – 1831 гг)183

Харченко

Олена Олександрівна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ

ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ191

Цзян Хепін

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ

ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ193

Чекунов

Михайло Вікторович

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ

ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ

ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ196

Ширіна

Ольга Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ЦІНІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ

В СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ198

Шклярова

Тетяна Петрівна

СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ

ТА ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ201

Шутяк

Лілія Мар'янівна

ПОЛІТИЧНІ ТОК-ШОУ

НА УКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ.....204

Sadad Khalaf Tamer

Al-Hashimi

(Ал-Хашімі Садад Халаф Тамір)

MODERN APPROACHES IN CLINICAL
PHARMACOLOGY OF CARDIOVASCULAR
DISEASES207

Відомості про авторів.....210

УДК 37.015.31:613.88

Бабич В'ячеслав
м. Луганськ

**ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ВЗАЄМВІДНОСИН МІЖ
ХЛОПЦЕМ ТА ДІВЧИНОЮ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ЯК
ВАЖЛИВА УМОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО
ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ**

Особливого значення у формуванні соціально здорової шкільної молоді набуває виховання у підлітків культури взаємовідносин між хлопцем та дівчиною. У теперішній час, на жаль, недостатньо приділяється уваги прищепленню в учнів поважного ставлення до протилежної статі та прояву щирості почуттів. Навпаки, з екранів телебачення підлітки можуть спостерігати жорстоке, часто навіть принизливе ставлення з боку хлопця до дівчини, або гру почуттів з боку дівчат по відношенню до хлопця лише заради його матеріального становища. Недостатність сформованості культури взаємовідносин між підлітками протилежної статі часто призводить до спотворених уявлень у сучасній молоді стосовно створення у майбутньому сім'ї, її значення, ролі, функцій тощо.

На жаль, у теперішній час переважають відносини, які не мають духовної основи, а як наслідок

якостей, які необхідні для участі в професійній діяльності. Однак професійну культуру майбутніх фахівців, ніяк не можна спрощувати до системи вузькопрофесійних знань, умінь і навичок. Це поняття є ширшим і включає в себе весь потенціал особистості. Визначаючи не лише пізнавальні інтереси студента, професійна культура обумовлює його світоглядні установки, ціннісні орієнтації, загальне життєве кредо.

Важливим аспектом формування професійної культури майбутніх фахівців є використання нових освітніх технологій навчання в галузі інтерактивного спілкування викладача і студента. Саме індивідуальна робота зі студентом сприятиме розкриттю його творчого потенціалу, збільшить можливості самостійного поповнення знань, поглибить уміння працювати з науковим матеріалом, використовуючи сучасні освітні технології та відповідний інструментарій.

Література

1. Теория и технология формирования профессионально-педагогической культуры / под ред. Исаева И. О. – Белгород : БГУ, 1999. – 222 с.

на якому зустрічаються і зіштовхуються всі потреби, бажання і мрії людей, і суспільства [3, с. 67].

Соціально-культурна анімація – один з найбільш інтенсивно розвиваючих напрямків сучасної соціально-культурної діяльності, який передбачає реалізацію програм творчої реабілітації, активного культурно-розвиваючого відпочинку, соціально-психологічної консолідації суспільних груп на основі цінностей культури; це особливий вид соціально - культурної діяльності громадських груп і окремих індивідів, що ґрунтується на сучасних технологіях (соціальних, педагогічних, психологічних, культуротворчих та ін), які забезпечують подолання соціального та культурного відчуження [4, с. 19].

І хоча в Україні відсутня спеціальна система з підготовки соціокультурних аніматорів будь-якого профілю, ми можемо звернутися до можливості запозичення досвіду анімаційної діяльності інших країн Європи і Америки та розумного її використання в найкращих традиціях вітчизняної педагогіки. Отже, можна говорити про те, що соціокультурна анімація для України є інноваційною технологією, яка може бути використана для підвищення соціального виховання студентської молоді в культурно-дозвіллевій діяльності.

Література

1. Плотніков П. В. Соціально-педагогічні основи соціалізації молоді промислового регіону : монографія / П. В. Плотніков. – Донецьк : ДонНУ, 2004. – 495 с.
2. Киселева Т. Г. Социально-культурная деятельность : учебник / Т. Г. Киселева, Ю. Д. Красильников. – М. : МГУКИ, 2004. – 539 с.
3. Тарасов Л. В. Социокультурная анимация: истоки, традиции, современность / Л. В. Тарасов. – М. : ЦСА „Одухотворение”, – 2008. – 129 с.
4. Ярошенко Н. Н. Социально-культурная анимация : уч. пособие / Н. Н. Ярошенко. – 2-е изд. – М., 2005. – 126 с.

УДК 94(477.4)“1905/1914”

**Гаухман Михайло
м. Луганськ**

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЕКТ У РОСІЙСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ (1905 – 1914 РР.)

Концепт „національний проект”, як позначення теоретичної й практичної діяльності національних еліт у процесах націотворення, в історіографії української історії використовували Р. Шпорлюк та О. Міллер. Однак дані історики не здійснили перехід від уведення

- обґрунтованість рішень;
- точність, доказовість дій;
- оснащення робочого місця;
- дотримання вимог наукової організації праці;
- використання найновіших засобів праці;
- застосування новітніх технологій.

Ефективність формування професійної культури залежить від здібностей до професійної діяльності, рівня розвитку емоційної сфери, професійних навичок, практичної діяльності.

Важливими компонентами професійної культури й майстерності є самостійність і активність. Самостійність – професійна якість особистості, що полягає у здатності приймати незалежні, вмотивовані, виважені рішення, робити обґрунтовані кроки при вирішенні виробничих проблем. Самостійність – це якість, що сьогодні найбільше цінується працедавцями в усьому світі. Мати самостійного, творчо думаючого, активного, наполегливого, добре підготовленого, здатного до самовдосконалення працівника – мрія кожного працедавця.

Професійна культура тісно пов'язана із культурою особи, яку характеризує, перш за все, праця, діяльність, виконання службових обов'язків. Крім того, культура особи – це філософська категорія, що відображає рівень соціалізації людини, її придатність для того чи іншого виду професійної діяльності. Підготовка майбутніх фахівців передбачає засвоєння професійних знань, професійну компетентність, сформованість професійно значущих

Література

1. Бакунин М. А. Государственность и Анархия / М. А. Бакунин. – Режим доступа : [http: // www.avtonom.net](http://www.avtonom.net) / Бакунин_21937_html.
2. Валлерста Н. После либерализма: пер. с английского / И. Валлерстайн ; под редакцией Б. Ю. Кагарлицкого. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 256 с.
3. Кропоткин П. А. Анархия: сборник / П. А. Кропоткин / сост. и предисловие Р. К. Баландина. – М. : Айрис-пресс, 2002. – 576 с.

УДК 378.091-057.875

Зіборова Віта
м. Брянка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ ВНЗ

Професійна культура розглядається як певний ступінь оволодіння професією, тобто певними способами та прийомами вирішення професійних завдань на основі сформованої духовної культури.

Розвиток культури особистості майбутнього спеціаліста розглядається як найвищий пріоритет сучасної вищої освіти.

Професійна культура – складне утворення, що має ряд споріднених компонентів, серед яких:

в історіографію концепту „національний проект” до розробки концепції „національних проектів”.

Відтак завдання нашої праці такі:

1. Сформулювати концепцію „національних проектів” для недержавних націй Російської імперії на початку ХХ ст.; 2. Охарактеризувати український проект на Правобережній Україні початку ХХ ст.; 3. Встановити методи протидії українському проекту з боку місцевої адміністрації регіону. Під „національним проектом” ми розуміємо діяльність національної еліти з трансляції модерних дискурсів, насамперед дискурсу нації, серед „народної маси”, певної етноконфесійної або етносоціальної групи. Структура національного проекту мала два рівні: I. Національна дискурсивна формація, утворена перетином модерних дискурсів, які циркулювали серед національної еліти; II. Національні практики, тобто інституціоналізація процесів націотворення в соціальних практиках. Національні проекти недержавних націй Російської імперії характеризується нами за чотирма групами відносин: I. Внутрішні відносини національного проекту; II. Зовнішні відносини національного проекту (відносини із загальноросійською опозицією, іншими національними проектами та іншими націями); III. Відносини з російським урядом; IV. Відносини з народною масою. Діяльність місцевої адміністрації Правобережної України, спрямована на протидію українському національному проекту, стосувалася відносин українського проекту з урядом та українською народною масою.

Український проект у Російській імперії на початку ХХ ст., за внутрішніми відносинами, характеризувався „егалітарністю” (відмовою національної еліти від конституювання власної елітарності) та „конкурентністю” (протиборством різних ідеологічних напрямків); за зовнішніми відносинами – „відкритістю” (співпрацею із загальноросійською опозицією) та „автономізмом” (дистанціюванням від російського „визвольного руху”); за відносинами з урядом – „опозиційністю”; за відносинами з народною масою – „масовістю” та „секулярністю”.

Діяльність місцевої адміністрації Правобережної України щодо протидії українському проекту полягала, по-перше, в оцінці українців не як нації, а як партії – партії українських інтелектуалів, по-друге, у визначенні українського проекту як загрози російському проекту, агентом якого була російська бюрократія, по-третє, у поліційному нагляді та репресіях проти української преси (насамперед газети „Рада”), культурницьких товариств (мережі „Просвіт”) і партій („Спілки” та УСДРП), по-четверте, у встановленні співпраці з іншими агентами російського проекту, правою громадськістю та Російською православною церквою (далі – РПЦ), з метою включення українських селян до російського проекту. Співпраця бюрократії, правої громадськості та РПЦ виявлялася в розбудові мережі сільських комітетів „Почаївського відділу Союзу російського народу” та в організації селян під час виборів до Державної Думи.

могла розвинути всі свої природні здібності, свою індивідуальність, тобто все те, що в ній може бути свого, особистого, особливого. Іншими словами – ніякого нав'язування окремій особі яких би то не було дій під загрозою суспільного покарання або ж надприродної містичної відплати: суспільство нічого не вимагає від окремої особи, чого ця особа сама не згодна добровільно зараз виконати. Разом з цим – найповніша рівність у правах для всіх” [3, с. 161]. Форма правління, за П. А. Кропоткіним, повинна буде менше залежати від представництва і підійти ближче до самоврядування [3, с. 223 – 224].

Тобто бачимо, що, з одного боку, анархо-комунізм у часи жорстокого придушення прав особи різноманітними самовладними режимами вдавався до не менш насильницьких практик звільнення, а з іншої, що в наш мирний час він мирним шляхом закликає до всебічної активності населення в розбудові власного життя за власними вподобаннями, запрошує до постійного та всеохоплюючого діалогу, не порушуючи при цьому прав меншин, закликає поважати права кожної особи і відмовитися від примусу навіть заради доброї мети (бо такі ліки, як примус, зазвичай не безпечніше суспільних хвороб). Такий підхід свідчить про те, що при детальному розгляді позицій навіть найрадикальніших груп можна знайти конструктивні елементи, які варто долучити до суспільного діалогу.

складовою життя і поступово починає сприйматися не як катаклізми, а як нормальний політичний процес, то варто знайти в позиціях кожної діючої сили конструктивне зерно. Такий підхід сприятиме переведенню політичної боротьби у площину мирного діалогу.

Як зазначає І. Валлерстайн, після тієї революції, у дев'ятнадцятому сторіччі виникли три основні течії політичної ідеології – консерватизм, лібералізм і соціалізм. [2, с. 75]. Але навіть такий видатний дослідник як І. Валлерстайн не приділяє належної уваги дослідженню четвертого проекту свободи з народжених у ті часи – анархічному, який, доречі, єдиний не пов'язав втілення своїх мрій із завоюванням державної влади. Його ідеолог М. А. Бакунін у книзі „Державність і анархія” [1] теж намагається прослідкувати зв'язок свого проекту з Великою Французькою Революцією: „Велика революція... створила новий загальнолюдський інтерес, ідеал найповнішої людської свободи, але... ідеал, що укладав нерозв'язну суперечність, а тому і нездійснений; бо політична свобода без економічної рівності і взагалі політична свобода, себто свобода в державі, є брехня” [1, с. 57 – 58].

Більш розгорнуте визначення анархічного проекту свободи та шляхів його реалізації дає ідеолог анархо-комунізму П. А. Кропоткін: „Таким чином – ніяких влад, які нав'язують іншим свою волю, ніякого панування людини над людиною... Кожній окремій особі надається, таким чином, свобода дій, щоб вона

УДК: 821.161.2-31.09

**Гречаник Ірина
м. Луганськ**

КОМПЕТЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФАНТАСТИКИ У ХХ СТОЛІТТІ (КОРОТКИЙ ОГЛЯД)

Надзвичайно актуально у наш час постає питання ідентифікації в національному просторі такого літературного метажанру як фантастика. Думки дослідників суттєво розділяються щодо цього питання, а це інспірує необхідність ретельного вивчення зазначеного художнього явища. Деякі вчені залишають за собою консервативні твердження, що фантастична література – це явище масового прояву і не становить значної художньої цінності. Хоча, на нашу думку, це твердження автоматично спростовується, якщо заглибитися в історію та специфіку розвитку і функціонування фантастичних жанрів в Україні. Інші вчені не можуть дійти одностайності у питанні жанрової диференціації фантастичних явищ: їх належності до одного позародового явища, чи до окремого літературного жанру, що певною мірою спростовує повноцінне розуміння масштабності системи фантастичних жанрів. Поряд з цим постає ще низка актуальних питань, які ідентифікують фантастику, як явище особливе. Вивченням указаної проблеми займалася

значна кількість дослідників, такі як Н. Чорна, Т. Чернишова, Є. Брандіс, Ц. Тодоров, Ю. Кагарлицький та інші. Власне українську скарбницю студій над фантастикою складають праці Ю. Зарицького, А. Нямцу, О. Стужук, С. Олійник, що присвячені різним аспектам висвітлення цієї проблеми. Як бачимо, ґрунтового вчення, яке б відображало чи то історію еволюції фантастики в Україні, чи то особливі риси поетикальних ознак немає. Тому висвітлене питання залишається актуальним і перспективним у наш час. *Завданням* поданого дослідження є встановити особливі риси української фантастики ХХ століття в контексті літератури зарубіжних країн.

Слід звернути увагу, що ми дотримуємося думки, що українська фантастична проза мала свої іманентні джерела, і пройшовши складний шлях розвитку виокремила в самостійне художнє явище. Вплив же західних літератур наприкінці ХІХ – ХХ століття лише пришвидшив розвиток зазначеного метажанру на національній ниві. Саме у цей період в Європейському просторі настає „Золота доба” в історії розвитку фантастики („Gold Age of Science Fiction”). У цей час фантастика, зокрема наукова, зумовлена певними соціальними чинниками, на світовому рівні, усталюється в автономну форму. На європейську арену виходять такі імена як А. Азимов, Р. Бредбері, А. Кларк, що символізує про інспірацію нової літературної епохи. На теренах англійської, французької та американської літератури

Класифікація конкурентоспроможності персоналу за видами необхідна для визначення її складових та проведення оцінки рівня.

Література

1. Сотникова С. И. Конкурентоспособность персонала как объект управления / С. И. Сотникова. – Режим доступа : http://old.nsaem.ru/Science/Publications/Science_notes/Files/374.pdf
2. Хлопова Т. В. Развитие трудового потенциала и конкурентоспособность работников в современных условиях. Методология и практика исследования / Т. В. Хлопова. – Иркутск : Изд-во БГУЭП. – 2004. – 217 с.

УДК 141.82:123.1

**Зґінник Григорій
м. Стаханов**

УЯВЛЕННЯ ПРО СВОБОДУ В АНАРХО-КОМУНІЗМІ

Наша історична епоха є часом постійних і невинних політичних змін в усьому світі і в Україні зокрема. Ще Велика Французька революція вперше зробила допустимою думку про нормальність, а не виключність таких явищ на політичній арені, як зміни, нововведення, перетворення й навіть революції. А оскільки у наш час таке стало невіддільною

- альтернативна;
 - селективна.
3. В залежності від характеру споживчого попиту на робочу силу:
- явна;
 - латентна;
 - демонстраційна;
 - перспективна.
4. В залежності від міста застосування праці:
- внутрішня (внутриорганізаційна);
 - зовнішня.
5. В залежності від причин, які впливають на динаміку конкурентоспроможності:
- факторна;
 - структурна;
 - ситуаційна.
6. В залежності від типа домінуючих конкурентних переваг:
- абсолютна;
 - відносна.
7. В залежності від кількості оцінювальних характеристик:
- загальна;
 - поелементна.
- Слід відмітити, що різні види конкурентоспроможності персоналу існують не ізольовано один від одного, а, навпаки, знаходяться у тісному взаємозв'язку.

створюються різні організації з вивчення фантастичних творів, а також з'являється велика кількість письменницьких клубів (NESFA (1967), „Futurian” (New-York based group), „Glasgov science fiction writers Circle” та ін.).

Українська фантастика в цей період можливо під впливом таких активних тенденцій набуває інтенсивного розвитку. Найважливішим етапом став вихід у світ „Сонячної машини” Володимира Винниченка, яка символізувала усталення фантастичних жанрів в українському літературному просторі, а також піднесення цієї літератури на європейський рівень. Твір Винниченка викликав хвилю емоцій та був визначений як перший україномовний утопічний твір. Роман „Сонячна машина” був перекладений кількома мовами, і до нашого часу його жанрова природа викликає гострі дискусії в літературознавчих колах. Велике значення в історії еволюції національної фантастики мала творча спадщина Ю. Смолича, який розширив обрії української наукової фантастики циклом творів „Прекрасні катастрофи”. У ХХ столітті перед українським читачем фантастичне постає в новому аутражі, не як художній прийом, а як цілісний метод. Нові концептуальні плани розширюються національну проблематику та актуалізують ширший тематичний спектр.

Література

1. Гречаник І.П. Українська фантастика: витоки, розвиток, становлення жанрів / І. П. Гречаник, Т. С. Пінчук. – Луганськ: Глобус, 2010. – 154 с.
2. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М. Бахтин. – М. : Худ. лит., 1975. – 504 с.

УДК 613.97-057.87:316.752

**Грибок Ніна
м. Луганськ**

МІСЦЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ В ІЄРАРХІЇ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ

Однією з надзвичайно важливих проблем сьогодення є виховання здорової молоді, бо саме від майбутніх фахівців багато в чому залежить майбутнє будь якої держави. На жаль, у теперішній час надзвичайно велика кількість студентів мають відхилення у стані здоров'я й розподіляються до спеціальної медичної групи. Все це вимагає нових пошуків підвищення рівня культури здоров'я майбутніх фахівців, що мають певні захворювання. Саме тому нас цікавило наскільки студенти зазначеної категорії відносяться до власного здоров'я.

В ході констатувального експерименту студентам спеціальної медичної групи був запропонований список з 18 цінностей. За допомогою списків майбутні

УДК 331.101

**Завойських Юлія
м. Рубіжне**

ВИДИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Конкурентоспроможність персоналу – це сукупність джерел конкурентних переваг і самих переваг у персоналу підприємства та здатність персоналу реалізувати власні конкурентні переваги, що задовольняє одночасно потреби суспільства, підприємства та працівника: по-перше, дозволяє забезпечити достатній рівень конкурентоспроможності підприємства для виробництва конкурентоспроможної продукції, по-друге, стає найкращою формою соціального захисту працівника на ринку праці.

Конкурентоспроможність персоналу підприємства являє собою складне багатоаспектне явище, яке можна класифікувати за наступними ознаками:

1. В залежності від ступеня ринкової потреби в тій або іншій якості праці:

- стійка;
- полустійка;
- нестійка.

2. В залежності від рівня унікальності споживчої вартості товару на ринку праці:

- ексклюзивна;

широке використання елементів проблемного навчання, розробку та впровадження різнорівневих творчих завдань, підвищення ролі самостійності, організації пошукової і експериментальної діяльності студентів в процесі самоосвітньої діяльності, що у свою чергу підсилює можливості цілеспрямованого формування як інтелектуальних творчих здібностей (варіативності, гіпотетичності і імпровізації), так і емоційно-вольових.

Література

1. Сериков В. В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем / В. В. Сериков. – М. : Издательская корпорация „Логос”, 1999. – 272 с.
2. Концепція професійно-художньої освіти // Професійно-технічна освіта, 2000. – № 2. – С. 43 – 47 с.
3. Фурса О.О. Змістовні аспекти професійного навчання учнів у дизайн студії // Професійно-художня освіта України : зб. наук. праць / Редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. – К. – Черкаси : Видавництво „Черкаський ЦНТЕІ”. – 2003. – Вип. II.– С. 206 – 210.

фахівці присвоювали кожній цінності ранговий номер за ступенем життєвої значущості, тобто на перше місце ставилася найбільш значуща термінальна цінність, на друге – менш значуща, на третє – ще менш значуща і т.д. Після отримання результатів ми побачили наступне: на перше місце, на наше здивування, студенти з відхиленнями у стані здоров'я поставили „Розваги (задоволення, приємне проведення часу, відсутність обов'язків)”. Друге місце посіло „Матеріально забезпечене життя (відсутність матеріальних труднощів)”. На третє місце студенти поставили „Кохання (духовна і фізична близькість з коханою людиною)”. Четверте місце відводилось майбутніми фахівцями свободі (самостійності, незалежності в судженнях і вчинках). П'яте місце – „Активне діяльне життя (повнота і емоційна насиченість життя)”; шосте – „Наявність хороших і вірних друзів”; сьоме – „Впевненість у собі (внутрішня гармонія, свобода від внутрішніх протиріч, сумнівів)”; восьме – „Суспільне визнання (повага оточуючих, колективу, товаришів по роботі)”.

Отже, як бачимо, перші сім місць посідають ті ціннісні орієнтації, які, на жаль, є далекими від бажання відновлювати та зміцнювати власне здоров'я, спрямовувати зусилля на самовдосконалення тощо. Навпаки переважає орієнтація на безтурботне життя, матеріальні блага, власній свободі, коханню та ін. Зрозуміло, що у цьому віці кохання та друзі мають надзвичайно важливе значення у житті кожного студента, разом з тим

навіть чи можна погодитись з тим, що майбутні фахівці поставили здоров'я аж на дев'яте місце. Тим більше дивує, що це – студенти, яких було віднесено до спеціальної медичної групи, тобто з наявними захворюваннями (часто хронічними). Не менше здивувало те, що такі ціннісні орієнтації як „Щасливе сімейне життя”, „Творчість (можливість творчої діяльності)”, „Цікава робота” „Життєва мудрість (зрілість суджень і здоровий глузд, досягнуті життєвим досвідом)” займали 10, 11, 12, 13 місця відповідно. На останніх місцях було обрано студентами „Сприятлива політична ситуація”, „Краса природи і мистецтва (переживання прекрасного в природі і мистецтві)”, „Пізнання (освіта, культура, інтелектуальний розвиток)”, „Розвиток (робота над собою, постійне фізичне і духовне вдосконалення)”. Стурбовувало нас ще й те, що „Щастя інших” займало останнє вісімнадцяте місце в ієрархії життєвих цінностей особистості.

Вищезазначені дані свідчать, на жаль, про зорієнтованість переважної більшості майбутніх фахівців зовсім на протилежні цінності визначені людством, а ніж здоров'я, щасливе сімейне життя, робота над собою тощо. Хоча обрані студентами цінності можуть принести їм більше шкоди, а ніж користі.

впроваджувати досягнення науки і передового досвіду.

Сучасні інформаційні комп'ютерні системи у підготовці фахівців з графічного дизайну – це фундаментальна сфера знань і умінь, без яких дизайнер не може відбутися.

Одним з найважливіших критеріїв оцінки рівня професійної підготовки фахівця з графічного дизайну є не тільки володіння аспектами академічної дизайнерської освіти, а ще й знання необхідних для роботи професійно орієнтованих інформаційних систем та комп'ютерних технологій, ефективне використання яких надає додаткові можливості з розвитку творчості студентів.

Процес вивчення комп'ютерних технологій становить поетапне навчання, що розглядається як система певних видів діяльності, їх виконання приводить студента до нових знань і умінь.

Організуючи розвиток творчих умінь студентів, слід виходити з відомих психолого-педагогічних положень про те, що: уміння формуються в діяльності; творчий розвиток особистості не відбувається за пасивного споглядання нею навчального процесу; основним стимулом розвитку умінь студентів, у тому числі й творчих, є інтерес.

Таким чином, формування творчих умінь на основі оволодіння студентами професійно орієнтованими інформаційними системами буде ефективним завдяки впровадженню у навчальний процес педагогічної технології, яка передбачає

проблеми та перспективи / Е. Лузік. – Філософія освіти. – 2006. – № 2(4). – С. 266 – 270.

3. Якимов А. М. Основы тренерского мастерства : учеб. пособие / А. М. Якимов. – М. : Тера-Спорт, 2003. – 176 с.

УДК 378.011.3-057:7.05

**Єліссєва Ірина
м. Брянка**

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ НА ОСНОВІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Створення у вищому навчальному закладі необхідних умов для розвитку у студентів творчих здібностей, виховання особистості, здатної до саморозвитку як під час навчання у вищій школі, так і в подальшій професійній діяльності є пріоритетним напрямком розвитку сучасної освіти.

Освіта дизайнера полягає в підготовці фахівця з розвиненим комплексом творчих здібностей, сформованими естетичними поглядами, готового до постійного саморозвитку і самореалізації.

Поєднання професійних якостей і творчого потенціалу характеризує суто професійну творчість майбутнього фахівця з дизайну, вміння приймати нестандартні ефективні рішення, творчо

УДК 811.161.1:1

**Грищенко Елена
г. Луганск**

„Я – МЫ” КАК ПРАГМАТИЧЕСКАЯ РАМКА ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА

Философия имеет свой собственный язык, отличный от языка других сфер жизни. В последнее время интересы не только лингвистов, но и философов обращены к „неспециализированным знакам” языка философии, в частности к личным местоимениям.

Данное исследование акцентировано на рассмотрении местоимений *я* и *мы* в языке русской философии. *Я* как личностное и индивидуальное начало является философской категорией, многогранным понятием, представленным в работах многих великих философов.

Выбор местоимения *мы* обусловлен несколькими причинами: альтерэгоцентричностью русского языкового сознания, самим типом русской культуры – коллективистской (характеризуется представлением „*мы-образа*”) и ширококонтекстной [3].

Нами были проанализированы труды величайших русских мыслителей XIX – XX веков – В. С. Соловьёва, В. В. Розанова, С. Н. Булгакова,

Н. А. Бердяева, И. А. Ильина, М. К. Мамардашвили и С. Б. Бураго.

В философском *мы*-дискурсе местоимение *мы* представлено набором сем, где *мы* обозначает множественность: 1) обобщающе-ограничительное *мы*; 2) совместно-ограничительное *мы*; 3) обобщенно-личное *мы*.

Личное местоимение *мы* предстаёт в качестве новой философской категории, требующей особого внимания, изучения в неразрывной связи с *я*-категорией.

Более того, философские тексты демонстрируют множественность переходов *я* в *мы* (более 80% случаев).

Мы-дискурс и основные категории учений русских мыслителей (соборность, софийность, всеединство) отражают особенности русской культуры и проявляют сущность русской ментальности. В этом отношении язык философии возможно назвать „языком совместности”: совместности философа (адресанта) и читателя (адресата), человека и человека, человека и нации, Бога и человека, человека и человечества, философии и человека.

Обозначенная модель „*я – мы*” отношений в языке русской философии позволяет определить прагматическую рамку философского текста, в которой находят место две центральные философские категории *Я* и *Мы*, тяготеющие к

й культури міжнаціональних відносин в умовах глобалізаційних процесів у світовій культурі, зокрема, формування збірних команд або окремих представників спорту з людей різних національностей й традиційних вартостей, налагодження міжнаціональної комунікації в колективі спортсменів тощо. Такий неповний комплекс вимог до особистості сучасного тренера показує наскільки важливими є наукові розробки в цій галузі. Очевидно, зростити людину, яка була б професійно здатна навчати і виховувати інших людей, усіляко підтримувати і сприяти їх саморозвитку, відчуваючи при цьому свою органічність в обраній спеціальності, можливо лише за умови системного розвитку тих компонентів, які б не порушували індивідуальні виміри природи особистості й власне усталену організацію її майбутньої професійної діяльності. Такими компонентами для тренера виступають *професійні якості*, що складаються зі спектру особистісних цінностей та професійних орієнтацій, розвинутість яких забезпечує високу якість педагогічної діяльності, репутацію майстра навчання, виховання й спортивного наставника [3, с. 14].

Література

1. Робуль О. Синергетика як інноваційна методологія педагогічної освіти / О. Робуль // Філософія освіти. – 2006. – № 1(3). – С. 35 – 41.
2. Лузік Е. Гуманітарна освіта в процесі підготовки спеціалістів профільних ВНЗ України :

заняття, планово організовувати функціонування спортивного колективу. Особистість тренера, як правило, розглядали крізь призму практичного внеску спеціаліста у розвиток молодого спортсмена, його рухових, інтелектуальних та емоційно-вольових потенцій (А. Деркач, А. Ісаєв, С. Вайцеховський, М. Жмарев тощо), нівелюючи при цьому індивідуальні цінності та світоглядні орієнтири фахівця. Сьогодні науковці довели, що „успішна реалізація професійної діяльності вчителя безпосередньо залежить від оптимального виявлення особистісного сенсу професійної активності й саморозуміння фахівцем власної природи, Я-концепції й свого статусу в соціумі” [1, с. 37].

„Сучасна парадигма освіти повинна будуватись, з одного боку, на основі визначення людини абсолютною цінністю й, з іншого боку, на розумінні її як складної структури, яка об'єднує в собі загальне, особисте, часткове й типові” [2, с. 268]. Із здобуттям Україною незалежності, змін в організаційній структурі спорту (появи незалежних НОК, професійних спортсменів, команд, ліг тощо) з'явилися нові вимоги до сутнісного наповнення професії тренера, її теоретико-практичних вимірів, зокрема, розуміння спеціалістом основ спортивного маркетингу. Багатоаспектність структури людини диктує необхідність гармонійного сполучення в процесі її розвитку елементів національної й загальнолюдської культури. Відтак актуальним постає формування у студентів – майбутніх тренерів – почуття патріотизму

сближению, ищущие его с тем, чтобы пребывать в общем поле совместности.

Литература

1. Бердяев Н. А. Самопознание (Опыт философской автобиографии) / Н. А. Бердяев. – М. : Книга, 1991. – 446 с.
2. Ильин И. А. Аксиомы религиозного опыта / И. А. Ильин. – М., 2004. – 596 с.
3. Ларина Т. В. Категория вежливости и стиль коммуникации / Т. В. Ларина. – Режим доступа : <http://depositfiles.com/fsles/5228wrakd>
4. Мамардашвили М. К. Как я понимаю философию / М. К. Мамардашвили. – М. : Прогресс, 1992. – 409 с.
5. Розанов В. В. О понимании / В. В. Розанов. – СПб., 1994. – 540 с.
6. Синельникова Л. Н. Философ как языковая личность / Л. Н. Синельникова // Синельникова Л. Н. Жизнь текста, или Текст жизни / Л. Н. Синельникова. – Луганск, 2005. – С. 333 – 362.

УДК 378.011.3-051:796

**Драгнєв Юрій
м. Луганськ**

ІНФОРМАЦІЙНО-НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Інформатизація і глобалізація різноманітних процесів в інформаційному суспільстві, багатопрофільне впровадження інформаційних технологій призвели до того, що у суспільстві з'явилися різні види середовищ освітньо-інформаційного простору, нові вимоги до придбання і передачі знань. Одним з напрямів реформування сучасної системи вищої педагогічної освіти є системна інтеграція інформаційних і педагогічних технологій в освітній процес.

С. Яшанов, фахівець з комп'ютеризації та інформаційного забезпечення, доповнює, і говорить, що „у наш час інформаційно-навчальне середовище закладу освіти розглядається як складова єдиного українського інформаційно-освітнього простору, формування і розвиток якого здійснюється в рамках програм інформатизації освіти України” [2]. Ми погоджуємося з думкою С. Яшанова, і звертаємо увагу

воно лише проводить лінії, часто пунктирні, якими може бути окреслений реальний генетичний зв'язок між ними.

Література

1. Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики ; пер. с. франц. – М. : Российская политическая энциклопедия, 2004. – 656 с.
2. Якобсон Р. Лингвистика и поэтика / Р. Якобсон // Структурализм: „за” и „против” : сб. статей. – М. : Прогресс, 1975. – С. 193 – 230.
3. Потебня А. А. Слово и миф / А. А. Потебня. – М. : Правда, 1989. – 624 с.
4. Бахтин М. М. Собрание сочинений : в 7 т. / М. М. Бахтин. – М. : Русские словари; Языки славянской культуры, 1997-2010. – Т. 5. – 731 с.

УДК 796. 071. 4: 378

**Дроздов Дмитро
м. Луганськ**

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Провідними компонентами професіограми спортивного тренера протягом довгого часу були володіння теоретичними основами спортивної активності, уміння проводити навчально-тренувальні

Спадок О. Потебні в цьому плані виявляється надзвичайно затребуваним. Варто наголосити, що цей процес має апіорну потенцію до двовекторного розгортання. Важливо не лише прочитати О. Потебню з погляду новітніх теорій, але й поглянути на сучасну філологію у світлі його вчення.

Зіставлення наукового доробку харківського вченого із сучасними західними теоріями завперш ускладнюється катастрофічним браком його перекладів. Проте немає підстав стверджувати, що ім'я вітчизняного мовознавця і літературознавця залишається всуціль невідомим для західної науки. Щоправда, знайомство це відбувається, як правило, через посередництво тих самих символістів і формалістів. Виходячи з цього, можемо припустити, що теорія інтертекстуальності генетично пов'язана з ідеями О. Потебні, хоча цей зв'язок має опосередкований характер. До прикладу, засновниця теорії інтертекстуальності Ю. Крістева при обґрунтуванні зазначеного поняття [1, с. 270] безпосередньо звертається до розрізнення „поетичної” та „непоетичної” мови в Р. Якобсона [2, с. 202], який, у свою чергу, спирався на міркування О. Потебні [3, с. 228]. Ще одним вагомим джерелом теорії інтертекстуальності є концепція діалогізму М. Бахтіна. Остання зближається з положеннями О. Потебні не тільки через критику формалізму, але й безпосередніми відсиланнями [4, т. 5, с. 209].

Усе вищесказане не має на меті проголошення О. Потебні провісником теорії інтертекстуальності,

на те, що в інформаційно-освітньому просторі України існує безліч інформаційних, педагогічних, навчальних середовищ та їх комбінацій.

С. Нечаєв та М. Кіргінцев виділяють дві великі категорії – простори і середовище. У понятті простору не мається на увазі включеність в нього людини. Простір може існувати і незалежно від суб'єкта. Простори є по відношенню до середовищ конструктами вищого порядку. У просторі може знаходитися декілька середовищ. Конструкт „середовище” відображає взаємозв'язок умов, що забезпечують розвиток людини. При цьому передбачається присутність в середовищі, взаємовплив, взаємодія оточення із суб'єктом. Учені виділяють наступну ієрархію педагогічних конструктів: освітній простір, освітнє середовище, навчальне середовище. Середовище навчання – це спеціально організоване середовище, направлене на придбання певних знань, умінь і навичок, в якій мета, зміст, методи і організаційні форми навчання стають рухомими і доступними для зміни в рамках конкретного навчального закладу. Інформаційний простір не рівнозначний інформаційному середовищу: існуючи в одному і тому ж інформаційному просторі, індивід може переходити з одного інформаційного середовища в інше. Інформаційне середовище необхідно розглядати не тільки як провідника інформації, але і як активний початок, що впливає на її учасників. Під інформаційно-освітнім середовищем учені розуміють певним чином зв'язані між собою

освітні установи, які знаходяться в умовах інформаційного обміну, організованого спеціальними програмними засобами. Під інформаційно-навчальним середовищем учені розуміють сукупність умов, що забезпечують навчання: наявність системи засобів „спілкування” із загальнолюдською культурою, яка служить як для зберігання, структуризації і представлення інформації, складовій зміст накопиченого знання, так і для її передачі, переробки і збагачення [1]. Саме такий підхід ми використовуємо у розумінні нашого дослідження щодо професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору. Диференціація простору та середовищ, а також їх розуміння, дають можливість конкретно виділити їх відмінні риси.

Література

1. Нечаев С. А. Метафоры пространство, миры, среда и поле в контексте проблемы развития интеллекта субъекта / С. А. Нечаев, М. В. Киргинцев – Режим доступу : <http://conf.stavsu.ru/conf.asp?ReportId=217>.
2. Яшанов С. М. Віртуальні машини в системі інформаційно-навчального середовища вищого закладу освіти / С. М. Яшанов. – Режим доступу : <http://www.ime.edu-ua.net/em16/content/10ysmeeh.htm>

УДК 82.0 (100) „19”

**Дзик Роман
м. Чернівці**

ТЕОРІЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У СВІТЛІ ВЧЕННЯ ОЛЕКСАНДРА ПОТЕБНІ

Рух наукових концептів у часі та просторі нерідко прорисовує доволі химерні траєкторії. Подекуди вони нагадують яскравий, але короткочасний спалах метеора, іноді ж, подібно до комет, знову виринають на виднокраї, властиво змінюючи свої орбіти.

Вчення Олександра Потебні (1835-1891), яке свого часу спричинило надзвичайно потужний, хоча й різнонаправлений, резонанс у символістів і формалістів, після певного періоду ігнорування дістало досить специфічне потрактування з боку марксистського літературознавства. Новий виток наукової думки, притаманний пострадянському досвідові, характеризується активним освоєнням донедавна заборонених західних ідей, напрямів, течій, методологій тощо. Водночас, завдяки тверезому усвідомленню упізнаваності, відбувається повернення ad fontes, відшукування подібностей і аналогій, реанімація давно забутих вітчизняних теорій, що, як виявляється, рухалися подекуди не тільки паралельно, але навіть із випередженням західних зразків.

підготовки педагогічних працівників, які виявляються недостатньо підготовленими до сучасних реалій сьогодення. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема подолання соціально – професійного інфантилізму майбутніх педагогів в процесі фахової підготовки.

В наукову розробку проблеми соціально – професійного інфантилізму майбутніх педагогів зробили вагомий внесок багато вітчизняних та зарубіжних науковців, що присвятили свої дослідження питанням обґрунтування змісту поняття, класифікації і можливим причинам появи та розвитку даного явища: Л. Виготський, А. Гур'єва, В. Ковальов, П. Лоррен, З Фрейд, Г. Штутте, Р. Корбо та ін.

Термін „інфантилізм” – поняття багатопланове, складне, неоднозначне. У зарубіжній психології інфантилізм розуміли як збереження у дорослих фізичних і психічних ознак дитинства [2, с. 35]. Прибічники психоаналізу розглядали інфантилізм як прояв несвідомого і незрілості форм психологічного захисту особистості [5, с. 21]. У вітчизняній науці інфантилізм представляли як розлад процесу інволюції дитячого розвитку [3, с. 42], як особливість фізичного і соціопсихологічного розвитку особистості [4, с. 15]. Інфантилізм представляли і як відставання соціального дорослішання молоді від біологічного дорослішання [1, с. 29].

Теоретико-методологічний аналіз, проведений нами, дозволив уточнити поняття „соціально-професійний інфантилізм майбутнього педагога”, під

УДК 37.013.42 : 364.782.44

***Ігнатенко Катерина
м. Луганськ***

ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ПРИЙОМНИХ БАТЬКІВ

Реформування інституційної системи догляду за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування та створення сімейних форм виховання, вимагає від держави якісної практичної підготовки та налагодження системної роботи щодо підготовки прийомних батьків до виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Для створення системи підготовки професійних прийомних батьків у 2008 році за наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту було створено тренінговий центр як окреме спеціалізоване формування обласних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – ЦСССДМ), одним із головних напрямів його діяльності стало питання організації, проведення тренінгів і семінарів та практичної підготовки для потенційних опікунів, піклувальників, батьків-вихователів, кандидатів у прийомні батьки.

Тренінговий центр відповідно до покладених на нього завдань здійснює такі функції:

- забезпечує підбір та підготовку лекторів;

- організовує та проводить семінари та тренінги;
- розробляє та запроваджує програми для тренінгів і семінарів;
- застосовує програми проведення тренінгів та семінарів міжнародних організацій, забезпечує їх подальше впровадження та використання
- видає свідоцтва про навчання опікунам, піклувальникам, батькам-вихователям, кандидатам у прийомні батьки та спеціалістам ЦСССДМ, спеціалістам закладів;
- надає пропозиції центру щодо організації та проведення семінарів і тренінгів.

До роботи в тренінговому центрі залучаються лектори та викладачі на договірних та волонтерських засадах.

Послуги, що надаються, є державними послугами і здійснюються на безоплатній основі, ґрунтуються на принципах законності, дотримання прав людини (дитини), доступності, конфіденційності, відповідальності за дотримання етичних та правових норм, добровільності у прийнятті допомоги.

З метою покращання якості підготовки прийомних батьків до виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування слухним є використання вітчизняного та закордонного досвіду, коли навчальні групи, після проходження підготовки та створення власної прийомної родини, стають групою підтримки для наступних прийомних вихователів та створюють „Клуб прийомних батьків”, де можна

Література

1. Березин С. В. Психология наркотической зависимости и созависимости : монография / С. В. Березин, К. С. Лисецкий, Е. А. Назаров. – М. : МПА, 2001. – 192 с.
2. Люманова, Л. Р. Профилактика наркомании в детско-подростковой среде / Л. Р. Люманова. – Симферополь : НАТА, 2006. – 77 с.
3. Профилактика негативных явищ серед учнівської та студентської молоді (наркоманія, алкоголізм, СНІД) : навч.-метод. посіб. / В.Є. Сорочинська, О. А. Удалова, В. С. Штифурак, О. Ю. Удалова. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2003. –168 с..
4. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник / М. М. Фіцула. – К. : „Академвидав”, 2006. – 560 с.

УДК 378.011.3-051

***Літовка Олена
м. Лисичанськ***

УМОВИ ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО ІНФАНТИЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Перехід до ринкових стосунків у сфері праці в умовах структурної перебудови економіки привів до виникнення принципово нової ситуації в системі

- Робота з масовою батьківською аудиторією – клуби, конкурси, турніри, сімейні виставки [2, с. 14].

Основними *принципами* при організації роботи з батьками підлітка групи ризику є: індивідуальний підхід до сім'ї з урахуванням її потреб та особливостей, опора на позитивний соціальний досвід членів родини; встановлення довірливих взаємин; принцип системності, послідовності й наступності соціально-педагогічного впливу [4, с. 261]; знання специфіки роботи й врахування емоційно-психологічних відносин у сім'ї, психолого-педагогічних знань батьків; врахування результатів наукових досліджень, досвіду та кращої світової практики.

Метами роботи з батьками підлітків групи ризику є: бесіди, лекції, тренінги, ігри, диспути, дискусії, семінари-практикуми, консультації, приклади, вимоги, вправи, переконання, заняття у групах самопомоги та ін.

Отже, робота з батьками підлітків групи ризику щодо профілактики наркоманії повинна: мати системний і комплексний характер, передбачати різні форми і методи роботи, які б допомогли батькам усвідомити власну роль на всіх етапах розвитку наркоманії дитини, дізнатись про різноманітні чинники ризику наркотизації у підлітковому віці, про ознаки вживання наркотичних речовин та набути необхідних вмінь адекватно реагувати, якщо дитина почала вживати наркотики.

звернутися один до одного за допомогою і порадою, дружити сім'ями.

На базі вищих навчальних закладів при кафедрах соціальної роботи у рамках реалізації проекту „Школа для прийомних батьків” може створюватися школа психологічних знань для прийомних батьків або педагогічна студія для прийомних батьків, де будуть викладатися спецкурси „Психологія сімейного життя”, „Педагогічна або батьківська компетентність прийомних батьків” та ін.

Окремо слід зазначити про потребу активної пропагандистської роботи ЦСССМД із засобами масової інформації, метою якої є висвітлення процесу утворення прийомних сімей, підготовки прийомних батьків та подальшого супроводу цих сімей.

Література

1. Типове положення про тренінговий центр центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/sport/doccatalog/document?id=92986>
2. Гринберг С. Н. Приёмная семья: психологическое сопровождение и тренинги / С. Н. Гринберг, Е. В. Савельева, Н. В. Вараева, М. Ю. Лобанова. – СПб. : Речь, 2007. – 352 с.

УДК 378.011.3-051.001.76

**Камінська Алла
м. Стаханов**

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Нинішній стан соціально-економічного розвитку українського суспільства зумовлює необхідність підготовки освічених, моральних, мобільних, конструктивних і практичних людей, здатних до співпраці, міжкультурної взаємодії, які мають глибоке почуття відповідальності за долю країни, утвердження її як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Освіта є основою розвитку особистості, її інтелектуального багатства, запорука майбутнього України. Провідна роль у цьому процесі належить педагогу.

Загальні процеси реформування вищої освіти України у контексті завдань Болонського процесу актуалізують звернення до питань інноваційних процесів в галузі освіти, що виникали в різні історичні періоди і визначають її розвиток сьогодні.

Цей досвід висвітлений в роботах С. Т. Шацького, О. І. Піскунова, З. І. Равкіна та ін.

підліткової наркоманії переконують, що робота з сім'єю є важливою складовою системи профілактики підліткової наркоманії.

Мета – окреслити напрями і зміст соціально-педагогічної роботи з батьками підлітків групи ризику.

Профілактична антинаркотична допомога родині здійснюється за *напрямами*: формування активного відношення батьків до ризику наркотизації до того мікросередовища, в якому росте та спілкується їхня дитина; попередження випадків залучення до ранньої алкоголізації, емоційного нехтування дітей, жорсткого поведження над ними у родині; надання допомоги родині, коли дитина почала зловживати наркотичними речовинами.

Найбільший ефект при соціально-педагогічній роботі з батьками підлітків з профілактики наркоманії мають активні *форми* роботи:

- Індивідуальні – індивідуальне консультування членів проблемних сімей, бесіди, відвідування родини;
- Робота з сім'єю у цілому – проведення загальносімейних зустрічей, допомога батькам у поверненні дитини в родину;
- Групові – створення спеціальних груп батьківської підтримки для проблемних сімей, дискусійні, тренінгові групи, батьківські лекторії, спеціальні зустрічі з фахівцями медичних та правоохоронних органів;

в чому і проглядалась серйозність ставлення до створення сім'ї. [3, с. 16 – 22].

Таким чином народні традиції українського народу з питань підготовки старшокласників до сімейного життя, зможуть зорієнтувати сьогоднішніх підлітків на гуманне ставлення до майбутньої родини.

Література

1. Коба Л. Як виховували дітей східні слов'яни – предки Українців / Л. Коба // Поч. шк. – 1994. – № 4. – С. 45 – 47.
2. Семенов О. Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України / О. Семенов // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 21 – 23.
3. Костів В. Народно-педагогічні ідеї минулого у формуванні сучасного сім'янина / В. Костів. – Івано-Франківськ, 1996. – 194 с.

УДК 364.692:615.2:015.6

**Литвинова Наталія
м. Старобільськ**

ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ПІДЛІТКІВ ГРУПИ РИЗИКУ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ НАРКОМАНІЇ

Аналіз існуючих програм первинної профілактики, а також публікацій по проблемам

Педагогічні ідеї того часу були сприйняті і розвинені в школах Росії та України 1920-30-тих років. Вже тоді виникла проблема управління такого типу навчальними закладами. Але вона не була вирішена через наростаючий консерватизм в управлінській діяльності. Новий етап створення інноваційних шкіл пов'язаний з політикою демократизації українського суспільства. Оскільки педагогічні інновації виконують безліч функцій в розвитку освітньої системи і стають масовим явищем, управління творчими пошуками професорсько-викладацького складу так само набуває характеру системного процесу [1, с. 21].

Водночас, подальшої розробки потребує як педагогічна теорія, так і організаційні аспекти підготовки фахівців. Недостатньо вивченими залишаються можливості застосування інновацій у професійній діяльності, формування цілісної системи знань і вмінь студентів.

Метою даної статті є визначення педагогічних умов і закономірностей, що забезпечують формування готовності майбутніх викладачів до інноваційної діяльності у ВНЗ.

Незважаючи на певні відмінності у трактовці явища, що визначається поняттям „інновації”, усі дослідження пов'язують його із наявністю нового, відмінного від того, що вже є. Узагальнюючи ці думки і результати досліджень, ми визначили інновацію таким чином: це процес і результат створення нового в будь-якій сфері діяльності людини.

Ґрунтом інноваційної педагогічної діяльності є професіоналізм. Важливими особливостями професіоналізму знань є: комплексність, тобто здатність викладача синтезувати інформацію з різних галузей науки у процесі викладання певного закону, тенденції, явища, поняття; особистісне забарвлення, тобто знання, „пропущені” через власну соціокультурну позицію, систему світоглядних переконань; формування знань одночасно на різних рівнях (теоретичному, методичному, технологічному).

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Проблеми / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – С. 372 – 380.

УДК 378.147

**Кечик Ольга
м. Лисичанськ**

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сучасні вимоги посилення ролі самостійної роботи студентів у навчально-виховному процесі обумовлені об'єктивною необхідністю не лише в активізації пізнавальної діяльності студентів як суб'єктів навчання але й в усвідомленні того, що

хлопчиків того часу було фізичне навантаження, виховували воїна, який може захистити родину, територію від загарбників. Стосовно дівчат, слід відмітити, вони знаходилися на піклуванні матері, бабусі. Їх виховували в дусі домогосподарок [1, с. 45 – 47].

О. Семеног в статті „Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України” (1998) аналізує „Повість временних літ”, „Повчання дітям” В. Мономаха, „Слово о полку Ігореві”, що дає нам змогу стверджувати, що підготовка дітей до сімейного життя базувалася на міжпоколінних традиціях, на основі яких виховувалися найбільш значущі для особистості якості: доброта, справедливість, милосердя, любов до свого народу, батьківщини, працелюбність [2, с. 45 – 47].

Однією з традиційних форм підготовки старшокласників до сімейного життя було проведення пасовиська, вогнища, посиденьки, ярмарки тощо. Головною метою цих заходів було спілкування між юнаками та дівчатами.

Розглядаючи українську етнопедагогіку, можна зазначити, що педагогічні зусилля були спрямовані на виховання лицарського ставлення хлопчиків до дівчат, захист їх від усяких небезпек і незгод.

Давньою традицією українського народу було створення своїх молодіжних об'єднань – парубочих та дівочих громад. Мета цих громад полягала в ознайомленні з господарством молодих, в уособлюванні та ознайомленні їх з шлюбною угодою,

**Кутнякова Ірина
м. Луганськ**

ПІДГОТОВКА СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ У НАРОДНИХ ТРАДИЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

На сьогоднішній день однією з важливих проблем зміцнення української держави є визначення ролі традиційного педагогічного досвіду українського народу у формуванні готовності підлітків до сімейного життя.

Сучасна родина перестала служити зв'язуючою ланкою у передачі досвіду, старшим поколінням молодшому. Сьогоднішні юнаки та дівчата гадки не мають про ту складну культуру взаємовідносин, якої вимагає шлюбне життя [3, с. 4].

Проблемою підготовки дітей та молоді до сімейного життя на території України займалися, ще предки українців, про це свідчить стаття Л. Коба „Як виховували дітей східних слов'ян – предки українців” 1994 року. Основною метою того часу як говорить автор „...було регулювання шлюбних відносин наших предків”. Вони встановили 4 чоловічі класи: отроки, юнаки, мужі, старці. З 7-8-річного віку хлопчики починали жити і виховувались на чоловічій половині, тим самим їм прищеплювали любов до праці, повагу до жінок. Одним з основних напрямів виховання

суспільству необхідні фахівці, здатні до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів. Самостійна робота студентів дає змогу забезпечити якість професійної підготовки, індивідуально-творчий розвиток особистості майбутнього вчителя; є важливою складовою організації навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів.

Традиційно самостійна робота студентів проводиться за такими формами

- індивідуальні (реферативні повідомлення, курсове, дипломне проектування, самостійна науково-дослідницька робота тощо);
- групові (проектне та проблемне навчання, навчання у співпраці, ігрове проектування, групові консультації, факультативні заняття, заняття в гуртках);
- масові (проектне навчання, програмоване навчання) [1, с. 69].

У сучасній педагогічній практиці серед найефективніших методів самостійної роботи студентів слід виділити:

- проблемно-пошукові методи;
- метод проектного навчання;
- методи колективної розумової діяльності;
- метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні [2, с. 132].

Застосування проблемно-пошукових методів спонукає студентів до проведення самостійних досліджень, підвищує мотивацію подальшої роботи, сприяє розвитку логічного мислення.

Метод проектного навчання спрямований на досягнення прогнозованих результатів самостійної роботи. Використання цього методу недоцільне та неможливе без чіткого визначення дидактичних завдань, які студенти вирішують у навчальній діяльності за різними типами проектів.

Сутність методів колективної розумової діяльності полягає в колективній творчості з метою вирішення певних завдань підвищеної складності. Застосування цих методів сприяє підвищенню рівня інтелектуального розвитку; виявленню творчих здібностей студентів; підвищенню рівня самостійності.

Використання методів застосування ІКТ у навчанні надає можливість диференціації, поглиблення індивідуалізації навчання.

Таким чином, головним завданням організації самостійної роботи студентів є використання традиційних та інноваційних форм і методів навчання, які б, доповнюючи один одного, становили єдину систему, яку можна адаптувати до особливостей навчального процесу в конкретному вищому навчальному закладі з метою оптимізації навчання та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Література

1. Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів / О. Демченко // Рідна школа. – 2006. – № 5. – С. 68 – 70.

експериментальної групи. З отриманих результатів можна зробити висновок, що значна кількість дітей мають низький рівень сформованості цілісної картини світу. Отже, процес формування ЦКС має бути чітко організованим та спиратися на сформований життєвий досвід дітей.

Ураховуючи отримані данні нами було визначено психолого-педагогічні умови формування ЦКС у дітей старшого дошкільного віку, які будуть реалізовані під час формувального етапу експерименту.

Література

1. Андреева И. В. Ценностная картина мира / И. В. Андреева // Аналитика культурологии. – 2006. – № 3. – С. 5 – 6.
2. Куликовская И. Э. Технологии формирования у дошкольников целостной картины мира : учебное пособие / И. Э. Куликовская. – Москва : Педагогическое общество России, 2004. – 186 с.
3. Шелестова Л. Формування цілісної картини світу в старших дошкільнят / Л. Шелестова // Дошкільне виховання. – 2010. – № 3. – С. 5 – 8.

Розглянемо більш детально результати констатувального етапу дослідження.

Констатувальний етап педагогічного експерименту проходив у ДНЗ № 14 м. Сєвєродонецька. В першу чергу, було визначено критерії та показники сформованості ЦКС, схарактеризовано рівні сформованості ЦКС. За описаними показниками було розроблено діагностичні методики, які допомогли визначити рівень сформованості ЦКС старших дошкільників. Розроблені завдання були спрямовані на визначення рівня зацікавленості дітей новими об'єктами навколишнього світу, виявлення ціннісного ставлення дітей до об'єктів оточуючого, перевірку знання дітей про застосування об'єктів за призначенням, виявлення вміння дітей знаходити нехарактерні способи застосування предметів, визначення вміння дітей групувати об'єкти за спільними рисами, будувати ланцюжок понять за спільною ознакою. Дітям були запропоновані завдання таких типів: „Оціни вчинок”, „Дай відповідь”, „Ланцюжок асоціацій”, „Тематичні пазли” тощо.

Результати показали, що діти контрольної та експериментальної груп показали майже однакові результати. За ціннісно-мотиваційним критерієм низький рівень сформованості ЦКС у контрольній групі встановлено у 58 % дітей, у експериментальній – у 54 % дітей. За когнітивно-мовленнєвим критерієм результати були наступні: низький рівень сформованості ЦКС показали 52 % дітей контрольної групи та 55%

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 351 с.

УДК 378.011.3-051:338.48

**Кобзар Наталія
м. Луганськ**

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ТУРИЗМУ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЇЇ КОМПОНЕНТИ

Готовність до міжкультурної комунікації є необхідною умовою успішної професійної діяльності в туризмі, оскільки для спеціалістів сфери туризму провідним видом діяльності є саме комунікація.

Сутність поняття „готовність до міжкультурної комунікації” базується на педагогічному трактуванні готовності, як інтегративної якості особистості з багатокомпонентною структурою, яка є ознакою професійної кваліфікації та результатом цілеспрямованої підготовки та визначенні міжкультурної комунікації як взаємодії представників різних культур з метою досягнення взаєморозуміння.

Готовність до міжкультурної комунікації майбутніх менеджерів туризму визначаємо як інтегративну якість особистості, яка передбачає володіння спеціальними знаннями, уміннями й

навичками, володіння комунікативною, соціокультурною й лінгвістичною компетенціями та наявністю стійких мотивів і позитивного ставлення до міжкультурної взаємодії. Структура готовності до міжкультурної комунікації містить когнітивний, мотиваційно-ціннісний і комунікативно-діяльнісний компоненти.

Когнітивний компонент містить у собі сукупність знань про сутність і особливості міжкультурної комунікації, про роль культури для людини і суспільства, про особливості комунікаційних процесів у полікультурному середовищі, про місце міжкультурної комунікації у туристичній діяльності; лінгвістичні й соціокультурні знання та знання про особливості менеджменту туризму.

Мотиваційно-ціннісний компонент передбачає наявність позитивного й толерантного ставлення до міжкультурної взаємодії, інтересу до культурних особливостей інших країн та зацікавленість в успішній комунікації. Важливим є високий рівень сформованості психічних процесів сприйняття, уваги, мислення та емоційних проявів.

Комунікативно-діяльнісний компонент передбачає володіння спеціалістом комунікативною компетенцією, лінгвістичними і соціокультурними умінями, здатністю до емпатії, що дозволяє спеціалістові успішно здійснювати професійну діяльність, професійно-ділове й міжособистісне спілкування.

УДК 373.2.016:502

**Кузьо Олеся
м. Луганськ**

РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ЦІЛІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Категорія „картина світу” з’явилась більше століття тому в рамках різних дисциплін, і активно досліджується сьогодні. Картина світу – є багаторівневою, складною ієрархізованою системою, одним із базових особистісних утворень, адже вона акумулює досвід, ціннісні, світоглядні системи багатьох поколінь [1, с. 5].

Проблему формування картини світу досліджують з різних аспектів педагоги, психологи, методисти (І. Куліковська, С. Макаренко, Р. Чумичова [2]). Процес формування цілісної картини світу (ЦКС) дошкільників є складним, проте необхідним, оскільки відсутність у дошкільному закладі системної роботи з даної проблеми негативно впливає на якість навчання й виховання. Робота з формування ЦКС передбачає дослідження рівня сформованості ЦКС, обробку та аналіз отриманих результатів, впровадження в освітній процес системи завдань з метою формування ЦКС та перевірка ефективності отриманих результатів [3, с. 5].

базових та нових предметних компетентностей з майбутньої професії та повсякденного життя. Метою вивчення спецкурсу „Мій автомобіль і я” є продовження засобами цього навчального спецкурсу розвитку особистості учнів, формування компетентностей, які необхідні для соціалізації та творчої самореалізації особистості, формування наукового світогляду школярів, їхнього інтелектуального розвитку, підготовки висококваліфікованого працівника, виховання готовності до високоякісної праці. Одержані школярами знання та уміння мають бути, перш за все, корисними, такими, щоб їх можна було застосувати не тільки у професійній діяльності, а і в повсякденному житті.

Запропонований спецкурс спрямовано на формування готовності учнів до використання набутих знань, умінь, навичок та способів діяльності у розв’язанні різноманітних професійно-побутових ситуацій та задач.

Література

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти. ДСПТО 7231.2. І60058. Професія – Слюсар з ремонту автомобілів. Код – 7231.2. – 2006. – 5 с. – Режим доступу : http://uaprom-file.s3.amazonaws.com/4756_dergestandslusarremontavto.pdf

Таким чином, готовність майбутніх менеджерів туризму до міжкультурної комунікації як інтегративна якість особистості має складну структуру, що містить низку взаємопов’язаних компонентів, зміст яких розкривають певні складові.

Література

1. Гайсина Л. Ф. Готовность студентов вуза к общению в мультикультурной среде и ее формирование : монографія / Л. Ф. Гайсина. – Оренбург : РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 113 с.
2. Линенко А. Ф. Педагогична діяльність і готовність до неї : монографія / А. Ф. Линенко. – Одеса : ОКФА, 1995. – 77 с.
3. Захарова Г. В. Формирование готовности к межкультурной коммуникации у студентов вуза : автореф. дис.. на соиск. уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Общая педагогика, история педагогики и образования” / Г. В. Захарова. – Нижний Новгород, 2009. – 20 с.

УДК 373.5.016:82

Колеснікова Дар'я
м. Луганськ

**КОМПАРАТИВНИЙ ПІДХІД
ДО АНАЛІЗУ ТВОРІВ НІМЕЦЬКОМОВНИХ
ПИСЬМЕННИКІВ У СТАРШИХ КЛАСАХ**

Одним з найголовніших завдань сучасної освіти в Україні є формування всебічно розвиненої особистості, яка відчувається вільно в будь-якому культурному середовищі. У сфері літературної базової і повної освіти цей напрямок реалізується, насамперед, у процесі вивчення художніх творів. За вказаних умов дедалі більшої актуальності набуває вибір учителем-словесником такого шляху аналізу твору, який би відповідав сучасному рівню розвитку освіти і враховував новітні досягнення науки (перш за все методичної і літературознавчої).

Проблема шкільного аналізу художніх творів була і зараз залишається однією з найбільш актуальних в методичній науці. Їй надавалася певна увага ученими-методистами XIX (В. Водовозов, В. Стоюнін, І. Буслаєв та ін.) і XX століття (М. Рибнікова, М. Черкезова, К. Нартов, В. Голубков, Н. Волошина, Є. Пасічник, Л. Мірошніченко, Ж. Клименко та ін.). У їхніх дослідженнях розглянуто, зокрема, традиційні і нетрадиційні шляхи аналізу

вибором задовольняють індивідуальні освітні потреби учнів, їхні інтереси та схильності, дозволяють будувати власну освітню траєкторію. У процесі пізнання відбувається не лише розчленування об'єкта пізнання на довільні частини, але і синтез між ними. Саме інтеграція веде до узагальнення та ущільнення інформаційної ємності знань.

Необхідно виділити пріоритетну роль хімії у формуванні екологічної компетентності, оскільки більшість екологічних проблем сучасності мають хімічну природу, а для їх вирішення активно використовуються хімічні засоби та методи. Недостатність хімічної грамотності породжує загрозу безпеці людини та природи, недооцінку ролі хімії у розв'язанні екологічних проблем, хемофобію. Екологічну освіту та виховання треба розглядати як складову частину всіх ступенів профільної освіти. Одним із найбільш суттєвих протиріч є протиріччя між ускладненими цілями хімічної освіти, новими державними стандартами професійно-технічної освіти, скороченим часом на опрацювання навчального матеріалу та вимогами якісного оволодіння спеціальними предметами з одночасним виконанням спільних цілей професійно-технічної освіти.

Я пропоную спецкурс, який розроблено для учнів закладів професійно-технічної освіти з професії „Слюсар з ремонту автомобілів”, „Мій автомобіль і я”. На матеріалі спецкурсу „Мій автомобіль і я” відбувається розвиток, поглиблення та набуття

УДК 377.091.39

***Крилова Наталія
м. Луганськ***

**ІНТЕГРОВАНІ КУРСИ НА ОСНОВІ
МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЯК НАГАЛЬНА
ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКОВА
СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА
ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-
ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Державний стандарт базової та повної середньої освіти, а також Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) зазначають, що середня школа повинна створити передумови для формування в учнів різних видів компетентності. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2003 року № 306, повноцінність загальної середньої освіти має бути забезпечена як інваріантною, так і варіативною частинами навчального плану.

Актуальність проблеми міжпредметних зв'язків на сучасному етапі пояснюється необхідністю вдосконалення змісту освіти, створення поліваріантних освітніх програм, здійсненням інтегративних процесів в теорії навчання, забезпеченням реалізації принципів національного виховання, впровадженні ступеневої освіти. Курси за

художніх текстів, наведено конкретні приклади застосування цих шляхів аналізу на практиці. На наш погляд, одним з найважливіших напрямів роботи під час вивчення творчості німецькомовних письменників є застосування компаративного шляху аналізу, адже він спрямовує учнів на порівняльне дослідження художньої спадщини письменників різних національних літератур, що допомагає учням побачити спільне і відмінне в явищах мистецтва слова. А це, у свою чергу, сприяє усвідомленню учнями літератури німецькомовних країн як невід'ємної частини багатоскладного явища – світового літературного процесу. Під час вивчення творів німецькомовної літератури (на уроках та у позакласній роботі) одним з основних напрямів порівняння повинне стати звернення до російської та української літератур, адже вони складають вагомий пласт світової літератури і культури. Крім того, згідно з діючими програмами з предмету „Світова література”, в 10-му класі не передбачається звернення вчителями-словесниками до творчості німецькомовних письменників. Тому саме в цьому класі компаративне вивчення творів світової і німецькомовної (німецької, австрійської, швейцарської) літератур набуває особливого значення: такий напрямок роботи актуалізує в учнів одержані у попередніх класах знання щодо життя і творчості німецькомовних авторів.

Особливе місце в побудові уроків із застосуванням компаративного шляху аналізу творів повинні зайняти

матеріали з різних галузей мистецтва. Це сприятиме створенню емоційного настрою учнів, а отже – більш глибокому зануренню у порівнювані тексти.

Великий інформаційний і виховний потенціал містять уроки з порівняльного вивчення творів Ф. Дюрренматта та М. Гоголя, О. Островського, І. Карпенка-Карого; Г. Гейне і М. Лермонтова, німецьких романтиків і Ф. Тютчева, А. Фета; Ф. Кафки і А. Чехова, Й.-В. Гете й І. Франка та ін.

Таким чином, застосування компаративного шляху аналізу в процесі вивчення творчості письменників німецькомовних країн сприяє усвідомленню учнями специфіки розвитку німецькомовної літератури, усвідомленню ними загальнолюдських і національних цінностей; розвитку уміння старшокласників порівнювати, узагальнювати; вихованню толерантного ставлення школярів до культурних традицій інших народів.

УДК 343.43:431

***Костючек Марія
м. Луганськ***

ЕКСПЛУАТАЦІЯ ЯК КІНЦЕВА МЕТА ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ

Розмах проблем, пов'язаних з насильством над дітьми, сягає масштабів епідемії у всьому світі, набуваючи різноманітних жаклих форм [1, с. 17].

пов'язана тісним чином з тілесним буттям людей, їх фізичним станом і є культурною цінністю” [3, с. 59].

Духовність розвивається, формується і збагачується протягом усього життя внаслідок дії зовнішніх та внутрішніх чинників, що забезпечують вироблення індивідом життєвих програм, світоглядної системи, ієрархії вищих життєвих цілей, цінностей, ідеалів та утвердження в соціумі. Духовність є особливим кількісно-якісним переходом знань, прагнень, творчих пошуків у конкретні переконання, ідеали, норми поведінки, які відповідають уявленням особистості про досконалість і призначення людини. Одним із показників розвитку духовного аспекту здоров'я учнів є рівень сформованості ціннісних орієнтацій.

Література

1. Брехман И. И. Валеология – наука о здоровье / И. И. Брехман. – М. : Физкультура и спорт, 1990. – 208 с.
2. Горащук В. П. Формирование культуры здоровья школьников (теория и практика) / В. П. Горащук. – Луганск : Альма-матер, 2003. – 376 с.
3. Лук'янченка М. Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи / М. Лук'янченка, Ю. Шкретія, Е. Боляха, А. Матвєєва. – Дрогобич : КОЛО, 2005. – 124 с.

собою – своєю душею, внутрішнім „Я”. Це вихід до вищих, ціннісних інстанцій формування, конструювання особистості та її менталітету. Формування духовного світу учнів як основної якості особливості – масштабне і складне завдання.

Духовність – це складний психічний феномен самоусвідомлення особистості, внутрішнє сприймання, привласнення нею сфери культури, її олюднення, вростання в неї та розуміння її як власного надбання.

Необхідним для формування духовного світу дитини виступає системний підхід. Він забезпечує цілісний, ієрархічний, взаємозалежний і відкритий процес залучення дітей до цінностей у їх постійному розвитку й саморозвитку, а також наступність і безперервність цього процесу, тобто постійне ускладнення та урізноманітнення змісту і напрямків розвитку моральних чеснот, його комплексність і інтегрованість, які полягають в організації взаємодії навчання й виховання, поєднання зусиль сім'ї, позашкільних закладів.

Духовність – найвищі якості людини, які направлені на взаємодію його із зовнішнім світом. Вона потребує високої інформаційної культури, може бути повністю сумісна з тілесністю. Духовність надає позитивний вплив на органи тілесності, а духовне здоров'я дає поштовх фізичному розвитку.

Єдність духовної і рухової сторін в фізкультурній діяльності буде формувати гармонію сутнісних сил школярів. „Духовна сфера культури

Одним із його найжорстокіших проявів є торгівля дітьми для їх використання в різноманітних, але незмінно корисливих цілях.

З кожним роком спостерігається тенденція до збільшення випадків торгівлі дітьми і в Україні. Потрапити у ситуацію торгівлі людьми може будь-яка дитина незалежно від статі, віку, культурної чи соціальної приналежності [2, с. 5].

Торгівля дітьми – це складний процес, який розпочинається незаконним вербуванням (та / або вербуванням із зловживаннями) дітей із різних уразливих груп, продовжується перевезенням цих дітей до різних місць призначення і закінчується їх безжальною примусовою експлуатацією з грубими порушеннями прав дитини.

Кінцевою і головною метою торгівлі людьми та дітьми, зокрема, є експлуатація.

Слово „експлуатація” є похідним від французького слова „exploitation” яке зазвичай перекладається як „використання”. Подібний зміст вкладали в це слово й дореволюційні філологи. Зокрема, В. І. Даль визначив експлуатацію як отримання з чого-небудь промислових вигод, доходів, видобуток, добування [3, с. 119].

В українському законодавстві чітко визначені види експлуатації: усі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичай, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів,

проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо.

У Конвенції про права дитини передбачається, що держави-учасники „беруть на національному, двосторонньому та багатосторонньому рівнях всіх необхідних заходів для запобігання викраденню дітей, торгівлі дітьми чи їх контрабанди в будь-яких цілях і в будь-якій формі” (стаття 35) і що вони „захищають дитини від усіх форм експлуатації, що завдають шкоди будь-якому аспекту добробуту дитини” (стаття 36) [4].

Література

1. Запобігання торгівлі людьми та експлуатації дітей: навчально-методичний посібник / Левченко К. Б., Удалова О. А., Трубавіна І. М. та ін. ; під заг. ред. К. Б. Левченко та О. А. Удалової. – К. : „Міленіум”, – 2005. – 210 с.
2. Довідник з реабілітації та реінтеграції дітей, постраждалих від торгівлі людьми, та проведення наради з випадку (кейс-конференції) / А. М. Ігнат'єва, О. В. Кальбус, Е. М. Мручковська. – Київ-Чернівці : Книги ХХІ, 2010. – 116 с.
3. Калмиков Д. О. „Експлуатація дітей”: проблема уніфікації доктринального та нормативного

визначення змісту / Д. О. Калмиков // Право і суспільство. – 2010. – № 1. – С. 117 – 124.

4. Конвенція про права дитини: редакція від 03.04.2003 р. на підставі 717-15 // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990. – № 1. – С. 205.

УДК 37.025

***Крошка Світлана,
Борисенко Ліля
м. Лисичанськ***

ДУХОВНИЙ АСПЕКТ СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Формування культури здоров'я є складовою частиною соціальної політики, яка здійснюється в країні.

Для розв'язання проблеми здоров'я взагалі і формування культури здоров'я зокрема є необхідні науково теоретичні передумови. Вони відтворенні у працях вчених та валеологів: В. Горащука [2], В. Климова, Г. Кривошеевої, Ю. Андреєва, І. Брехмана [1]. Праці спрямовані на формування культури здоров'я особистості як дітей, так і учнівської молоді, студентів.

Духовне здоров'я – це спосіб розбудови особистості, це, образно кажучи, зустріч із самим

По-перше тим, що образ Києва і життя в ньому дещо впізнане, знайоме, хоча у той же час трохи модернізоване, але все-таки впізнане для читача: знайомі краєвиди, міський гвалт, специфічний український дух. Отже, твори З.Мензатюк написані в дусі виключно національних традицій. Місто не стає для дитини чимось чужим, незнайомим, ворожим. Крізь призму дитячого світосприймання ми бачимо міську казку, у якій перетворено на казкових персонажів пересічних істот: журналістів щоденної газети, двірників, викладачів, студентів, митців, продавців і бездомних котів. Диво виникає просто під уважним поглядом письменниці на речі й події, повз які люди, поспішаючи, пробігають щодня. Постійні звернення до загальновідомих народних казок і легенд, наскрізний гумор надають неповторного чару „Київським казкам”. Саме таким Київ існує у дитячій уяві – без смогу, заторів на дорогах, всюдисущих куп сміття... Барвистий, привітний, з увічливими, усміхненими киянами та зачарованими, захопленими гостями. „Хтозна, може, оселившись у чарівній країні дитячих книг, наша столиця дійсно показовішає” – зазначено у відгуку З.Жук на казки по-київські З.Мензатюк [2, с. 5].

Література

1. Фоменко В. Місто і література: українська візія / В. Фоменко. – Луганськ : Знання, 2007. – 312 с.

яким розуміється певна модель життєдіяльності, дезадаптація до соціально-професійного середовища, яка виявляється у формуванні негативних мотиваційно-ціннісних орієнтацій по відношенню до професійно-особистісного розвитку; у нездатності застосовувати отримані знання на практиці; у відсутності самостійності, відповідальності, активної позиції, усвідомленого вибору, аналізу і контролю поведінки; у неприйнятті допомоги з боку суспільства і колективу. Це свідчить про те, що умови подолання соціально-професійного інфантилізму майбутніх педагогів в процесі фахової підготовки повинні спрямовуватись на розвиток емоційно-вольової сфери і професійно-ціннісних орієнтацій молодих фахівців. Серед таких умов ми маємо зазначити зовнішні і внутрішні. Зовнішні умови – це створення організаційного середовища за допомогою комплексу корегуючих заходів, спрямованих на зниження рівня вираженості соціально – професійного інфантилізму у майбутніх педагогів. Внутрішні умови – цілеспрямована дія на зміну характеристик майбутніх педагогів (розвиток емоційно-вольової сфери; формування трудової мотивації; розвиток долаючої поведінки; формування потреби в досягненнях).

Таким чином, ми проаналізували основні етапи становлення поняття „соціально-професійний інфантилізм майбутнього педагога” і подальші дослідження плануємо проводити у напрямку більш досконалого вивчення умов подолання даного явища.

Література

1. Франкл В. Человек в поисках смысла / В. Франкл. – М. : Прогресс, 1990. – 368 с.
2. Юнг К. Психологические типы / К. Юнг. – М. : Феникс, 1992. – 256 с.
3. Выготский Л. С. Психология развития как феномен культуры / Л. С. Выготский. – М., 1996. – 432 с.
4. Иванников В. А. Психологические механизмы волевой регуляции / В. А. Иванников. – М. : ВЕЧЕ, 1991. – 346 с.
5. Комозин А. Н. Психология юношеского возраста / А. Н. Комозин. – М. : Учитель, 1991. – 284 с.

УДК 378. 016: 811.161.2

**Лихачова Катерина
м. Стаханов**

РІВНІ МОВЛЕННЄВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ РОСІЙСЬКОМОВНОГО РЕГІОНУ

Студенти економічних спеціальностей ВНЗ російськомовного регіону пишуть реферати, дипломні та курсові роботи, працюють з навчальною літературою, виконують самостійні завдання

осередком тощо. Перед сучасними письменниками постає завдання показати дитину і місто у своєрідній дихотомії, а не в опозиції. Налаштувати дитячу свідомість на дружлюбне ставлення до міського життя, показати, що її особисте я не загубиться у міському вирі життя. Подібний оптимізм особливо необхідний в умовах кризового становища у світі, так однією з перших до цього завдання звернулася З.Мензатюк. Образ Києва у „Київських казках” прикметно вбирає в себе різномірні асоціації: із побуту, стародавньої історії, індустріальних вражень, що переходять, зрештою, в ірреальну площину, розчиняючись у містичному тумані. Звернення до наїву, до ідей природної людини та світу первозданної, чистої екзотичної природи – творчий прийом Зірки Мензатюк. Сучасні українські дослідники нерідко сприймають це не як прийом, а як автентіку, як принципове повернення майстрів модерну до першоджерел.

Дія усіх казок збірки „Київські казки” З.Мензатюк відбувається у визначеному часі та просторі (сучасний дитині Київ), що значано відрізняє літературну казку письменниці від ініціального зачину вживаного у народній казці. Так стародавнє місто у творчості письменниці зображене у декількох площинах: у первісному своєму вигляді (з моменту заснування), у сучасному, модерному (європейське місто), й містичному.

Звернення письменниці до урбаністики в дитячій літературі – кардинально новаторський підхід.

УДК [821.161.2.09:087.5.]+929Мензатюк

Перетяга Олеся
м. Луганськ

„КИЇВСЬКІ КАЗКИ” З.МЕНЗАТЮК: ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ ОБРАЗУ МІСТА У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У кінці ХХ – на початку ХХІ ст., а надто останнім часом, набуває нового наукового осмислення урбаністична література. Надмірна увага письменників до міста як генератора розвитку людської цивілізації, спричинена кризою межі століть: духовною, соціально-політичною, світовою економічною. Починаючи від становлення української літератури і до кінця ХІХ ст., урбанізм у певній мірі позначився на творчості таких видатних митців, як Г. Сковорода, І. Котляревський, М. Гоголь, Т. Шевченко, П. Куліш, І. Нечуй-Левицький, у багатьох їхніх творах місто поставало в опозиції з селом. Проза ХХ століття перестала орієнтуватися виключно на село або й зовсім від нього відмежувалася. Місто стає втіленням надій на краще життя, чому сприяє суспільно-історичний розвиток України.

На зламі ХХ і ХХІ століть, образ міста стає мрією, надією на краще майбутнє, потужним індустріальним центром, культурним та науковим

російською мовою. Однак професійне спілкування вимагає глибокого знання державної мови та користування нею. Адже опанування професійною лексикою, а отже, і формування світогляду та професійної компетентності майбутніх фахівців починається у ВНЗ. Тут ми стикаємось із суттєвим протиріччям. З одного боку, держава вимагає у всі сфери виробництва активного запровадження української мови та спеціалістів, які вільно нею володіють, з іншого боку, освіта, особливо в східних та південних регіонах України, базується на викладанні більшості дисциплін, у тому числі й фахових, російською мовою, що створює певні труднощі для засвоєння професійної термінології українською мовою.

Аналіз розвитку компонентів професійно-педагогічного мовлення дозволив визначити рівні мовленнєвої підготовки студентів: репродуктивний, продуктивно-перетворювальний і творчий.

Репродуктивний рівень характеризується загальним уявленням студентів про професію економіста. Продуктивно-перетворювальний рівень характеризується наявністю усвідомлення студентами значення професійних мовленнєвих умінь із проявом позитивного ставлення до даного компонента професійної майстерності. Творчий рівень характеризується високим розвитком особистісних мовленнєвих умінь студентів як компонента їх майстерності, оперативним застосуванням тих чи інших умінь відповідно до ситуації і мети дії [1, с. 45].

Самому викладачеві-мовнику не під силу організувати роботу над вивченням фахової термінології як системи, що слугує основою для опанування майбутньою професією, знайти інформативні тексти за фахом, із великої кількості термінів відібрати найбільш уживані у певній сфері виробництва. Вихід з цієї ситуації – співпраця викладачів української мови із викладачами профільюючих фахових дисциплін, у створенні інтегрованих методичних посібників з української мови, наповнених текстами, що несуть у собі базові знання для майбутніх спеціалістів, насичених найуживанішою фаховою термінологією. Бажаним було б викладання і самих професійно зорієнтованих дисциплін державною мовою та збільшення кількості українськомовних підручників.

Мовні знання – один з основних компонентів професійної підготовки. Знання мови професії підвищує ефективність праці, допомагає краще орієнтуватися в ситуації на виробництві та в безпосередніх ділових контактах.

Література

1. Пасинок В. Г. Мовна підготовка студентів як загальнопедагогічна проблема : монографія / В. Г. Пасинок. – Харків : Лівий берег, 1999. – 154 с.

студентів важливим є опанування такими можливостями мережі Інтернет, як перегляд музичних відео-кліпів із записами концертів та уроків відомих українських майстрів у програмі YouTube, використання онлайн-перекладача як засобу подолання мовленнєвого гальма, що уможлиблює їх ознайомлення з методичною та мемуарною літературою українських вчених і митців, участь у педагогічних форумах. У такий спосіб сучасні технології стають шляхом розширення інформаційно-культурного поля китайських студентів, збагачення фахової ерудиції та форм професійно орієнтованого спілкування, а у цілому – сприяють підвищенню якості підготовки до професійної діяльності в умовах навчання поза межами своєї країни.

Література

1. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти : дис. д-ра пед. наук : 13.00.01 / Гуральник Наталія Павлівна. – К., 2008. – 471 с.
2. Лінь Хай. Методичні засади диригентсько-хорової підготовки студентів до роботи в школах Китаю та України : дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Хай Лінь. – К., 2007. – 189 с.
3. Програма Intel® „Навчання для майбутнього ” в Україні. – Режим доступу : http://www.intel.com/cd/corporate/education/emea/ukr/elem_sec/teach/

стилю спілкування, організації навчання на засадах творчого співробітництва. Ефективність методики підготовки іноземних студентів до викладання фортепіано забезпечується: зорієнтованістю навчального процесу на набуття ними власного індивідуального виконавчого стилю, поглиблення педагогічно-технологічної компетентності, подолання певного конформізму мислення та дій.

Вирішення зазначених завдань досягається на засадах головних здобутків української фортепіанної педагогіки, до яких відносять: єдність художньо-образного мислення і технічної підготовки піаніста; системний підхід до гармонічної та всебічної спеціальної підготовки майбутнього фахівця; цілеспрямоване формування навичок самостійної, творчої навчальної діяльності; зв'язок між виконавчою підготовкою, розвитком педагогічної свідомості та досвідом науково-методичної діяльності [1].

Як зазначають вчені, все більш важливе місце у сучасному музично-навчальному процесі у ВНЗ України посідають інноваційні технології. У їх числі - використання елементів театральної-імпровізаційної педагогіки, рольових ігор, Проектного методу [3], новітніх інформаційно-комунікативних засобів. До останніх відносять аудіо- та відео-документування процесу самостійної роботи, педагогічної практики, концертних виступів, що розглядаються як спосіб вдосконалення у студента навичок самоконтролю, адекватної самооцінки, здатності до корекції своїх виконавчих та викладацьких дій. Для китайських

УДК 378.011.3 – 051

**Лозицька Тетяна
м. Луганськ**

СУТНІСТЬ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В ХХ столітті традиційні передавачі інформації замінилися новими, які впроваджуються в наше життя з космічною швидкістю. Подобається це чи ні, але усім нам потрібно звикати до нової ситуації, коли спілкування з друкованими текстами замінюється широким спектром контактів з медіатекстами.

Медіа з кожним роком відіграють все більшу роль в житті людей і, відповідно, в освітньому процесі. Тому все актуальнішою стає потреба впровадження якомога більше засобів медіа в навчальний процес різних учбових закладів, а насамперед загальноосвітніх шкіл. Поширення медіа призводить до того, що молоде покоління, не маючи достатньо знань як їх доцільно використовувати, не готові до інтеграції в медіапростір. Дуже важливо тому навчити молодь розпізнавати віртуальну, створену на екрані, реальність та об'єктивну реальність оточуючого світу.

Але залучення різноманітних медіа у навчальний процес може проводитися тільки за умов наявності професійно підготовленого учителя, який володіє достатнім рівнем знань та умінь використання медіа у професійній діяльності. Використання

елементів медіаосвіти в освітньому процесі потребує появи нової формації педагогів, здатних якісно реалізувати на практиці можливості інноваційних технологій та впровадити їх у навчання різних фахових дисциплін. Підготовка вчителя – спеціаліста, який використовує засоби медіаосвіти, являє собою складну систему, яка функціонує згідно з цілями, завданнями та принципами підготовки спеціаліста з вищою освітою.

Сутність поняття „готовність до використання медіа” складається з багатьох показників: і показників педагогічної готовності в цілому, і показників медіапедагогіки, і показників спеціальних знань про медіа. Отже, готовність до використання медіа – це набір мотивів учителя, сполучений з практичними знаннями та уміннями використовувати різні медійні засоби у викладанні конкретного предмету.

Спираючись на це визначення, можна виділити три складові компоненти, які і будуть покладені за основу усієї готовності майбутніх вчителів до використання медіа. Це: мотиваційний компонент (набір жанрових, гносеологічних, психологічних, естетичних мотивів), когнитивний компонент (спектр знань про медіа, способів їх оперування, знання про раціональні та дієві способи поєднання медійних засобів, розуміння поставлених професійних цілей), операційний компонент (професійні вміння, які допомагають застосувати усі знання на практиці і вірно побудувати навчально-виховний процес з використанням медіа, згідно навчальній програмі

УДК: 78.022:37.011.31(07)

**Пан Бо
м. Одеса**

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КИТАЙСЬКИХ ПІАНІСТІВ В УКРАЇНСЬКИХ ВУЗАХ

Музична педагогіка сьогоденного Китаю знаходиться у процесі становлення. Її актуальним завданням є створення цілісної національної системи підготовки музикантів різного профілю, системи, яка б спиралася на поєднання власних педагогічних традицій з прогресивним науково-методичним світовим досвідом. Одним із шляхів засвоєння ефективних методів підготовки викладачів музично-виконавчих дисциплін є навчання майбутніх китайських фахівців у тих країнах світу, що здобули визнання як найбільш успішні у даній галузі, у тому числі – і в Україні [2].

Підвищення якості підготовки китайських студентів-піаністів має вибудовуватись на засадах комплексу психолого-педагогічних умов та застосування ефективної методики підготовки фахівця. До необхідних умов успішної адаптації та навчання іноземних студентів відносимо: двосторонній інтерес педагога та студента до національно-культурних традицій та системи духовних цінностей, створення на цих засадах сприятливої психологічної атмосфери, особистісного, довірливого

сімейного життя; підготовка молоді до виконання батьківських та материнських функцій.

Література

1. Методичні матеріали з питань формування усвідомленого батьківства / за заг. ред. Г. М. Лактіонової. – К. : Держсоцслужба, Християнський дитячий фонд, 2006. – 96 с.
2. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні. Закон України від 5 лютого 1993 року зі змінами, внесеними згідно із Законами від 4 лютого 1994 року та від 22 березня 1996 року // Молодіжний рух в Україні : довідник. – К : АТ Вид-во „Столиця”, 1998. – Ч. 1. – С. 32 – 34.
3. Мардахаев Л. В. Словарь по социальной педагогике : учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / авт. сост. Л. В. Мардахаев. – М. : Издательский центр „Академия”, 2002. – 386 с.

предмету тільки з удосконаленням процесу навчання сучасними медіазасобами).

Література

1. Брызгалова С. И. Формирование в вузе готовности учителя к педагогическому исследованию: теория и практика / С. И. Брызгалова. – Калининград, 2004. – 312 с.
2. Богданов Е. Н. Формирование и развитие профессионально-нравственной культуры будущего учителя : дис... докт. псих. наук / Е. Н. Богданов. – М., 1995. – 594 с.

УДК 338.48 : 338.24

Максева Інна
м. Луганськ

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Міжнародний туризм признається як сучасний інструмент економіки, пов'язаний як із доходами, так і з проблемами. Уряди країн, що зазнають впливу міжнародного туризму, розуміють необхідність та доцільність його регулювання та обов'язкового врахування при цьому економічних, соціальних, культурних потреб населення і вимог довілля, яке є базою туризму.

Свідченням актуальності цієї проблеми є відображення її у низці наукових праць. Окремі питання управління галуззю вивчали відомі вітчизняні та зарубіжні вчені В. К. Федорченко, В. І. Цибух, І. М. Школа, Н. І. Волошин, В. А. Квартальний, М. М. Марінін, А. Д. Чудновський та ін. Однак слід зазначити, що ціла низка аспектів державного регулювання розвитку туризму ще не має адекватного й всебічного відображення в науковій літературі. Це, зокрема наукове обґрунтування ролі та функцій держави в галузі туризму, теоретичне осмислення сутності державного регулювання розвитку туризму.

Тому метою нашого дослідження є характеристика системи державного регулювання розвитку туризму. Відповідно до мети поставлено такі завдання: розглянути складові системи державного регулювання туристичної галузі, визначити функції системи регулювання.

Регулювання розвитку туризму є багаторівневою системою, що включає проведення туристської політики на міжнародному рівні у вигляді рекомендацій (ВТО), на міждержавному рівні (ЄС) та на державному рівні через державні органи влади і суспільні асоціації туристських організацій [1]. Третій рівень системи регулювання розвитку туризму обумовлює необхідність розробки і реалізації державної туристської політики [2, с. 99]. Держава має конкретні механізми реалізації туристичної політики, до яких належить складання цільових програм з розвитку туризму на рівні держави і регіонів, розробка

створення умов для повноцінного розвитку дитини з урахуванням її індивідуальних особливостей” [1].

У Законі „Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” міститься таке визначення: „молодь, – це громадяни України віком від 14 до 35 років” [2].

Термін „формування” – це процес становлення особистості під впливом об’єктивного впливу спадковості, навколишнього середовища, цілеспрямованого виховання та власної активності особистості [3, с. 9]. На основі аналізу змісту понять „формування”, „усвідомлене батьківство” та „молодь” ми визначили поняття „формування усвідомленого батьківства молоді”.

Формування усвідомленого батьківства молоді – це цілеспрямована системна діяльність, яка передбачає створення спеціальних умов, що сприяють виробленню та удосконаленню когнітивної, емоційної та операційної складових батьківства, а також особистісної позиції молоді щодо майбутнього батьківства для створення сприятливих умов гармонійного розвитку дитини.

Комплексна соціально-педагогічна діяльність з формування усвідомленого батьківства молоді в Україні на сьогодні майже відсутня, воно здійснюється частіше за все в рамках окремих її складових, таких, як: статеве виховання; демографічне виховання; формування контрацептивної культури та підготовка до прокреативної діяльності; підготовка молоді до

**Островська Наталія
м. Луганськ**

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА МОЛОДІ

Усвідомлене батьківство – одна з найбільш складних і мало розроблених областей сучасної науки. Актуальність її вивчення продиктована суперечністю між гостротою демографічних проблем, пов'язаних з падінням народжуваності, величезною кількістю сімей, що розпадаються, збільшенням кількості дітей-сиріт, із зростанням кількості випадків жорстокого поводження з дитиною та не розробленістю програм підготовки сім'ї, і в першу чергу молоді, до народження та виховання дитини.

Молодь і сім'я є головним людським ресурсом для відтворення, збереження та покращення кількісного та якісного показника населення України, та основним джерелом виховання та формування особистості майбутніх громадян незалежної України.

Термін „усвідомлене батьківство” тільки-но починає входити у науковий словник, його зміст ще остаточно не визначений. На думку Г. М. Лактіонової та О. В. Безпалько усвідомлене батьківство є формою батьківства, яка базується на відповідальному ставленні батьків, чи осіб, які їх замінюють, до

конкретних заходів щодо досягнення поставленої стратегічної мети і державне регулювання розвитку туристичної галузі.

Отже, державне регулювання розвитку туризму є одним з механізмів реалізації державної туристської політики, що виконує такі функції: 1) загальна організація і правова регламентація туристської діяльності; 2) планування розвитку туризму; 3) регулювання окремих видів діяльності; 4) кадрове забезпечення туризму; 5) забезпечення наукових дослідження туристського ринку; 6) Підтримка зовнішньоекономічної діяльності турфірми [3, с. 145].

Таким чином, регулювання розвитку туризму передбачає впровадження туристської політики, одним із механізмів реалізації якої виступає державне регулювання туризму. Зазначивши поняття державного регулювання, ми визначили основні функції системи державного регулювання розвитку туризму.

Література

1. Ильина Н. И. Государственное регулирование развития туризма в России : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. экон. наук / Н. И. Ильина. – Ульяновск. – 2000.
2. Организация туризма : учеб. пособие / А. П. Дурович, Н. И. Кабушкин, Т. М. Сергеева и др.; под общ. ред. Н. И. Кабушкина и др. – М. : Новое знание, 2003. – 632 с.

3. Каурова А. Д. Организация сферы туризма : учебное пособие / А. Д. Каурова. – СПб. : „Издательский дом Герда”, 2004. – 320 с.

УДК 373.5.015.31:2

**Мальцева Ольга
м. Старобільськ**

АКТУАЛЬНІСТЬ РЕЛІГІЙНОГО ВИХОВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Україна є полірелігійною державою. За даними Міністерства закордонних справ, релігійне життя в Україні представлено 55 віросповідними напрямками, в межах яких діють майже 34 тис. релігійних організацій [3]. Тому церква, відділена на законодавчому рівні від держави, має великий вплив на суспільство. За таких умов актуальним є питання релігійного виховання дітей та молоді.

Наша мета – проаналізувати теоретичні засади актуальності релігійного виховання в системі шкільної освіти України.

У процесі релігійного виховання (за А. В. Мудриком) віруючим цілеспрямовано і планомірно навіюють світогляд, світосприйняття, норми взаємовідносин і поведінки, які відповідають віроученню певної конфесії [2, с. 107].

Релігійне виховання здійснює багатоаспектний вплив: релігійний, моральний, фізичний,

На підставі запропонованої системи показників можливо розрахувати комплексний показник ефективності використання виробничих ресурсів підприємства, який дасть можливість отримати адекватну та обґрунтовану оцінку стану справ на підприємстві та розробити ефективні заходи щодо його поліпшення.

Література

1. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. А. В. Шегди. – К. : Знання, 2006. – 614 с.
2. Болюх М. А. Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2001. – 540 с.
3. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
4. Гаєвська Л. М. Економіка та організація діяльності фірми : навч. посібник / Л. М. Гаєвська. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2000. – 164 с.

Існують різні підходи у визначення показників оцінки ефективності. Одні науковці пропонують використовувати систему показників ефективності [1; 2], інші пропонують обмежити множину факторів впливу і визначити комплексний показник ефективності [3; 4].

Для оцінки ефективності використання виробничих ресурсів підприємства пропонуємо використання системи показників, які можна поділити на три групи:

- показники ефективності використання основних фондів (коефіцієнт надходження, вибуття та приросту основних фондів, коефіцієнт зносу, фондодіддача, фондомісткість, рентабельність основних фондів, коефіцієнт змінності обладнання, коефіцієнт інтенсивності та екстенсивності використання обладнання);

- показники ефективності використання оборотних засобів (швидкість обороту, коефіцієнт обороту, віддача оборотних засобів, рентабельність оборотних засобів, матеріаломісткість продукції, питома вага матеріальних витрат в собівартості продукції);

- показники ефективності використання трудових ресурсів (коефіцієнт обороту по прийому та по вибуттю, коефіцієнт загального обороту, коефіцієнт текучості кадрів, продуктивність праці, трудомісткість продукції, фондоозброєність, зарплатомісткість продукції).

інтелектуальний, психологічний, соціальний, статевий. У залежності від мети та форм релігійного виховання, воно може впливати, як позитивно так і негативно на особистість. Особливо сильним може бути цей вплив на дітей та молодь, які проходять стадію активної соціалізації. З одного боку, діти та молодь мають можливість відвідувати недільні школи, приймати участь у різноманітних релігійних святах та обрядах, що підвищує їх інтерес до релігії і є реалізацією свободи совісті. Але з іншого боку, мають місце і деструктивні тенденції, що проявляються у посиленні міжконфесійних конфліктів, розповсюдженні релігій, не традиційних для України, активізації діяльності різних закордонних місій [1, с. 309].

Ситуацію ускладнює те, що протягом радянського періоду, соціальне виховання підростаючого покоління було спрямовано у напрямкові атеїзму, що порушило традиції релігійного виховання. Сучасній молоді важко самотійно розібратися у своїх потребах та ставленні до тих, чи інших, релігійних вірувань. Вирішити це питання можливо, наприклад, через запровадження в школах уроків релігійного виховання. Подібні заняття проводяться в навчальних закладах багатьох країн Європейського Союзу (Фінляндія, Італія, Польща, Чехія та інші). У більшості випадків, учні та їх батьки мають право обирати з основами якої релігії, чи релігій, буде знайомитися дитина. Темі занять визначено в навчальних планах, затверджених міністерством освіти. Це дає можливість державі

жорстко контролювати зміст релігійного виховання, спрямовуючи його у напрямку формування толерантного ставлення дітей та молоді до різних віросповідань та гарантують кожному учневі право вільного вибору (та чи інша релігія або атеїзм).

Література

1. Коваль Л. Г. Соціальна педагогіка : навч. посібник / Л. Г. Коваль, І. Д. Зверева, С. Р. Хлебик. – К. : ІЗИН, 1997. – 392 с.
2. Мудрик А. В. Социальная педагогика : учеб. для студ. пед. вузов / А. В. Мудрик ; под ред. В. А. Сластенина. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Издательский центр „Академия”, 2000. – 200 с.
3. <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/23803.htm>

УДК 821. 111 «XIX»
М 26

Маркова Мар'яна
м. Дрогобич

СИМВОЛІКА „ЖИВИХ” ХВИЛЬ У ПОЕЗІЇ СЕМЮЕЛЯ ТЕЙЛОРА КОЛРИДЖА „ФРАНЦІЯ: ОДА”

1798 р. під надзвичайно сильним враженням від звістки про вторгнення французької армії на територію Швейцарії англійський поет-лейкіст Семюель Тейлор Колридж пише твір під назвою „ „Франція: Ода” („France: An Ode”). Як і всі молоді романтики, митець

УДК 330.111.4

Носкова Світлана
м. Рубіжне

ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Вирішення проблем ефективного функціонування підприємства залежить, насамперед, від вибору факторів та критеріїв ефективності. Питання вибору критеріїв – є принциповим питанням оцінки ефективності.

Існують різні підходи щодо оцінки ефективності, але всі вони дотримуються однієї схеми, згідно якої ефективність представляє собою відношення ефекту (результату) до витрат (ресурсів).

В сучасній економічній літературі категорія „ефективність” інтерпретується як „результативність”, а визначення ефективності виробництва фактично зводиться до оцінки його результативності.

Ефективність є дуже складною і багатогранною економічною категорією, оскільки оцінює не тільки результат будь-якої діяльності, але й витрати, які були понесені для досягнення цього результату (ефекту).

Завдання оцінки ефективності залежать, перш за все, від цілей, які ставить перед собою суб'єкт, що здійснює оцінку, або її замовник.

житті суспільства, гуманістичної сутності науки, значення моральної позиції вченого.

В роботі показано також, що зв'язок науки та моральності можна встановити на підставі їх походження і історичного розвитку [2], якій здійснювався однаковим чином. А саме, показано, що мораль розвивалася разом із людською діяльністю, в тому числі і з науковою діяльністю (паралелізм формування наукових понять і моральних категорій).

В роботі розглянуто також гуманістичну сутність науки та соціальний зміст протистояння „наука–моральність”, який обумовлений дуальністю науки як діяльності, і як результату діяльності людини.

Зроблено висновок, що виховання майбутнього вченого повино формувати його ціннісні орієнтації та його спрямованість як особистості.

Література

1. Философские концепции науки. – Режим доступу : <http://www.nauka-filosofia.info/p69aa1.html>
2. Рейд С. История открытий / С. Рейд, П. Фара. – М. : Росмэн, 1999.– 152 с.

із надзвичайним ентузіазмом зустрів свого часу Французьку революцію. Участь Англії у антиреволюційній спілці монархів проти молоді Французької республіки викликає у нього гнівний осуд, що виливається у численних гострих інвективах, спрямованих проти таких дій англійського уряду. Проте незабаром відверто загарбницька політика Франції змушує письменника до надзвичайно болючого перегляду своїх переконань, результатом чого й стала поезія з промовистою назвою „Зречення”, згодом перейменована та надрукована 16 квітня вказаного року в газеті „Morning Post” як „Франція: Ода”.

Ядро вірша складає потік роздумів ліричного героя над історією Франції, оригінально обрамлений образами одухотвореної природи. І хоча С. Т. Колридж ніде спеціально не підкреслює присутність у довкіллі життєвого начала, анімованість природи розкривається тут через пряме звертання ліричного героя до її об'єктів, поміж яких і хвилі океану, адже такий діалог з мертвою природою просто неможливий: „Ye Clouds! That far above me float and pause, // Whose pathless march no mortal may controll! // Ye Ocean-Waves! that, wheresoe'er ye roll, // Yield homage only to eternal laws! <...> // O ye loud Wavwes! and ye Forests high! // And O ye Clouds that far above me soared! // Thou rising Sun! thou blue rejoicing Sky!” [1, с. 318]. Апеляція до природи супроводжується проханням засвідчити свободолюбиві переконання ліричного героя, глибоку відданість ідеалам свободи:

„*Yea, everything that is and will be free! // Bear witness for me, wheresoe'er ye be, // With what deep worship I have still adored // The spirit of divinest Liberty*” [1, с. 318]. Так у загальних рисах накреслюється напрямок смислового зв'язку обрамлення з темою подальшої рефлексії автора, який вже остаточно стає зрозумілим лише в останніх рядках вірша. Адже проаналізувавши історичні перипетії та динаміку власних політичних поглядів, ліричний герой С. Т. Колриджа врешті приходять до висновку, що правдиву свободу слід шукати лише у природному світі. Ніким некеровані хвилі при цьому осмислюються як своєрідний ідеал справжньої, нічим не обмеженої волі: „*The guide of homeless winds, and playmate of the waves! // And there I felt thee! – on that sea-cliff's verge, // Whose pines, scarce travelled by the breeze above, // Had made one murmur with the distant surge! // Yes, while I stood and gazed, my taples bare, // And shot my being through earth, see, and air, // Possessing all things with intensest love, // O Liberty! My spirit felt thee there*” [1, с. 321].

Можна навіть припустити, що в такому контексті художній образ анімованих морських хвиль переростає в С. Т. Колриджа у символ свободи не лише політичної, як це було у першій строфі аналізованої поезії, а куди ширшого масштабу – вселенської, космічної, опертої на непорушні закони природної гармонії.

Для розгляду взаємодії науки і моральності, що є метою цієї роботи, взято три сфери їх взаємодії [1]: 1) повсякденне життя, де застосовуються відкриття науки; 2) внутрішньонаукова етика, тобто ті норми, цінності й правила, які регулюють поведінку вчених в їх діяльності; 3) „серединне поле” між науковим і ненауковим у різних областях діяльності людини.

Розгляд першої сфери дозволив зробити висновок щодо наявності двох питань, які завжди постають перед науковцем: чи продовжувати дослідження яке може завдати шкоди окремим людям і людству в цілому; чи брати на себе відповідальність за використання результатів таких досліджень (відкриття „у зло”). Ці питання тісно пов'язані з самообмеженням розуму, що пізнається. Це безпосередньо дає можливість розгляду другої сфери.

Такий розгляд здійснено з урахуванням, що науковець-дослідник є і часткою наукового колективу (товариства), і особистістю. Відповідно до цього розглянуто моральні якості науковців „теоретиків” і „практиків”, та об'єктивне підґрунтя цих якостей.

Розгляд третьої сфери зведено до розгляду проблем: взаємодії науки із суміжними областями знання; взаємодії теорії з експериментальною областю в самій науці, де відбувається вихід за межі теорії у реальність (життя, природа). Відповідний розгляд обґрунтовано доводить необхідність в навчанні формування уявлень щодо ролі науки в

Література

1. Винокур Т. Г. Говорящий и слушающий. Варианты речевого поведения / Т. Г. Винокур. – М. : Наука, 1993. – 172 с.
2. Клушина Н. И. Интенциональные категории публицистического текста (на материале периодических изданий 2000 – 2008 гг.) / Н. И. Клушина. – Режим доступа : http://www.ceninauku.ru/page_18291.htm

УДК 001.3:174

*Мороз Сергій
м. Луганськ*

НАУКА І МОРАЛЬНІСТЬ

Згідно з загальними уявленнями наука є системою знань про закономірності розвитку природи, суспільства, мислення, а моральність – це правила, що визначають поведінку, духовні щиросердечні якості, необхідні людині у суспільстві. Таким чином, наука, як певна діяльність людини, пов'язана з моральністю. Але, оскільки моральність сама є об'єктом науки (а саме, етики), то цей зв'язок не є безпосереднім. Чи сучасні наука й моральність? Чи моральна наука? Ці питання безумовно є актуальними для сучасного етапу розвитку науки. Пошуки відповідей на них і склали зміст дослідження за вказаною темою.

Література

1. Coleridge S. T. Poems / S. T. Coleridge. – London : David Campbell Publishers Ltd., 1999. – LXI, 589 p.

УДК 811.161.1:1

*Масленников Игорь
г. Луганск*

РЕАКЦИЯ ЧИТАТЕЛЕЙ НА ПРОБЛЕМНУЮ СТАТЬЮ В ПЕРИОДИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ СОВРЕМЕННЫХ СМИ

Стремительное развитие новых коммуникационных технологий, появление Интернета привело к возникновению новых жанров СМИ, предоставивших широкие возможности для проведения лингвистических исследований в области дискурс-анализа и речевого воздействия. Однако до настоящего времени нет четкой классификации жанров публицистики, поскольку границы публицистического стиля подвижны. Одним из малоисследованных дискурсивных жанров остается жанр откликов читателей, то есть реакция на прочитанное.

Цель данной работы заключается в исследовании характерных особенностей откликов читателей как жанра публицистического дискурса в проекции на обратную связь – неотъемлемую часть любого вида общения.

Аналізуючи сферу комунікації, являючись одним із параметрів відношення тексту до того чи іншого дискурсивного жанру, ми приходимо до висновку, що відклики читачів представляють собою сферу соціального взаємодія, і в текстах відкликів разом з функцією інформуючої реалізується також і функція впливу. В якості адресата виступають не тільки інші читачі, але й суспільство в цілому. При породженні тексту автор априорно розраховує на його адекватне сприйняття реципієнтом. Але знання, об'єктивізоване в тексті автором, і знання, отримане реципієнтом при сприйнятті тексту, не завжди збігаються через цілий ряд "комунікативних перешкодок", наприклад, через невідповідність смислових позицій автора і читача, відсутність у читача необхідних фонових знань, незнання контексту ситуації і т. п. [2].

При встановленні комунікативної мети реакції читачів ми виявляємо, що ця мета в цілому збігається з метою полемічного дискурсу друкованих ЗМІ – пошук рішення актуальної проблеми. Крім цього, для даного дискурсивного жанру можуть бути характерні і факультативні мети, зумовлені індивідуальними комунікативними потребами кожного читача окремо, наприклад, пошук інформації, знайомство з новими людьми і т. д. Встановити експліцитні ознаки вираження факультативних мотивів практично неможливо.

Сьогодні ми можемо говорити про збільшення частоти суб'єктивності в публіцистичному дискурсі. В цілому читач отримує суб'єктивно підготовлену інформацію, що веде до порушення прав читача. Автор сьогодні – це не провідник інформації, а її демиург, читач же – не отримувач інформації, а об'єкт маніпуляції. Це одна сторона етичного диссонансу сучасної комунікації, яку можна знайти конструктивне рішення тільки в разі прояву адекватної зворотної зв'язу у автора і читача через відклики, звернення, критику і др., тобто через встановлення безпосереднього контакту адресата і адресанта і впливу на нього ззовні [1, с. 17 – 18].

Підводячи висновки, варто відзначити: відклики читачів є самостійним жанром, оскільки для них характерна визначена сфера комунікації, характеристики адресата і адресанта, діалогічна форма взаємодія, в ході якої реалізується мета – пошук рішення актуальної проблеми. Мовні характеристики, такі як висока частота використання емоційної і емоційно-окрашеної лексики, різного роду запитальних висловлювань, оцінної лексики, епітетів, дозволяють розглядати відклики читачів як повноцінний жанр полемічного дискурсу друкованих ЗМІ.

досвіду (результативність при різних умовах), наступність (досвід є складовою частиною загального педагогічного досвіду).

Передовий досвід логіко-математичного розвитку дітей представлено у працях сучасних теоретиків і практиків. Залежно від проблеми, що розкривається в них, можна виокремити такі напрямки передового досвіду: вдосконалення компонентів методичної системи (оновлення змісту логіко-математичного розвитку дітей, використання сюжетно-рольових ігор на заняттях з математики, забезпечення індивідуального підходу в логіко-математичному розвитку тощо), особливості формування основних математичних уявлень (формування кількісні уявлення у дітей в процесі експериментальної діяльності, засвоєння основних понять величини у розвивальному середовищі, формування вимірjuвальної діяльності у дітей в ігровій діяльності, ознайомлення з геометричними фігурами дітей на матеріалі дарунків Ф.Фребеля, використання об'ємної моделі часу у процесі формування в дітей вміння орієнтуватися у просторі тощо), розкриття психологічних особливостей математичного розвитку (формування елементів логічного мислення (аналіз, синтез, групування, класифікація), особливості сприйняття, розвиток пам'яті тощо), викладання дисципліни „Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дітей” (особливості організації самостійної діяльності студентів на заняттях з методики математики тощо).

2. Жук З. Казки по-київськи / З. Жук // Друг читача. – 2007. – 9-29 березня. – С. 5.

УДК 371.3:811

**Перова Світлана
м. Луганськ**

КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНOSTІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

Процесом та результатом професійного рівня освіти у вищому навчальному закладі стає підготовка вчителя-філолога високого рівня, компетентного в сфері своєї професійної діяльності, здатного сприяти економічному, соціальному та політичному розвитку країни, спроможного забезпечити конкуренцію випускника на ринку праці. При цьому головне завдання компетентнісного підходу – включити до навчальної траєкторії все те, без чого підготовка спеціаліста на може відбутися, все те, що необхідно та достатньо знати та вміти майбутньому вчителю-філологу. В свою чергу, переорієнтація змісту соціального замовлення на спеціалістів нового типу передбачає науковий пошук технологій навчання у вищій школі, розрахованих на розвиток ключових компетентностей студентів. Це в повній мірі стосується й підготовки майбутніх учителів-філологів.

У контексті нашої роботи, ключові компетентності учителя словесності - ті, які визначаються як здатність людини здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності, ефективно розв'язуючи відповідні проблеми (інформаційна, міжкультурна комунікативна, соціально-правова, діяльнісна, компетентність самовдосконалення).

Сформованість ключових компетенцій доцільніше вимірювати за критеріями, оскільки кількісними показниками, такими, як наприклад, тестування, можна оцінити лише предметні знання з певної дисципліни. У педагогічній науці визначено ознаки, яким повинні задовольняти критерії:

1) критерії повинні бути об'єктивними (настільки, наскільки це можливо в педагогіці), дозволяти оцінювати досліджувану ознаку однозначно, не допускати спірних оцінок різними людьми;

2) критерії повинні бути адекватними, валідними, тобто оцінювати саме те, що експерт хоче оцінити;

3) критерії повинні бути нейтральними щодо аналізованих явищ і процесів [1, с. 117].

Проаналізувавши наукові джерела та погляди експертів на питання критеріїв сформованості ключових компетентностей майбутніх учителів-філологів, ми прийшли до висновку, що такими можна вважати когнітивно-гносеологічний, мотиваційно-цільовий та практично-діяльнісний. Когнітивно-гносеологічний критерій включає в себе повноту та дієвість знань науково-теоретичного, практичного,

Проблеми логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку турбують не лише вихователів, але й педагогів вищої школи, методистів, психологів і батьків дітей. Саме тому інформацію щодо логіко-математичного розвитку дітей зараз можна знайти майже в будь-якому журналі.

Передовий досвід – результат творчого пошуку педагогів (теоретиків і практиків), що відкриває нові педагогічні факти, створює нові педагогічні цінності, раніше невідомі або недостатньо досліджені в педагогіці. Передовий досвід також може суттєво модифікувати існуючі методи, форми, засоби логіко-математичного розвитку дітей відповідно до нових вимог і завдань.

Передовий досвід містить те нове й оригінальне, корисне для практики, що знайдено самим педагогом. Це може бути нове нетрадиційне методичне розв'язання якихось питань, досвід використання на практиці теоретичного положення, упровадження якого у практику ще недостатньо розглянуто. Отже, передовим досвідом не слід вважати звичайну сумлінну роботу педагога. Так, якщо в районі багато педагогів працюють погано, а два з них дуже сумлінно, – це не означає, що два останні володіють передовим досвідом.

Для характеристики будь-якого передового досвіду існують критерії: *новизна*, *висока результативність*, *репрезентативність* (перевірка часом, отримання аналогічних результатів низкою педагогів при ідентичних умовах), *стабільність*

УДК 373.2.016:51

**Сазонова Анастасія
м. Луганськ**

ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ ДНЗ

На сучасному етапі розвиток методики формування елементарних математичних уявлень дошкільників продовжується. У періодичних виданнях з дошкільної освіти з'являється велика кількість методичних розробок, статей теоретичного характеру. Методичні розробки найчастіше містять рекомендації щодо проведення занять, дидактичних ігор з математичного розвитку дітей. Статті теоретичного характеру найчастіше розкривають основні компоненти методичної системи процесу формування елементарних математичних уявлень дошкільників (зміст, форми, методи роботи) та особливості організацій вивчення дисципліни „Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дітей”.

психолого-педагогічного характеру, які дозволяють визначити рівень вираженості ключових компетентностей та проявляються у вигляді вмінь, знань, досвіду їх практичного застосування. Мотиваційно-цільовий критерій включає сформованість сукупності цілей та мотивів, адекватних цілям та завданням навчання впродовж життя. На основі мотивації в майбутніх словесників відбувається становлення багаторівневої системи сенсів, потреб і цінностей, виробляються установки на особистісно-ціннісне значення їх у професійній діяльності. Практично-діяльнісний критерій відбиває сприйняття й різнобарвність у ставленні студента до оточуючої дійсності, орієнтацію в арсеналі певних засобів досягнення цілей, засвоєнні засоби та досвід вирішення конкретних завдань.

Визначені критерії допоможуть у побудові педагогічної моделі розвитку ключових компетентностей майбутніх учителів-філологів у процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін.

Література

1. Монастирна Г. В. Формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики засобами інформаційно-педагогічного моделювання : дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Монастирна Галина Вікторівна. – Луганськ, 2009. – 317 с.

УДК 159.9

**Пивоварова Ганна
м. Лисичанськ**

ЗАЛЕЖНІСТЬ КОПІНГ СТРАТЕГІЇ ВІД ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ

Проблема копінг-поведінки відносно недавно стала розроблятися в психології. Необхідність звертання до даної проблематики продиктована специфікою поведінки людини у важкій ситуації, яка деколи пригнічує провідні форми прояви активності особистості. У широкому сенсі копінг включає всі види взаємодії суб'єкта з ситуацією, зокрема спроби оволодіти або пом'якшити, звикнути або відхилитися від вимог проблемної ситуації [1, с. 36].

У цілому поняття копінг використовується в психології для опису характерних способів поведінки людей в різних складних життєвих і професійних ситуаціях. Кінцевою метою даної поведінки і одночасно критерієм її ефективності можна вважати зниження стресогенного впливу ситуації, тобто подолання її і вихід на нормальний рівень функціонування. Копінг-поведінка реалізується за допомогою копінг-стратегій. На вибір таких стратегій роблять вплив різні чинники: вікові, гендерні характеристики. Ми вирішили дослідити чи впливає на вибір стратегій професійна приналежність [2, с. 21].

у всьому світі, поняття громадянин набуває якості міжнародного. Багатьма дослідниками підкреслюється необхідність виховання не просто громадянина, а громадянина, який володіє культурою міжнародного спілкування. Тому громадянське виховання не має обмежуватися національними ідеями та виховувати „громадянина держави, певної регіональної спільноти (громадянина Європи) та громадянина світу” [3, с. 150].

Важливими завданнями громадянського виховання є формування у молоді громадянської позиції та спонукання до громадянської активності. Завдяки цьому молоді люди стають не тільки об'єктом вихованого впливу, але й суб'єктом процесу розвитку громадянського суспільства.

Література

1. Вербицька П. В. Громадянське виховання учнівської молоді: сучасні аспекти розвитку : монографія / П. В. Вербицька. – К. : Генеза, 2009. – 384 с.
2. Сергейчик С. И. Факторы гражданской социализации учащейся молодежи / С. И. Сергейчик // Социологические исследования. – 2002. – №5. – С. 107-111.
3. Швець Т. Е. Особливості громадянської соціалізації старшокласників в умовах євроінтеграції / Т. Е. Швець // Філософія та

кожним індивідом певної системи знань, норм, цінностей і традицій у трудовій, політичній і правовій сферах життєдіяльності, що дозволяють йому функціонувати у якості повноправного члена суспільства” [2, с. 107].

Процес громадянської соціалізації молоді зумовлений системою чинників, як стихійних так і педагогічно керованих, до яких належить громадянська освіта та громадянське виховання.

На нашу думку, справедливо, що серед інших чинників громадянської соціалізації найбільший інтерес серед педагогів-дослідників спостерігається до вивчення різних аспектів процесу громадянського виховання дітей та молоді, який оптимізує процес громадянської соціалізації молоді та є її педагогічно керованою складовою. Громадянське виховання здійснюється здебільшого освітніми закладами, які є важливими соціальними інститутами у молодому віці.

Нам імпонує характеристика громадянського виховання П. Вербицькою, яка визначає його як „цілеспрямований процес підготовки молодого покоління до життя в системі суспільних відносин, функціонування та взаємодії в демократичному суспільстві, реалізації прав та обов’язків, участі в соціально-політичних процесах, формування відповідальності за власний вибір, всебічний розвиток та самореалізацію в суспільних інтересах з метою досягнення власного життєвого успіху” [1, с. 75].

Останнім часом, у зв’язку з процесами глобалізації та розвитком громадянського суспільства

Було проведено дослідження на спеціальностях „Практична психологія” та „Дошкільна освіта”. Мета дослідження з’ясувати, які саме копінг-стратегії проявляються у психологів і чи існує залежність професії та вибору провідної копінг-стратегії.

Ми з’ясували, що у студентів спеціальності „Практична психологія” на поведінковому рівні переважають адаптивні копінг-стратегії (40 %), на емоційному рівні – неадаптивні копінг-стратегії (50 %), на когнітивному рівні – неадаптивні копінг-стратегії (57 %). У студентів спеціальності „Дошкільна освіта” на поведінковому рівні переважають неадаптивні допінг-стратегії (50 %), на емоційному рівні – неадаптивні копінг-стратегії (60%), на когнітивному рівні – неадаптивні копінг-стратегії (64%).

Це говорить про те, що у студентів спеціальності „Практична психологія” в порівнянні зі студентами спеціальності „Дошкільна освіта” переважають адаптивні копінг-стратегії. Це доводить, що існує певна залежність між професійною приналежністю та копінг-стратегіями.

Література

1. Василюк Ф. Е. Стратегія подолання з життєвими труднощами / Ф. Е. Василюк // Журнал соціології та соціальної антропології. – 1998. – Т. 1. – Вип. 2.
2. Нартова-Бочавер С. К. „Coping behavior” в системі понять психології особистості /

С. К. Нартова-Бочавер // Психологічний журнал.
– 1997. – Т. 18. – № 5. – С. 20 – 30.

УДК 37.013.42: 314.151.3–054.7–053.2/5

**Пігіда Віра
м. Луганськ**

ДІТИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Від'їзд українського населення з метою працевлаштування у закордонні країни призводить до негативних демографічних процесів: зменшується кількість укладених шлюбів; частішими стають розлучення; складною сімейною проблемою, яка переростає у соціальну, є виховання дітей заробітчан [1]. Такі діти залишаються без батьківської турботи, догляду, виховання, стикаються із цілим рядом проблем.

Дослідники відзначають, що дитина, батьки якої виїхали працювати за кордон, розлучившись із сім'єю, починає шукати ідеал, авторитет, референтну групу, самостійно виконувати функції батьків (заробляти гроші, красти, просити, доглядати за собою). Для такої дитини характерні проблеми у міжособистісних стосунках, стресові стани, підвищений рівень тривожності, замкнутість, нерішучість, недовіра до оточуючих, неадекватна самооцінка, зниження

2. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник / В. В. Москаленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
3. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів у 2-х книгах. Книга 1. Соціальна психологія особистості і спілкування / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : „Либідь”, 2006. – 576 с.

УДК 37.013.42:37.017.4

**Ропасва Ганна
м. Луганськ**

ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ЧИННИКІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

Сучасне українське суспільство знаходиться в процесі складної соціальної трансформації, яка, з одного боку, спрямована на розвиток громадянського суспільства, а з іншого – відкидає громадянські ідеали минулого, що створює кризу сучасних громадянських цінностей. Це ускладнює процес громадянської соціалізації, яка є невід'ємною ознакою розвитку громадянського суспільства. Громадянська соціалізація є важливою частиною єдиного соціалізаційного процесу особистості, більшістю дослідників вона визначається як „процес засвоєння

протистояти більшості, якщо б їм довелося приймати участь в експериментах М. Шерифа та С. Аша.

Аналізуючи особистісні якості людей, схильних до прояву конформної поведінки, треба виокремити догматичність, стереотипність мислення, нечіткість думки й висловлювань. Сфера мотивації та емоційних функцій конформної особи позначається недостатньою силою характеру, невмінням володіти собою у стресових ситуаціях. У сфері самосвідомості вони характеризуються певним комплексом неповноцінності, заниженою самооцінкою, а в стосунках з іншими людьми їм властива занепокоєність думкою про інших людей.

Наше дослідження довело, що приблизно 65 % опитуваних мають занижену самооцінку, високий рівень міжособистісної тривожності та середній рівень розвитку екстернального локус-контроля, тобто вони у житті схильні як взяти на себе відповідальність за свої вчинки та дії, так і покласти її на інших людей.

Таким чином, не дивлячись на те, що сучасна молодь відзначається духом свободи, вона, тим не менше, схильна до прийняття залежних рішень.

Література

1. Калошин В. Ф. Конформізм : сутність, причини, наслідки, шляхи подолання / В. Ф. Калошин // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 3. – С. 58 – 62.

успішності у школі і навіть схильність до девіантної поведінки [2].

В цілому, діти трудових мігрантів мають такі ж проблеми, як і їхні однолітки. Однак через відсутність батьків у них виникають додаткові труднощі: переживання за них, неспокій, самотність, страх, надмірні намагання самоствердитися [3, с. 19]. Проблеми, які звичайна дитина вирішує в сім'ї через поради батьків, діти трудових мігрантів не завжди можуть розв'язати самостійно. Отже, вони потребують кваліфікованої соціально-педагогічної допомоги та підтримки.

Соціально-педагогічна діяльність з дітьми трудових мігрантів, на нашу думку, повинна включати наступні етапи: 1) виявлення дітей, батьки яких виїхали працювати за кордон, та створення інформаційної бази даних про такі сім'ї; 2) встановлення контактної взаємодії з цими дітьми і діагностування їхніх проблем; 3) визначення мети та завдань, складання індивідуального плану соціально-педагогічної діяльності з кожною дитиною, визначення необхідних форм, методів, засобів, методик і технологій роботи; 4) безпосередня індивідуальна робота спеціалістів (соціального педагога, психолога, педагога) з дитиною, надання їй конкретної допомоги, захист прав та представництво інтересів; залучення до групової діяльності; налагодження стосунків і взаємодія з оточенням дитини; 5) аналіз здійсненої роботи, оцінка її результативності, а у разі виникнення нових або глибоко прихованих проблем внесення

необхідних змін та коригування процесу надання допомоги.

Таким чином, дотримуючись вказаного алгоритму дій, спеціалісти мають змогу надавати дітям заробітчан комплексну психологічну, соціально-педагогічну, юридичну, консультативну та інші види допомоги.

Література

1. Левцун О. Зовнішня трудова міграція в Україні як демографічна проблема / О. Левцун . – Режим доступу : http://dialogs.org.ua/project_ua_full.php?m_id=4040
2. Проблеми дітей трудових мігрантів: аналіз ситуації / за заг. ред. К. Левченко. – К., 2006. – 63 с.
3. Андрєєнкова В. Л. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів : навч.-метод. посіб. / В. Л. Андрєєнкова, Т. О. Дорошок, М. В. Євсюкова та ін. ; за заг. ред. Левченко К. Б. – К. : ФОП „Купріянова ”, 2007. – 240 с.

феномену конформізму при взаємодії індивідів у соціальних групах.

Під конформізмом зазвичай розуміють пасивне, пристосовницьке прийняття групових стандартів у поведінці, безапеляційне визнання узвичаєних порядків, норм і правил, безумовне схвалення перед авторитетами. Також конформізм можна розглядати як підкорення суджень чи дій людини груповому тиску в ситуації конфлікту між її власними думками та позицією більшості.

Своє перше наукове обґрунтування феномен конформізму отримав у дослідженнях М. Шерифа та С. Аша. Американський психолог Музафер Шериф у середині 30-х років ХХ століття став вивчати формування групових норм та їхній вплив на людей в умовах лабораторного експерименту, використовуючи автокінетичний ефект. Експерименти Соломона Аша (початок 50-х років ХХ ст.) також були присвячені проблемі групового тиску.

Нами було проведено анкетування серед студентів 3 курсу Ровеньківського факультету Луганського національного університету імені Тараса Шевченка з метою з'ясування тих ситуацій, в яких їм було важко відстоювати свою точку зору. Майже 100% опитуваних відповіли, що у своєму житті вони опинялися в таких обставинах, коли було важко протистояти більшості, і вони, відчуваючи тиск з боку протилежних позицій, погоджувались та відступали.

Також майже 100% опитуваних дали згоду на те, що не змогли б відстоювати свою точку зору та

Отже, ми можемо стверджувати, що портфоліо являє собою особливий елемент комунікації як для дизайнера, так і для будь-якої особистості, незалежно від її професійного спрямування. Робота над проектним завданням дає змогу зробити портфоліо, яке буде виконувати свої функції, а саме: розкривати та виявляти творчі та людські якості особистості, сутність духовного життя людини, сприяти самореалізації та самооцінці.

Література

1. Лосев А. Ф. Форма. Стыль. Выражение / А. Ф. Лосев. – М., 1995. – 183 с.
2. Бранский В. П. Искусство и философия / В.П. Бранский. – Калининград, 1999. – 275 с.
3. Бодрийяр Ж. Система вещей / Ж. Бодрийяр. – М. : Рудомино, 1995. – 172 с.
4. Борев Ю. Эстетика / Ю. Борев. – М., 1981. – 236 с.

УДК [316.647.6-053.6](045)

Роман Оксана
м. Луганськ

ЯВИЩЕ КОНФОРМІЗМУ В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

На сучасному етапі розвитку суспільства актуальним залишається питання про наявність

УДК 377.8-057.87:004

Попов Олексій
м. Стаханов

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ СФОРМОВАНOSTІ „ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ” СТУДЕНТІВ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Опанування цілісною інформаційною культурою, інформаційним світом пояснень і розуміння – одне із завдань підготовки сучасного фахівця освіти. Інформаційна культура стає новою важливою якістю професійної підготовки педагога ХХІ століття.

Спрощено можна сказати наступне. Уміння витягувати, структурувати, аналізувати і породжувати нову інформацію на основі одержуваних відомостей характеризує те, що можна називати „інформаційною культурою”. Іншими словами, інформаційна культура тісно пов'язана з компетентнісним підходом та навичками в різних областях.

Разом з тим ясно, що інформаційна культура (як і будь-який компетентнісний підхід) не виникає сама по собі, вона вимагає великого числа упорядкованих знань. Іншими словами, в поданні про інформаційну культуру органічно поєднуються компетентнісний та знаннєвий підходи.

Нова парадигма освіти „вміти вчитися все життя”, що прийшла на зміну парадигмі „знання на все життя” ставить за мету вироблення інформаційної культури

учнів, примирюючи „компетентнісний” і „знаннєвий” підходи.

Рівень сформованості інформаційної культури викладача може бути визначено за такою сукупності критеріальних показників:

- стан інформаційної самосвідомості вчителя (загальнокультурна і професійна ерудованість; розуміння і прийняття цінностей інформаційної діяльності; рефлексивність професійної позиції; застосування інформаційних освітніх ресурсів для цілей самоосвіти; узгодженість реальної діяльності з цінностями);

- розвиненість інформаційно-технологічних навичок (застосування інформаційних технологій у вирішенні актуальних педагогічних завдань; наявність гнучкої системи навичків; участь у забезпеченні інформаційної взаємодії в освітньому закладі);

- творча активність і самостійність (участь у проектній діяльності, створення власних інформаційних продуктів; наявність авторської позиції (методики); здатність здійснювати вибір і залучати необхідні інформаційні ресурси);

- емоційне ставлення до інформаційної діяльності (позитивна професійна самооцінка, наявність інтересу до інформаційної діяльності; задоволеність результатами власної інформаційно-педагогічної діяльності);

- успішність та ефективність інформаційно-педагогічної діяльності (наявність досягнень у сфері інформаційно-педагогічної діяльності; визнання

відображення не тільки професійних вмінь, але і глибокого внутрішнього світу людини, формування в якійсь мірі карти особистості. Таким чином встановлюється новий характер взаємодії між дизайнером і людиною, яка переглядає портфоліо, де на перший план виходить візуальна мова портфоліо, для якої відстань не має значення. Тому портфоліо і виступає своєрідним „паспортом” дизайнера, являючи собою матеріальну річ внутрішнього духовного світу людини. Однак, не у всіх студентів-дизайнерів є розуміння важливості мати збірник своїх робіт у належно оформленому вигляді.

Усвідомлення важливості стимулює студента-дизайнера до розвитку творчих можливостей, досягнення високих результатів, а що ще більш важливіше – підвищення уваги до саморозвитку та самоосвіти. Студент розуміє, що саме він у відповідальності за своє майбутнє та кар’єру і, що саме портфоліо є кульмінацією, продовженням його професійного та духовного, яке буде представляти дизайнера без використання вербальної мови.

З одного боку портфоліо – це демонстрація досвіду, закріплена на матеріалі розповідь про професійні та особисті якості. З іншого боку проектування портфоліо для дизайнера – це не тільки презентація власних робіт, але й значна частина життя і творчого пошуку дизайнера. Переглядаючи портфоліо, автор бачить шлях свого вдосконалення, пошуку, становлення.

УДК 7.05.-057

**Рожков Артем
м. Луганськ**

ПОРТФОЛІО ЯК СПОСІБ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНЕРА

Ставлячи проектні завдання перед дизайнерами, суспільство водночас відіграє важливу роль, стаючи не тільки учасником процесу, але і компонентом єдиної соціально-комунікативної системи. Для досягнення високих стандартів у системі дизайнерської діяльності, сьогодні постає необхідність виховання дизайнера як високодуховної, всебічно-розвинутої, гармонійної, здатної до саморозвитку особистості, що має глибокі знання із теорії дизайну і навички практичної роботи. А згодом постає питання визнання та позиціонування дизайнера як сформованого спеціаліста.

Людина завжди прагнула, а точніше відчувала необхідність залишити згадку про себе у вигляді якогось зображення, знака або символу, який буде відображати характерні риси людини. Приклади цього – автопортрет, автобіографічні тексти, мемуари, геральдичні зображення, вексель, екслібрис, тощо.

Одним із способів самовираження дизайнера, що стоїть на шляху завершення ВНЗ і пошуку працевлаштування як раз і є портфоліо, як

професійним співтовариством; участь у спільних з іншими фахівцями проектах).

Як бачимо, інформаційна культура майбутніх викладачів ширша, ніж просто інформаційна культура особистості, оскільки включає в себе ще й професійну складову [1].

Література

1. Конюшенко С. М. Формирование информационной культуры педагога в системе непрерывного профессионального образования / С. М. Конюшенко. – Калининград : Изд-во КГУ, 2004. – 248 с.

УДК 001. 89: 378.094 (477.61)

**Прошкін Володимир
м. Луганськ**

ПРО СТИМУЛЮВАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ

Упродовж останніх років в ЛНУ імені Тараса Шевченка проходить розробка й впровадження системи морального й матеріального стимулювання досягнень викладачів і студентів у науковій роботі. Основна мета університетської системи стимулювання – підвищення ефективності організації наукової роботи на кафедрах, подальша інтенсифікація науково-дослідної роботи, моральне та

матеріальне заохочення діяльності вчених.

На підвищення якості наукової роботи позитивно впливає розроблене нами „Положення про стимулювання наукових досліджень і матеріальну підтримку науково-педагогічних працівників університету” [1]. У ньому подано рейтинг результатів наукової роботи викладачів, який ми розглядаємо як своєрідний моніторинг якості наукових досліджень. До основи рейтингу покладено реальні показники, що досягнуті кафедрами й окремими викладачами за календарний рік. Такий рейтинг виступає виключно як найважливіший засіб активізації університетських наукових досліджень в умовах „здорової конкуренції” й стимул для викладачів щодо покращення рівня їх наукової діяльності.

Важливе значення має матеріальне й моральне заохочення кафедр, науково-педагогічних працівників університету за результатами щорічного рейтингу наукових досягнень. Кафедри з кожного напрямку (філологічні, психолого-педагогічні, соціо-гуманітарні, природничо-математичні, технічні та економічні науки), що за рейтингом виборюють I-III місця, отримують нагороди. Для викладачів установлюються премії за досягнення в окремих напрямках наукової діяльності: за досягнення в підготовці докторів, кандидатів наук; за успіхи в науковій роботі зі студентами, магістрантами; за підготовку та видання підручників і навчальних посібників з грифом МОН України; за успіхи в виконанні міжнародних наукових проектів або програм; за розробку наукової продукції,

області. На створеному web-сервері можуть бути розташовані не тільки статичні, але й динамічні web-сторінки і сайти. Для сучасного навчального закладу наявність внутрішнього web-сервера є скоріше необхідністю, ніж новинкою. Робота з динамічними сторінками стала можливою завдяки встановленим PHP і MYSQL на нашому сервері.

Отриманий web-сервер готовий для установки і роботи з системою управління контентом. Якщо порівнювати отриманий web-сервер з аналогічними, то він, звичайно ж, програє в безпеці і продуктивності, але підходить для вирішення освітніх завдань і організації самостійної роботи учнів. Розглянутий web-сервер функціонує та постійно вдосконалюється продовж трьох років у ВП „ВПУ ЛНУ імені Тараса Шевченка”.

Література

1. Баранова Т. А. Создание современной информационно-образовательной среды образовательного учреждения / Т. А. Баранова, О. А. Максимова, А. А. Фомина // Информатика и образование. Сер. Педагогика. – № 1. – 2007. С. 83 – 85.
2. Беспалько В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. / В. П. Беспалько ; Ин-т развития проф. образования. – М. : Изд-во Ин-та проф. образования М-ва образования России, 1995. – 336 с.

завдання: забезпечення зручного доступу учнів до навчальних матеріалів і практичних завдань; ефективна організація спілкування між учнями і викладачами з питань вивчення матеріалів курсу; реалізація прийому виконаних завдань, що повинна включати систему інформування про оцінки і статуси робіт; реалізація перевірки робіт.

Роботу учнів при вивченні дисциплін з використанням внутрішнього web-сайту можна організувати як систему:

- роботи з електронними виданнями, опублікованими на сторінках сайту, підготовки до практичних занять;
- виконання індивідуальних завдань;
- поточної атестації за допомогою електронного тестування;

Внутрішній web-сервер навчального закладу має значні переваги та дозволяє розташувати на ньому лекції, книги, матеріали для самостійної роботи що були відібрані викладачами. Це не потребує в учнів часу на самостійний пошуки літератури. Наявність сайту виявляється зручною і для проведення традиційних курсів навчання. На web-сайті публікуються матеріали лекцій і практичних завдань, що дозволяє учням у будь-який час ознайомитися із змістом вивченої частини курсу. Створений web-сервер цілком відповідає вимогам поставленого завдання.

При його установці і налагодженні використовувався передовий досвід фахівців в даній

що користується попитом на ринку освітніх послуг і принесла прибуток університету; за досягнення молодого вченого (віком до 35 років) у науковій роботі; за досягнення в науковій роботі викладачів відокремлених структурних підрозділів.

Важливу роль у системі стимулювання відіграє матеріальна підтримка науково-педагогічних працівників, які виходять на захист або вже захистили кандидатські, докторські дисертацій, а також для керівників і наукових консультантів.

Одним із найважливіших напрямків сучасної університетської науки є підготовка науково-педагогічних кадрів. Відповідно до цього нами запропоновано заходи щодо стимулювання науково-педагогічних працівників, які активно працюють над виконанням докторської дисертації.

Систему стимулювання наукових досягнень розроблено, ураховуючи специфіку конкретного університету, разом з тим, вважаємо, що основні компоненти системи мають загальний характер і можуть бути рекомендовані до впровадження в діяльність інших університетів України.

Література

1. Положення про стимулювання наукових досліджень і матеріальну підтримку науково-педагогічних працівників Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Режим доступу : <http://luguniv.edu.ua/?z1=b,1792>

УДК 637.524

**Пучкова Яна
м. Луганськ**

ШЛЯХИ ПРИСКОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СИРОВ'ЯЛЕНИХ КОВБАС

Метою науково-дослідницької роботи є розробка методики визначення найефективніших способів скорочення тривалості процесів виробництва м'ясних продуктів за рахунок використання мікробіальних культур.

Сиров'ялені ковбаси входять до числа найрентабельніших ковбас, які, не дивлячись на їх високу ціну, набувають все більшої популярності.

Тривалість технологічного циклу, що протікає в умовах охолодження, є одним з найбільших вартісних чинників виробництва. З якнайменшими витратами часу і засобів збільшення випуску продукції досягається шляхом застосування ферментативних процесів.

Новим кроком на шляху підвищення ефективності ковбасного виробництва є застосування ароматизованих сумішей для дозрівання сиров'ялених ковбас.

За останній час отримали розповсюдження ряд способів прискорення технологічного процесу виготовлення сиров'ялених ковбас. Серед них одне з перших місць займає глюконо-дельта-Лактон –

Таким чином, шляхом додавання вуглеводів можна запобігти утворенню виробничих дефектів, що виявляються, головним чином, у формі зміни смаку.

УДК 377.091.33-028.22:044.738.5

**Рабой Андрій
м. Луганськ**

ВИКОРИСТАННЯ ВНУТРІШНЬОГО WEB-СЕРВЕРА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УЧНІВ

Актуальність роботи зумовлена динамічністю соціально-економічних і духовних процесів, що відбуваються на тлі поширення в суспільстві систем і засобів розповсюдження інформації, розвитку форм комунікації, зокрема Інтернет-комунікації. Зазначені трансформаційні процеси торкнулися передусім освітньої сфери.

Інформаційні технології мають значні можливості використання у напрямку організації роботи учнів. Для досягнення цієї мети ми звертаємося до впровадження Інтернет-технологій у навчальний процес. Одним із засобів реалізації даного проекту є створення внутрішнього web-серверу та web-сайту, на якому опубліковані навчальні матеріали, що дає можливість поєднати основні дидактичні властивості Інтернет-технологій і задовольнити основні принципи педагогічної технології. Перед web-сайтом були поставлені такі

Дозування 0,5 – 1,0% глюконо-дельта-лактона для сухих ковбас є оптимальною і забезпечує високу якість готового продукту.

Проте не можна не помітити, що виготовлена з ГдЛ сирокочена ковбаса навіть при обережностях може через 2 – 3 тижні зберігання сильно понизити смакові якості. З'являється відчуття згіркло-дерев'яного присмаку, який ставить під сумнів можливість зберігання цього продукту. Це пояснюється головним чином тим, що якість сирокоченої продукції визначається процесом дозрівання, який не може управлятися однією технікою. Дозрівання, наведене тільки зовнішніми чинниками, не може гарантувати постійність високої якості товару.

Для збереження високої якості, а так само з метою запобігання браку рекомендується додавання у фарш вуглеводів (суха крохмальна патока, глюкоза, сахароза та інше). Мікроорганізми, що містяться в ковбасі для свого розвитку віддають перевагу вуглеводам перед білками і жирами. Завдяки цьому, при додаванні вуглеводів білки і жири виявляються захищеними від можливого розкладання в небезпечний перший період виробництва - період дозрівання.

При розкладанні вуглеводів відбувається утворення кислоти і внаслідок цього, пониження величини рН фаршу. За допомогою зменшення величини рН здатність життєдіяльності мікробів знижується або зв'язується.

дельта-Лактон глюконової кислоти (ГдЛ) – призначений для створення прискореного дозрівання сиров'ялених ковбас.

Цей засіб прискорення дозрівання зробив можливим поставляти готову до реалізації сирокочену ковбасу протягом 48 годин.

Деякі речовини містять в своїй молекулі як карбоксильну, так і гідроксильні групи, тобто є одночасно кислотою і спиртом. Вони можуть вступати в реакцію самі з собою, утворюючи ефір, званий „внутрішнім ефіром” або лактоном кислоти. До цього типу речовин відноситься і глюконова кислота, молекула якої містить 1 карбоксильну і 5 гідроксильних груп.

Глюконо-дельта-лактон (ГдЛ) – білий, практично без запаху кристалічний порошок із злегка солодкуватим смаком, добре розчинний у воді, є нейтральним внутрішнім ефіром глюконової кислоти. Глюконова кислота – натуральний елемент фруктових соків, меду, вина, солоду і пива.

У твердому стані це лактон, при розчиненні якого у воді відбувається його гідроліз в глюконову кислоту до досягнення рівноваги між глюконою кислотою і лактоном. Перехід глюконо-дельта-лактона в глюконову кислоту приводить до зміни смаку від солодкого до нейтрального або злегка кислуватого.

В м'ясних продуктах ГдЛ гідролізується в глюконову кислоту під впливом власної вологи м'яса, поступово зменшуючи рН системи. При встановленні рівноваги з лактоном, має слабокислу реакцію,

виникає глюконова кислота з кислим смаком і низьким показником рН.

Знижений рівень рН встановлюється в проміжку від 40 до 60 хвилин і більше, залежно від концентрації ГДЛ і температури. При температурі 25°C рівновага встановлюється через 3 г., при 40°C – через 1 г.

В однопроцентному розчині глюконо-дельта-лактона рівновага настає при 56 % глюконової кислоти, в двопроцентному – при 66 %, в десятипроцентному – при 77 %. З цього виходить, що чим вище концентрація ГДЛ, тим більше сильне пониження рН фаршу.

Як і кислоти, що містяться в м'ясі, глюконова кислота бере участь в утворенні смаку готового продукту.

ГДЛ можна домішувати до посолочної суміші, якщо бажано отримати розсіл із зниженим рН, при чому в сухій посолочній суміші він не має кислого смаку. Тільки після розчинення посолочної суміші у воді можна отримати розсіл з необхідним ступенем кислотності. Є дані про істотне зменшення кількості вільного нітриту при додаванні у фарш глюконо-дельта-лактона.

Встановлено, що при додаванні 0,25 і 0,5 % глюконо-дельта-лактона кількість нітриту в готовій ковбасі зменшувалася від 7,8 до 4,8 і 3,1 мг%. При цьому стійкість забарвлення ковбаси підвищувалася прогресивно, а рН знижувався від 6,1 до 5,5.

При виробництві сиров'ялених ковбас рекомендується додавати ГДЛ в межах 0,5 – 1,0%.

Така норма мотивується тим, що кислотність може бути різною внаслідок мінливості мікрофлори, і не виключена можливість псування при мікробіально обумовленій зміні рН. Є дані про сприятливий вплив ГДЛ на мікрофлору ковбаси.

Перевагою глюконо-дельта-лактона, на думку деяких дослідників, є істотне скорочення тривалості виробництва сиров'ялених ковбас.

Успішне виробництво сухих ковбас залежить від своєчасного зниження рН ковбасного виробу. Безпосередньо в процесі виробництва. рН сировини може досягати 6,4, а підсумковий рівень рН ферментованих ковбас повинен відповідати рівню 4,8 – 5,4.

Традиційно рівень рН сухих ковбас регулюється за допомогою молочної кислоти, яку виробляють стартові культури, які використовуються в ковбасній масі. Дана ферментація проводиться залежно від температури протягом декількох днів. За допомогою глюконо-дельта-лактона можна зменшити рН безпосередньо в емульсії фаршу і, таким чином, розвиток патогенеза і зміст мікроорганізмів значно скоротиться.

У процесі виробництва сухих ковбас глюконо-дельта-лактон може використовуватися в комбінації з традиційними стартовими культурами. Низький рівень рН, що досягається при використуванні ГДЛ, сприяє розвитку стартових культур.

Першою педагогічною умовою нами визначено створення інноваційного навчального середовища, спрямованого на забезпечення самореалізації особистості. Під освітнім інноваційним середовищем ми розуміємо навчальне середовище, що будується на принципах кооперації навчальної діяльності як рівноправної взаємодії студентів у невеликих групах, що об'єднуються для вирішення загального завдання і спільними зусиллями досягають взаємної згоди [1, с. 23].

Друга педагогічна умова ефективного застосування інноваційних технологій навчання – розвиток технологічної компетентності викладачів. Під технологічною компетентністю ми розуміємо процес поглибленого ознайомлення викладачів з науковими основами різноманітних інноваційних технологій, розвиток спеціальних практичних навичок та вмінь використовувати дані технології.

Третя педагогічна умова ефективного застосування інноваційних технологій навчання нами визначена як розвиток пізнавальної активності студента. Адже, розвиток пізнавальної активності студентської молоді, високий рівень якої впливає на формування інтересу до навчання, озброює студентів прийомами розумової діяльності з мобілізації та накопичення знань для вирішення навчальних проблем, розвиває ініціативу студентів у творчому пізнанні.

Отже, оптимальними педагогічними умовами ефективного застосування інноваційних технологій

Цей перелік можна продовжити. Але слід звернути увагу на те, що будь-яке дослідження обов'язково повинно мати практичне або наукове значення, отже сприяти організації логіко-математичному розвитку дітей.

Будь-яке дослідження може мати як теоретичну, так і практичну спрямованість. Наприклад, дослідження особливостей організації самостійної роботи дітей на заняттях з математики – це практичне питання, оскільки ця проблема могла виникнути у вихователя в роботі з дітьми. Але це питання також можуть досліджувати й теоретики з метою визначення психологічних особливостей дошкільників. Таким чином, одні й ті самі питання можуть досліджуватися як у теоретичному, так і у практичному напрямку.

Саме тому однією з методологічних вимог педагогіки вищої школи є положення про діалектичний зв'язок між педагогічною теорією і практикою освіти. Цей зв'язок двобічний. Практика логіко-математичного розвитку дітей сприяла виникненню наукового педагогічного знання й одночасно була критерієм його істинності.

Складна система зв'язку теорії з практикою логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку визначається не лише потребами практики, але і специфікою самого педагогічного знання про математичний розвиток дошкільників.

З розвитком методики формування елементарних математичних уявлень у дітей

дошкільного віку як педагогічної науки її взаємовідношення з практикою освіти трансформувалися, ускладнювалися, з'являлися нові форми взаємозв'язку, змінювалися погляди на характер взаємин. Виникла необхідність впливу науки на практику. Учений повинен не лише успішно, на високому рівні здійснювати науковий пошук, але і проявляти турботу про використання результатів дослідження, про впровадження їх у практику освіти.

Впровадження передового досвіду – система засобів директивного характеру, що забезпечує обов'язкове використання нововведення всіма членами колективу.

Питання „впровадження” не просте, далеко не завжди практика охоче приймає результати досліджень, деколи навіть чинить опір їх впровадженню. В окремих випадках позначається консерватизм, в інших – вважається, що впровадженням повинен займатися сам дослідник. Окрім того, слід мати на увазі, що результати цілого ряду досліджень можуть прислужитися практиці в майбутньому, оскільки мають випереджальний характер.

З метою впровадження передового досвіду найчастіше на базі ДНЗ створюється експериментальний майданчик за таким алгоритмом:

1) розробляють загальну концепція науково-дослідної роботи (обґрунтовують вибір теми, визначають мету дослідження, об'єкт, предмет, висувають гіпотезу, визначають завдання, основну

УДК 371.13.001.76

**Харченко Олена
м. Лисичанськ**

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Проблема застосування інноваційних технологій у процесі підготовки майбутніх педагогів є однією з найбільш актуальних в системі сучасної професійної підготовки фахівців, бо тісно пов'язана із формуванням у студентів мотивації до навчання, яка впливає на якість засвоєних ними знань та розвиток фахових умінь та навичок, їх професійну компетентність. Реалії сьогодення показують, що професійна педагогічна компетентність сучасного викладача нині неможлива без практичного володіння сучасними методами навчання та інноваційними технологіями викладання навчального матеріалу, а отже вимагає від педагогів вищої школи постійного професійного удосконалення та самоосвіти.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблем застосування інноваційних педагогічних технологій у навчальному процесі, результати реальної практики дали підстави для визначення педагогічних умов ефективного використання інноваційних педагогічних технологій.

- Question in 1838 and 1839 / Ph. Mosely. – Cambridge, 1934.; Puryear V. J. International Economics and Diplomacy in the Near East / V. J. Puryear. – California, 1935.; Rodkey F. S. Lord Palmerston and the Rejuvenation of Turkey. 1830-1841 / F. S. Rodkey // Journal of Modern History. – L., 1929. – Vol.1. – №4. – P. 570–593.; Sabry M. L'Empire Egyptien sous Mohammed Ali et la Question d'Orient, 1811-1849 / M. Sabry. – Paris, 1930.; Webster Ch. The Foreign Policy of Palmerston, 1830-1841. Britain, the Liberal Movement and the Eastern Question / Ch. Webster. – L., 1951. – Vol. 1 – 2.;
2. Боев Ю. А. Ближний Восток во внешней политике Франции (1898-1914 гг.). Очерки дипломатической борьбы Франции за ближний Восток / Ю. А. Боев. – К., 1964.– 480 с.;
 3. Puryear V. J. France and Levant. From the Bourbon restoration to the peace of Kutiah / V. J. Puryear. – Berkeley, 1941. – 416 p.;
 4. Татищев С. С. Внешняя политика Николая I. Введение в историю внешних сношений России в эпоху Севастопольской войны / С. С. Татищев. – СПб., 1887.;
 5. Муравьев Н. Н. Русские на Босфоре в 1833 г. / Н. Н. Муравьев – М., 1869. – 463 с.

місію, принципи та пріоритетні напрямки роботи, концептуальні положення, кредо, відомості про наукового керівника);

2) готують лист-подання, з якому зазначають актуальність дослідження, мету, об'єкт, предмет, висувають гіпотезу, визначають завдання, основну місію;

3) складають план науково-дослідної роботи на період роботи експериментального майданчика.

З впровадження нової базової програми розвитку дітей „Я у світі” педагогів найчастіше цікавлять шляхи реалізації принципу інтеграції в процесі логіко-математичного розвитку дітей, забезпечення індивідуального підходу до дітей на заняттях з математики, особливості організації освітнього середовища з метою логіко-математичного розвитку дошкільників тощо. Передовий досвід з логіко-математичного розвитку дошкільників представлено на шпальтах сучасних періодичних виданнях („Вихователь-методист ДНЗ”, „Дошкільне виховання”, „Палітра педагога”, „Освіта Донбасу”, „Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка” тощо).

Література

1. Белошистая А. В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики / А. В. Белошистая. – Москва : ВЛАДОС, 2003. – 400 с.

2. Коджаспирова Г. М. Педагогика в схемах, таблицах и опорных конспектах / Г. М. Коджаспирова. – 2-е изд. – Москва : Айрис-пресс, 2007. – 256 с.
3. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников : учеб. пособ. / под ред. А. А. Столяра. – Москва : Просвещение, 1988. – 303 с.

УДК 811.161.2'282.2

**Санченко Євгенія
м. Луганськ**

ПОНЯТТЯ „ЕЛІТАРНА МОВНА ОСОБИСТІТЬ” ЯК ЛІНГВІСТИЧНА ПРОБЛЕМА

Еталоном справжньої мовленнєвої культури є елітарна мовленнєва культура, яка майже не збереглася, проте все ж таки поширена в природних ситуаціях спілкування. Саме вона, маючи можливість відродитися, продовжує бути взірцем справді української мовленнєвої культури.

Об'єктом нашого аналізу є поняття „елітарна мовна особистість” (ЕМО), що ототожнюємо з поняттям „мовна еліта”.

ЕМО досконало володіє всіма ступенями засвоєння літературної мови, вона має велику та різноманітну практику мовленнєвого спілкування, у тому числі обов'язково публічного, будь-який

М. Т. Политика Франции на Ближнем Востоке и Сирийская экспедиция 1860-1861 гг. / М. Т. Панченкова. – М., 1966. – 270 с.; Тодорова М. Н. Англия, Россия и танзимат / М. Н. Тодорова. – М., 1983.; Нерсесов Г. А. Дипломатическая история египетского кризиса, 1881-1882 гг. / Г. А. Нерсесов. – М., 1979. – 320 с.; Нерсесов Г. А. Египет в международных отношениях 70-х годов XIX в. и русская дипломатия / Г. А. Нерсесов // Вопросы африканской истории. – М., 1983. – С. 127 – 170. ; Бондаревский Г. Л. Английская политика и международные отношения в бассейне Персидского залива / Г. Л. Бондаревский. – М., 1968. – 544 с.; Бондаревский Г. Л. Германский империализм в борьбе за Красноморский бассейн (конец XIX – начало XX века) / Г. Л. Бондаревский // История и экономика стран Арабского Востока. – М., 1973. – С. 3 – 42. ; Рыбаченок И. С. Союз с Францией во внешней политике России в конце XIX в. : автореф. дисс... докт. ист. наук. – М., 1994. – 32 с.; Anderson M. S. The Eastern Question 1774–1923. A study in international relations / M. S. Anderson. – L., 1966.; Bailey F. E. British policy and the Turkish Reform movement. A study of Anglo-Turkish relations 1826-1853 / F. E. Bailey. – Cambridge, 1942. ; Marriott J. A. R. The Eastern Question / J. A. R. Marriott. – Oxford, 1924.; Mosely Ph. Russian Diplomacy and the Eastern

Дулина Н. А. Османская империя в международных отношениях (30-40-е годы XIX в.) / Н. А. Дулина. – М., 1980. ; Еремеева Т. В. Заключительный этап египетского кризиса 1831-1833 г. и великие державы / Т. В. Еремеева // Учёные записки по новой и новейшей истории. – М., 1956. – Вып. 2. – С. 475 – 518. ; Жигалина О. И. Великобритания на Среднем Востоке, XIX – начало XX в. / О. И. Жигалина. – М., 1990. ; Киняпина Н. С. Внешняя политика России первой половины XIX века / Н. С. Киняпина. – М., 1963. ; История XIX века (Западная Европа и внеевропейские государства) / под ред. Лависса и Рамбо. – М., 1905 – 1907. – Т. 4. ; Манфред А. З. Внешняя политика Франции 1871-1891 годов / А. З. Манфред. – М., 1952. – 592 с. ; Новичев А. Д. История Турции. Новое время / А. Д. Новичев. – Л., 1968 – 1973. – Т. 2 – 3.; Ротштейн Ф. А. Англичане в Египте / Ф. А. Ротштейн. – М.-Л., 1925. – 62 с.; Ротштейн Ф. А. Захват и закабаление Египта / Ф. А. Ротштейн. – М., 1959. – 367 с.; Тарле Е. В. Наполеон / Е. В. Тарле. – Минск, 1992. – 429 с.; Тарле Е. В. Очерки истории колониальной политики западноевропейских государств (конец XV – начало XIX в.) / Е. В. Тарле. – М.-Л., 1965. – 427 с.; Тарле Е. В. Политика: история территориальных захватов. XV-XX века / Е. В. Тарле. – М., 2001. – 800 с.; Панченкова

комунікативний акт здійснює з урахуванням стилістичного співвіднесення й комунікативної доцільності.

Еталонне мовлення – це мовлення людини із „чуттям” мови, націленістю на самовдосконалення, внутрішнім прагненням до краси, контактністю з іншими людьми свого середовища. Саме так тлумачить Т. І. Панько поняття „інтелігентне мовлення” [1, с. 9].

Отже, мовну еліту репрезентують особистості, ступінь лінгвістичної та комунікативної компетенції яких високий, прагнення до вільного самовираження й самовдосконалення поєднане з вільним, автоматичним здійсненням різнобічної мовної діяльності. Тому до мовної еліти Луганщини відносимо дикторів радіо та телебачення, викладачів вищих навчальних закладів (зокрема, філологів), письменників, учителів-філологів, перекладачів. Їхня діяльність пов'язана з постійним самовдосконаленням, а тому лінгвістична та комунікативна компетенція коригована нормами літературної мови, яка і є своєрідним субкодом мовної еліти. Мовлення ЕМО нерідко звернене до великої аудиторії (слухачів, читачів, учнів), тому в ньому актуалізовано засоби, здатні викликати певні емоції (позитивні чи негативні), впливати на почуття людей.

Отже, ЕМО: мовна особистість, якій притаманні велика свобода в текстопорожденні будь-якого тематичного й жанрово-стилістичного оформлення; висока продуктивність перероблення всіх почутих і

прочитаних текстів; значний обсяг активного словника; володіння всіма функціонально-стильовими різновидами літературної мови; сполучення різностильових елементів мовлення, яке є адекватним щодо мети й завдань спілкування; вільне володіння усною та писемною формами мовлення й безпомилковий вибір форми мовлення залежно від комунікативних цілей; дотримання етичних норм, усіляка повага до адресата. Важливо підкреслити, що ЕМО володіє найбільш широким спектром соціальних ролей і в будь-якій комунікативній ситуації демонструє мистецтво користування мовою, усіма багатствами її можливостей з доречністю їх застосування.

Таким чином, під ЕМО ми розуміємо сукупність характерних рис особистості, що виявляються в її комунікативній поведінці та одночасно забезпечують особистість комунікативною індивідуальністю.

Література

1. Панько Т. І. Індивідуальне й соціальне у виробленні українського інтелігентного мовлення / Т. І. Панько // Укр. мова і л-ра в шк. – 1992. – № 1. – С. 3 – 9.

Таким образом, к началу 30-х г. XIX в. у Франции в ближневосточном регионе определились два основных соперника – Англия и Россия, столкновение с которыми было неизбежно, и вскоре переросло в открытый конфликт. Разжигание Версалем честолюбивых амбиций Мухаммеда Али подталкивало последнего к борьбе за отделение Египта от остальной части Османской империи.

Література

1. **См. напр.:** Базили К. М. Сирия и Палестина под турецким правительством в историческом и политическом отношениях / К. М. Базили. – М., 1962. ; Муравьев А. Н. Письма с Востока в 1849-1850 годах / А. Н. Муравьев. – СПб., 1851. – Ч. 1 – 2.; Муравьев Н. Н. Русские на Босфоре / Н. Н. Муравьев. – М., 1869. ; Муравьев Н. Н. Турция и Египет в 1832 и 1833 годах / Н. Н. Муравьев. – М., 1870 – 1874. – Ч. 1 – 4. ; Виноградов В. Н. Британский лев на Босфоре / В. Н. Виноградов. – М., 1991. ; Виноградов В. Н. Великобритания и Балканы: от Венского конгресса до Крымской войны / В. Н. Виноградов. – М., 1985. ; Восточный вопрос во внешней политике Российской империи. – М., 1978. ; Георгиев В. П. Внешняя политика России на Ближнем Востоке в конце 30-начале 40-х годов XIX в. / В. П. Георгиев – М., 1975. ; Дебидур А. Дипломатическая история Европы / А. Дебидур. – М., 1947. – Т.1. ;

Разумеется, подобная активность Франции на берегах Нила не могла не вызывать противодействия со стороны Англии, чья восточная политика предусматривала поддержание интeгpитeтa Османской империи. Защищая подступы к Индии, англичане оказывали сопротивление всеми возможными способами, значительно ограничивая степень версальских амбиций в отношении Египта. Кроме того, стойкие симпатии египетского правителя к Франции и усиление его власти при поддержке последней, вызвали обоснованные опасения не только в Лондоне, но и в Петербурге. Николай I (1796 – 1855) полагал, что в случае мятежа Мухаммеда Али, который не замедлит поддержать Франция, центробежные тенденции охватят и другие части Порты, что „вызовет всеобщее недовольство, возродит надежды янычар и подготовит Османской империи роковую катастрофу” [4, с. 205]. В Петербурге имели все основания считать, что если Мухаммед Али разрушит Османскую империю, на её обломках он создаст новое государство, политика которого, по большей части, будет формироваться в Париже. В этом случае у России был бы сосед „сильный и победоносный вместо соседа слабого побеждённого”, что отнюдь не отвечало интересам этой державы на Востоке. „Завоевание Турции Мухаммедом Али, – говорил министр иностранных дел России К.В.Нессельроде, – могло бы возродить новые силы в этом упадающем царстве и отвлечь внимание и силы наши от дел Европы...” [5, с. 2]

УДК 372.853

**Собко Тетяна, Ясакова Ольга
м. Луганськ**

ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ СТАЛИХ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ПРИЙОМ В ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ

Вже те, що у фізиці існують такі сталі, які не залежать від зовнішніх умов, дає можливість побудови занять з фізики так, щоб відобразити глибокі якості світу природи, досліджуючи властивості таких сталих – фундаментальних фізичних сталих, зокрема, встановлюючи їх взаємний зв'язок. Але така можливість необхідно потребує розробки тих дидактичних прийомів, які слід застосовувати безпосередньо на заняттях з фізики для підвищення ефективності використання фізичних сталих для формування фізичної (наукової) картини світу. Саме деякі такі прийоми і розглядаються в даній роботі.

Треба вказати, що розробка відповідних дидактичних прийомів мала підґрунтям відомі ознаки та функції фундаментальних фізичних сталих [1]: визначення з експерименту, застосування у фундаментальній фізичній теорії в зв'язку з більш загальною теорією, відображення зв'язку між мікро- та мегасвітом. Треба вказати також, що такі окремі прийоми розглядаються у різних авторів, але відповідний розгляд або є дуже узагальненим, що ускладнює практичне застосування, або ж показується

на конкретних прикладах, які буває важко узагальнити для інших випадків.

Перш за все, необхідно чітко визначити загальний порядок розгляду фундаментальних фізичних сталих. У якості такого порядку можна запропонувати наступне: сталі мегасвіту (гравітаційна стала, швидкість світу, сталі космології), сталі фізики газів та молекулярної фізики (універсальна газова стала, число Авогадро, стала Больцмана, число Фарадея), сталі теорії електрики та магнетизму (заряд електрона, електрична та магнітна сталі), сталі мікроскопічного світу (маса сподію електрона, сталі атомної фізики і фізики елементарних часток). Важливими при цьому є розгляд встановлених зв'язків між фізичними сталими, та постійне спрямовування думки на розшук нових таких зв'язків на узагальненій підставі: аналізу розмірностей фізичних формул, фізичного смислу формул розмірностей, методу подібності.

Вдруге, не слід ховатися від існуючих спекуляцій навколо фізичних сталих. Треба відверто указувати на можливість схибити на шлях схоластики. Відповідний критичний розгляд може бути темою окремих занять.

Втретє, розгляд фізичних сталих не має бути тільки додатковим (ілюстративним) при викладанні фізики. Такий розгляд повинно проводити з урахуванням того, що фундаментальні фізичні сталі є своєрідним засобом „контакту” з природними явищами, компенсуючи брак часу на викладання

в годы реставрации правительство Людовика XVIII (1755 – 1824) было всецело поглощено решением внутренних проблем. Нестабильное положение в самой Франции не позволяло правительству Людовика XVIII организовывать далёкие и дорогостоящие военные экспедиции. И хотя вопрос о завоевании Египта со времён Наполеона не только не утратил своей важности, но и приобрёл в 20-х г. XIX в. ещё большую актуальность, обусловленную возраставшей зависимостью развивавшейся французской промышленности от источников дешёвого сырья и новых рынков сбыта, Людовик, пришедший к власти благодаря английским субсидиям и русским штыкам, не желал из-за Египта портить отношения ни с Лондоном ни с Петербургом.

После смерти Людовика XVIII и восхождения на французский престол Карла X (1757 – 1836) внешнеполитическая линия Парижа изменилась. Стабилизировав положение в стране, правительство Карла X взяло курс на сближение с Россией с целью ослабления международного влияния Англии. Глава французского кабинета князь О. Ж. А. Полиньяк (1780 – 1847) понимал, что для интенсивного экономического развития Франции необходимы колонии. По его мнению, захват новых "заморских территорий" не только позволил бы правительству улучшить экономическую ситуацию в стране, но и поднял бы репутацию Бурбонов среди воинственно настроенной французской буржуазии [3, с. 55].

Проблемы истории международных отношений в регионе Ближнего и Среднего Востока освещены в работах таких представителей ближнего и дальнего зарубежья как: К. М. Базили, Н. Н. Муравьев, А. Н. Муравьев, В. Н. Виноградов, В. П. Георгиев, Н. А. Дулина, Т. В. Еремеева, О. И. Жигалина, А. Дебидур, Н. С. Киняпина, Е. Лавис, А. Рамбо, А. З. Манфред, А. Д. Новичев, Ф. А. Ротштейн, Е. В. Тарле, М. Т. Панченкова, М. Н. Тодорова, Г. А. Нерсесов, Г. Л. Бондаревский, И. С. Рыбаченок, М. С. Андерсон, Ч. Вебстер, Ф. Бейли, Дж. Морриот, Ф. Мозели, В. Пюрьи, Ф. Родки, М. Сабри и др. [1]. Тем не менее, история ближневосточной политики Франции, на наш взгляд, является недостаточно изученной в отечественной историографии. Одной из очень немногочисленных специальных работ такого плана является монография Ю.А.Боева, посвященная исследованию внешней политики Франции на Ближнем Востоке в 1898 – 1914 гг. [2]. Вместе с тем, исторические истоки французской политики на Ближнем Востоке в украинской историографии остаются недостаточно разработанными.

Данный доклад представляет собой попытку рассмотреть политику французских правящих кругов в отношении Египта в 1814 – 1831 гг.

После падения империи и реставрации Бурбонов вопрос о проведении активной внешней политики на Ближнем востоке более чем на десятилетие отошел на задний план. Такое изменение позиции Версаля было связано с тем, что

фізики як експериментальної науки. Тобто, фізичні сталі можна розглядати як деякі „коди” світу природи, які потребують наукової декодифікації (наприклад, пошуки „коду” сталої тонкої структури).

Показано необхідність уточнення термінологічного змісту понять „фундаментальна фізична стала” і „універсальна фізична стала”.

Література

1. Смородинский Я. А. Подобие в природе и фундаментальные постоянные / Я. А. Смородинский // Наука и жизнь.– 1971.– № 10.– С. 79 – 85.

УДК 373.2.017.4:392 (477.61)

**Стаєнна Олена
м. Луганськ**

ТРАДИЦІЇ РІДНОГО КРАЮ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку нашої держави дуже гостро постала проблема громадянського виховання підростаючого покоління. Більшість вчених сучасності наголошують на вихованні громадянськості, як інтегрованої якості особистості (О. Сухомлинський,

І. Кецик, Н. Дерев'янку, Б. Кобзар, Є. Постовойтов та ін). Також, до основних громадянських якостей відносять любов до свого народу, краю, вітчизни, толерантність, демократизм, громадянську гідність, громадянський обов'язок, громадянську відповідальність, працелюбність, повагу до законів, гуманізм, взаєморозуміння, благодійність, суспільну активність тощо.

Громадянське виховання дітей дошкільного віку має здійснюватись на національному ґрунті шляхом засвоєння національних норм і традицій, багатой духовної культури народу, тих моральних норм і якостей, які є регуляторами взаємовідносин у суспільстві.

Громадянське виховання має починатись в ранньому дитинстві. Людина протягом життя, знаходячись в певному оточенні, поступово звикає до природи, культури своєї країни, до побуту свого народу. Саме тому основою для виховання патріотизму мають стати почуття любові до своєї країни, до свого народу.

Але, на жаль, в сучасному суспільстві панують дещо протилежні тенденції: традиційні духовні цінності та ідеали замінюються на цінності та ідеали західної культури; матеріальне замінило духовне. Це призвело до того, що порушилась система виховання підростаючого покоління, яка складалась роками та спиралась на наступності поколінь.

В процесі роботи ми визначили основні напрями ознайомлення дітей старшого дошкільного

3. Савченко О. Я. Альтернативні можливості початкової освіти / О. Я. Савченко // Початк. шк. – 1994. – № 5 – С. 3 – 6.

УДК 94(44:620) „1840/1882”

**Харьковский Руслан
м. Луганськ**

ПОЛИТИКА ФРАНЦИИ В ОТНОШЕНИИ ЕГИПТА (1814 – 1831 гг)

Регион Ближнего и Среднего Востока на протяжении ряда столетий сохраняет важное положение, как геополитический плацдарм. Огромное значение имеет и тот факт, что здесь сконцентрирована значительная часть мировых запасов энергоресурсов вокруг добычи и транспортировки которых последнее время разворачивается острая борьба в которую втянута и Украина.

Кроме того, фактором который придаёт особую актуальность изучению истории международных отношений на Ближнем и Среднем Востоке, является обострение внешнеполитической ситуации в этом регионе. Изучение корней подобных противостояний происходивших на этой территории в прошлом, на наш взгляд, может облегчить процесс решения ближневосточных конфликтов в настоящем.

• цінності професії, що виникають на основі різних видів винагороди професійної діяльності з боку суспільства;

• цінності, що утворюються на базі різних рис тієї чи іншої професії;

• цінності вищого ґатунку, що використовуються в суспільстві для регуляції ставлення до професії [3].

Отже, аналіз наукових джерел з проблеми сутності й ролі цінностей і ціннісних орієнтацій дозволяє зробити висновок, що, по-перше, ціннісні орієнтації є засобом виявлення суб'єктного ставлення індивіда до навколишнього, а, по-друге, ціннісні орієнтації можна вважати інтегральним психічним новоутворенням, яке забезпечує цілісність свідомості, емоційно-чуттєвої сфери й поведінки суб'єкта, а відтак їх вироблення є дієвим механізмом і умовою формування професійно значущих особистісних якостей майбутнього педагога як суб'єкта професійної діяльності.

Література

1. Єрмакова С. С. Формування професійно-педагогічних цінностей у майбутніх учителів початкових класів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Єрмакова Світлана Станіславівна. – О., 2003. – 266 с.
2. Здравомыслов А. Г. Потребности. Интересы. Ценности / А. Г. Здравомыслов. – М. : Политиздат, 1986. – 223 с.

віку з традиціями рідного краю, що сприятиме формуванню громадянських якостей (див. табл. 1).

Таблиця 1

Традиції рідного краю у громадянському вихованні дітей старшого дошкільного віку

Традиції побуту	Традиційні промисли та ремесла	Традиційні символи та обереги	Сезонні традиції
<ul style="list-style-type: none"> • іграшка • одяг • кухня • традиційний інтер'єр житла 	<ul style="list-style-type: none"> • вишивка • гончарство • деревообробка • килимарство • вироби металу 	<ul style="list-style-type: none"> • рушник • вінок • коровай • рослинні та тваринні символи 	<ul style="list-style-type: none"> • сезонні свята • народний календар

Народні традиції мають значний потенціал щодо громадянського виховання дітей дошкільного віку. Саме тому, на нашу думку, формування підвищеного інтересу до рідного краю, традицій, обрядів та звичаїв, сприяє вихованню свідомого громадянина, який шанобливо ставиться до духовних і матеріальних надбань свого народу.

Література

1. Козій М. Громадянськість – проблема педагогічна та соціально-цінна / М. Козій. – К., 2004. – 274 с.
2. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку / Є. Лозинська. – Львів : Оріяна-Нова, 2008. – 206 с.

**Сьомкіна Інна
м. Луганськ**

НЕБЛАГОПОЛУЧНА СІМ'Я ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

Сім'я була, є і завжди буде важливим середовищем формування особистості та провідним інститутом її виховання, що відповідає за соціальне відтворення певного образу життя. Молодь і сім'я є головним людським ресурсом для відтворення, збереження та покращення кількісного та якісного показника населення України, та основним джерелом виховання та формування особистості майбутніх громадян незалежної України.

Сім'я функціонує на двох рівнях: як соціальний інститут і як соціальна група. Вона визначає характер світобачення, погляди, навички, звички індивіда, що потім сприяють появі його власної системи ціннісних орієнтацій, стилю життя.

Неблагополучна сім'я – це соціально фізіологічна мікросистема, що виступає дезадаптованою у соціумі за такими параметрами: соціально-економічним, соціально-психологічним, соціокультурним та соціально-правовим, члени якої пов'язані між собою шлюбом, родинними зв'язками чи то спільним місцем проживання та побутом. Дорослі члени родини виступають соціально некомпетентними індивідами у

психологічних концепцій (Л. Гозман, М. Каган, С. Рубінштейн, В. Ядов) саме рівень цінностей уявляється найвищим у диспозиційно-ієрархічній структурі особистості. На думку О. Гогоберідзе, цінності визначають смисл життя людини, у тому числі й професійного, як стрижень життєвої стратегії, а відтак ціннісні орієнтації – найважливіший компонент у структурі особистості, який виконує функцію організації й регулювання будь-якої діяльності.

Щодо формування професійних цінностей як важливого моменту в підготовці та професійному становленні майбутнього педагога, ми поділяємо думку С. Єрмакової, яка вважає, що передумовою формування професійних цінностей є зростання професійної позиції педагога, що розглядається як складна система цінностей особистості, де установки, інтереси, світоглядні категорії і ставлення суб'єкта до загальнолюдських цінностей на єдиній основі регулюють практичну діяльність. Наявність професійних цінностей забезпечує сумлінне ставлення до майбутньої професійної діяльності, спонукає людину до творчого пошуку, удосконалює в свідомості студента умовну модель майбутньої фахової діяльності, яка слугуватиме орієнтиром для професійного саморозвитку [1]. У ставленні до професійної діяльності дослідники виокремлюють такі цінності:

- цінності професії, що пов'язані з самовизначенням у професійній діяльності;

**Федоренко Марина
м. Луганськ**

РОЛЬ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ ПЕДАГОГА-ПРОФЕСІОНАЛА

Ураховуючи, що за останні десятиріччя значно підвищилася роль цінностей у житті суспільства й, зокрема, в освіті як одній із його інституцій, усе більша частина науковців і освітян наголошує на необхідності здійснення професійно-педагогічної підготовки й педагогічної діяльності на аксіологічних засадах, що сприятиме трансляції значного прошарку культури й вироблення нових цінностей у процесі рефлексивної діяльності. На зв'язок цінностей і діяльності через поняття „цінність” і „потреба”, „цінність” та „ідеал” указує й А. Здравомислов [2], який наголошує на тому, що потреба як чинник діяльності спонукає людину до певного вибору ціннісних орієнтирів згідно з системою власних цінностей, а ідеал у такому контексті виступає як бажаний еталон, досконалий взірець з точки зору ціннісного моделювання реальності.

Можна вважати, що на сьогоднішній день актуальним є ідеал, який орієнтує особистість на засвоєння гуманістичних цінностей. Визначна роль цінностей як організатора людської діяльності підкреслюється багатьма дослідниками в галузі філософії (А. Здравомислов, Е. Ільєнков, В. Тугаринов та ін.). Крім того, у більшості філософських і

зв'язку з тим, що у переважній більшості ведуть асоціальний спосіб життя. Неблагополучна родина характеризується стійкими конфліктами як між подружжям, так і між батьками й дітьми. Як соціальний інститут ця категорія сімей відзначається деформацією сімейного функціонування, особливо соціалізаційно-виховних функцій [2].

Сімейне неблагополуччя негативно позначається на формуванні особистості дитини. Дитяче виховання в умовах негативного емоційно-психологічного сімейного мікроклімату визначається ранньою втратою потреби у спілкуванні з батьками, егоїзмом, замкненістю, конфліктністю, упертістю, неадекватною самооцінкою (заниженою чи завищеною), озлобленістю, невпевненістю у власних силах, недисциплінованістю, утечами з дому тощо. Усе це свідчить про те, що діти з неблагополучних сімей мають більше причин для поповнення рядів важковиховуваних і правопорушників [3].

Категорія неблагополучних сімей загалом характеризується тим, що своїм недостатньо правомірним або деструктивним впливом (в широкому значенні цього слова) сприяє депривації неповнолітніх, аномальній соціалізації, створенню у дитини комплексу негативних установок, інтересів, деструктивній адаптації та орієнтації в соціальному середовищі. [1] Отже, подібна сім'я сприяє моральному та соціальному патогенезу особистості дитини і зовнішньому виявленню цього явища у подальшому.

Література

1. Горьковая И. А. Влияние семьи на формирование делинквентности у подростков / И. А. Горьковая // Психологический журнал. – 1994. – № 2. – Т.15. – С. 57 – 65.
2. Махмадамінова Г. А. Соціально неблагополучна сім'я як соціалізаційний механізм формування відкритої асоціальної поведінки / Г. А. Махмадамінова // Грані: Науково-теоретичний та громадсько-політичний альманах. – Дніпропетровськ, 2003. – № 1 (27). – С. 99 – 102.
3. Приходько В. М. Підготовка майбутніх педагогів до превентивного виховання дітей із неблагополучних сімей : науково-методичний посібник / В. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2006. – 288 с.

УДК 378.035

Тараріна Олена
м. Луганськ

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Демократична система освіти як засіб подолання складностей у розвитку сучасного суспільства є однією з провідних тенденцій його розвитку. Процес демократизації освіти передбачає

тому виправданим видається творення простору абсолюту – „синьої далечини” як асоціатива вічної гармонії гілоїзму й віталізму.

Фольклор стає для письменника еквівалентом мудрості й надемпіричного розуміння світу.

Таким чином, закорінення міфопоетичних елементів М. Рильського в поетичних творах стає методом філософського пізнання світу. Дослідивши на основі епістолярію, публіцистики факти з біографії митця, можемо засвідчити сприйняття та засвоєння письменником традиційних схем міфологічного світогляду, міфопоетичних універсалій, прихильність до первісної міфології, міфологічну орієнтацію його творчості в цілому.

Література

1. Киченко О. С. Міфопоетична інтерпретація літературного і фольклорного твору : тенденції в історії російської літератури ХІХ століття : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук : спец. 10.01.02 „Російська література”, 10.01.07 „Фольклористика” / О. С. Киченко. – К., 2004. – 40 с.

захоплення природою, своєрідне її розуміння, зацікавленість міфами, неокласицистичні корені творчості тощо. Ці складники, на нашу думку, відбилися в ранній творчості письменника через продукування міфопоетичних моделей, покладених в основу художніх текстів та вербалізованих у структурних компонентах міфопоетики: архетипному образі, ритуалемі, міфонімі, міфологемі, мономіфі, міфологічному мотиві та міфосюжеті. Варто визначити, що закорінення міфоелементів у творчості є підсвідомим актом автора, оскільки, скористаємося тут гіпотезою О. Киченка, „усі емпіричні пошуки в галузі фольклорних сюжетів і образів все більше переконують, що митці такого рівня швидше всього і не підозрюють про те величезне багатство матеріалу, що спонтанно в концентрованому виді втілюється в їхніх художніх текстах [1, с. 15]”, міфопоетика, таким чином, постає як своєрідний „архетип” в авторському літературному дискурсі.

Нами визначені такі сегменти витоків міфопоетики автора: дитинство, що сформувало „міфопам’ять”, міфологічно зорієнтований світогляд, оточення, філософії пантеїму, віталізму, гілоїзму, специфічне сприйняття природи, „творчі діалоги” (фольклор, світова та вітчизняна література), „неокласицизм”, „неоміфологізм” тощо.

Через занурення в природопочаток автор підсвідомо стає творцем або ретворцем міфу, бо природа є своєрідним каталізатором підсвідомих образів індивіда, маскує в собі першопричину буття,

створення для кожного рівних можливостей в отриманні освіти незалежно від раси, національності, мови, статі, віку, матеріального положення, соціального походження, ставлення до релігії та спрямований на розвиток індивідуальних особливостей та обдарованості, інтеграцію особистості в систему світової культури, та надання громадянам права вибору закладу освіти.

В своєму дослідженні ми спираємося на модель демократичної культури, запропоновану Є. М. Хриковим: „Урахування положень соціальних наук дає можливість розглядати демократичну культуру як соціально зумовлений рівень розвитку особистості в сфері суспільного життя” [2]. Ми виділяємо наступні компоненти та складові демократичної культури.

Гносеологічний компонент (історико – теоретичне пізнання демократичної культури суспільства, етапів її становлення та особливостей сучасного) складається з наступних складових: знання про себе, знання про сутність демократії, знання про сучасне суспільство, знання про механізми реалізації демократії.

Емоційно – аксіологічний компонент (аналіз, інтерпретація, оцінка явищ суспільного та власного життя, формування ставлення до цих явищ) складається з наступних складових: особистісне ставлення до власної суспільної активності, ставлення до людини, ставлення особистості до суспільства.

Праксеологічний компонент (активна діяльність у сфері суспільного життя, творче самовиявлення, самореалізація) складається з наступних складових: практична реалізація ставлення особистості до себе практичні прояви ставлення особистості до інших людей, практичне втілення ставлення особистості до суспільства.

Особистісні якості (демократичний світогляд, громадянська культура, громадянський світогляд, політична, правова, моральна культура) складаються з наступних складових (громадянськість, патріотизм, добросесність, гідність, моральна автономність (наявність особистісних гуманістичних цінностей), толерантність, законслухняність, ініціативність). Особистість є відкритою системою, на яку впливає і мікросередовище і макросередовище.

Тому рівень демократичної культур є соціально зумовленим. У нашому дослідженні ми допускаємо, що у взаємодії в межах „особистість – суспільство” діє закон соціальної ролевантності: демократична культура особистості та суспільства взаємовизначають одна одну.

Література

1. Адаменко О. В. Формування демократичної культури особистості як об'єкт педагогічних досліджень // Політична культура: теорія, проблеми, перспективи. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2004. – С. 156 – 161.

2. Хрыков Е. Н. Теоретические основы внутришкольного управления / Е. Н. Хрыков. – Луганск, 1999. – 118 с.

УДК 821.161.2 – 1.09 + 929 Рильський

**Тарарива Лідія
м. Лисичанськ**

ВИТОКИ МІФОПОЕТИКИ М. РИЛЬСЬКОГО

Творчий доробок Максима Рильського, попри значну кількість досліджень, потребує реінтерпретації в аспекті міфопоетики, оскільки ця сфера вивчення спадщини митця ще не була предметом спеціального дослідження.

Для адекватного розуміння міфопоетики творчості митця конче необхідним видається віднайдення витоків міфософічності автора, вибудова генези світосприймання задля уникнення певного спрощення, схематизації авторської художньої рефлексії. Цей підхід виявив свою продуктивність у багатьох працях, присвячених вивченню міфопоетичного тла художнього твору, наприклад, у дослідженнях Н. Глінки, Т. Гундорової, О. Кухар, І. Чернової та ін. Тези є фрагментом дисертаційного дослідження.

Світогляд раннього М. Рильського формувался під впливом багатьох чинників: дитячі враження,

Наукове видання

Наукова молодь: іноваційні підходи в освіті і науці

Збірник тез I Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції. 21 – 28 лютого 2011 року.
(мовою оригіналу)

Робоча мова конференції:
українська, російська, англійська

Тези (від *thesis* - положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці [<http://politics.ellib.org.ua/pages-1125.html>].

Відповідальність за зміст тез несуть автори
та їх наукові керівники

Оригінал-макет – Драгнев Ю. В.
Коректор – Санченко Є. М., Гречаник І. П.

Підп. до друку 28.01.2011 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Arial.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 12,84. Наклад 500 прим. Зам. № ____.

Видавець

Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Т/ф: (0642) 58-03-20.
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.

Друк МПП Глобус
м. Луганськ, вул. Лермонтова 16, оф. 314
Тел.: 711-777

I Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
21 – 28 лютого 2011 року

навчання є створення інноваційного навчального середовища, спрямованого на забезпечення самореалізації особистості; забезпечення розвитку технологічної компетентності викладачів на підставі поглибленого ознайомлення з науково-практичними основами освітніх інноваційних технологій; розвиток пізнавальної активності студентів засобами проблемного навчання та формування у них мотивації до навчальної діяльності.

Література

1. Пехота О. М. Особистісно-орієнтоване навчання: підготовка вчителя : монографія / О. М. Пехота, А. М. Старєва – 2-ге вид. доп. та перероб. – Миколаїв : Вид-во „Іліон”, 2007. – 272 с.
2. Шалашова М. М. Комплексная оценка компетентности будущих педагогов / М. М. Шалашова // Педагогика. – 2008. – № 7. – С. 54 – 59.

УДК: 378.013+378.937

Цзян Хепін
м. Одеса

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Сучасне суспільство ставить перед вищою школою завдання підготовки компетентного вчителя музики, який не тільки володіє арсеналом

педагогічних знань, умінь та навичок, а й спроможний орієнтуватись у суперечливому і мінливому світі сучасного мистецтва, переконливо протистояти розповсюдженню у сьогоднішньому культурному просторі негативним явищам. Це зумовлює актуальність та значущість наукових досліджень у галузі вдосконалення підготовки компетентного фахівця, здатного задовольняти своєю педагогічною діяльністю нагальні потреби суспільства і школи.

Компетентнісний підхід в сфері педагогічної діяльності полягає у тому, що сенс освіти переміщується із засвоєння комплексу знань, умінь та навичок у площину формування в майбутнього фахівця досвіду самостійного вирішення пізнавальних, комунікативних, організаційних та інших завдань, типових як для навчальної, так і для майбутньої педагогічної діяльності. Критерієм якості підготовки студента стає успішність його дій у процесі педагогічної практики.

У визначенні сутності та структури професійної компетентності існують різні погляди. У цілому вчені визначають компетентність як інтегративну, динамічну характеристику фахової підготовки вчителя, що формується у сукупності психолого-педагогічних, методичних знань, умінь, навичок, професійно-особистісних властивостей та проявляється в умотивованості, відповідальності, творчій ініціативі й готовності до постійного самовдосконалення. Більшість вчених визнає, що компетентність розкривається у єдності когнітивно-операційного та

63. **Ширіна Ольга Олександрівна**, викладач кафедри іноземних мов Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
64. **Шклярова Тетяна Петрівна**, аспірант кафедри соціальної педагогіки Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
65. **Шутяк Лілія Мар'янівна**, здобувач кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.
66. **Ясакова Ольга Юріївна**, студентка групи ПН-271 факультету природничих наук СНУ ім. В. Даля.
67. **Sadad Khalaf Tamer Al-Hashimi**, M,SC, degree in biology (**Ал-Хашімі Садад Халаф Тамір**), аспірант кафедри анатомії і фізіології людини Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, *керівник клубу молодих іноземних учених.*

покоління”, асистент кафедри психології, *заступник голови з науково-організаційної роботи.*

57. **Тарарива Лідія Юріївна**, аспірант кафедри української літератури та методики її викладання Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
58. **Федоренко Марина Вікторівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
59. **Харківський Руслан Геннадійович**, докторант, кандидат історичних наук, доцент кафедри європейської та євроатлантичної інтеграції, всесвітньої історії та міжнародних відносин історичного факультету Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
60. **Харченко Олена Олександрівна**, викладач природничих дисциплін ВП „Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
61. **Цзян Хелін**, аспірант кафедри музичного мистецтва та хореографії ПНПУ ім. К. Д. Ушинського.
62. **Чекунов Михайло Вікторович**, аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

професійно-особистісного компонентів. Перший охоплює теоретичні знання, практично-репродуктивні та творчі форми навчальної діяльності; другий розкривається через прояв комунікативних, особистісно-професійних властивостей, систему ціннісних орієнтацій, здібностей.

У підготовці вчителя музики суттєву роль відіграє специфіка його діяльності, визначена у категоріях художнього пізнання, мислення та творчості. Діяльність вчителя музики відзначається поліфункціональністю та різноманітністю завдань уроку музики: учні мають навчатись слухати музику, співати, грати на дитячих інструментах, імпровізувати, засвоїти основи музичної грамоти. Функціональний аналіз діяльності шкільного вчителя музики дозволив визначити специфіку та структуру його предметних компетентностей, що складаються з методичного, педагогічно-просвітницького та виконавчого компонентів. Змістовне наповнення цих компетентностей має бути визначальним у аналізі, вдосконаленні та координації програмних вимог і навчального процесу на фахових дисциплінах ВУЗу.

У практичній частині нашого дослідження було підтверджено, що побудований на цих основах навчальний процес сприяє посиленню зв'язку навчання та практики, підвищенню рівня професійної компетентності випускників.

Література

1. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження

компетентнісного підходу в українській освіті /
О. І. Пометун // Основна школа. – 2005. – № 3/4.
– С. 51 – 52.

2. Равен Дж. Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация / Дж. Равен. – М. : Когито-Центр, 2002. – 396 с.

УДК [378.011.3-051:796]:004

Чекунов Михайло
м. Луганськ

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Процес комп'ютеризація усіх сфер людської діяльності та інформатизація суспільства стали провідними тенденціями світового інформаційного розвитку. Інформаційні технології все більше проникають в різні сфери життя, науки, загальної середньої та вищої освіти, що вимагає відповідних знань та вмінь їх використовувати.

Зараз йде масове впровадження інформаційних технологій в освіту, а галузь знань „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини” є відсталою.

Стрімкі темпи інформатизації системи освіти та вдосконалення інформаційних та комунікаційних

50. **Ропасва Ганна Олександрівна**, аспірант кафедри соціальної педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
51. **Сазонова Анастасія Вікторівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
52. **Санченко Євгенія Миколаївна**, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. *заступник голови з науково-інтеграційної роботи.*
53. **Собко Тетяна Вадимівна**, студентка групи ПН-271 факультету природничих наук СНУ ім. В. Даля.
54. **Стаєнна Олена Олександрівна**, аспірант кафедри дошкільної та початкової освіти Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
55. **Сьомкіна Інна Сергіївна**, асистент кафедри соціальної педагогіки Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
56. **Тараріна Олена Володимирівна**, магістр психології, аспірант, тренер Центру інноваційних технологій, член союзу психотерапевтів України, практичний психолог першої категорії УВК: Школа-гімназія „Нове

43. **Пігіда Віра Миколаївна**, асистент кафедри соціальної роботи, аспірант спеціальності „Соціальна педагогіка” Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
44. **Попов Олексій Ілліч**, викладач математичних дисциплін ВП „Стахановський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
45. **Прошкін Володимир Вадимович**, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач науково-дослідного відділу з організації наукових досліджень Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
46. **Пучкова Яна Миколаївна**, майстер ВП „Луганський професійний торгово – кулінарний ліцей Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
47. **Рабой Андрій Вікторович**, викладач спеціальних дисциплін з професії „оператор комп’ютерного набору, секретар керівника”, майстер виробничого навчання 11 розряду ВП „Вище професійне училище Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
48. **Рожков Артем Ігорович**, асистент кафедри дизайну Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
49. **Роман Оксана Іванівна**, асистент кафедри психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

технологій утворює нові інформаційні можливості для пошуку, аналізу й обробки інформації. Науковець Н. Нурмеєва вважає, що в умовах інформаційного суспільства зростає роль інформаційної культури, яка носить загально навчальних, загально інтелектуальний і над предметний характер [2]. Також інший науковець П. Петров вважає, що сучасний фахівець будь-якого профілю повинен вміти отримувати, обробляти і використовувати інформацію за допомогою комп’ютера, телекомунікацій та інших засобів інформаційних технологій [1, с. 7]. Таким чином ми вважаємо що на базі комп’ютерної грамотності, оволодіння сучасними інформаційними технологіями та вмілого їх використання в процесі фахової підготовки формується інформаційна культура майбутнього вчителя фізичного виховання.

Модернізація та інформатизація вищої освіти вимагає: формування високого рівня інформаційної культури у майбутніх вчителів фізичного виховання в процесі фахової підготовки; формування кваліфікованого працівника фізкультурної освіти, конкурентоздатного на сучасному ринку праці, здатного до ефективної роботи з інформаційними технологіями на рівні світових стандартів, та який готовий до постійного професійного удосконалення в умовах інформаційного суспільства.

Тому ми вважаємо що проблема формування інформаційної культури у майбутніх вчителів фізичного виховання у процесі фахової підготовки є сучасною і актуальною.

Література

1. Петров П. К. Информационные технологии в физической культуре и спорте : учеб. пособие / П. К. Петров. – М. : Издательский центр „Академия”, 2008. – 288 с.
2. Формирование информационной культуры как отражение современных требований информационного общества. – Режим доступа: http://ifets.ieee.org/russian/depository/v11_i4/html/11.htm

УДК 37.03:008

Ширіна Ольга
м. Луганськ

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ

Провідну роль у становленні системи ціннісних відношень особистості відіграє ціннісно-орієнтаційний базис, що обумовлює характер взаємодії особистості та суспільства, цінностей особистості та цінностей суспільства. Психологи стверджують, що юнацький вік створює оптимальні умови для розвитку ціннісно-сміслових структур свідомості особистості (Б. Ананьєв [1], Л. Божович [2], І. Дубровіна, А. Прихожан, В. Зацепін [3] та ін.).

Б. Ананьєв визначив студентський вік (17–25 років) як пізню юність або ранню зрілість. Як правило,

35. **Масленников Ігор Сергійович**, асистент кафедри російського мовознавства і комунікативних технологій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
36. **Мороз Сергій Сергійович**, студент групи ПН-271 факультету природничих наук СНУ ім. В. Даля.
37. **Носкова Світлана Анатоліївна**, аспірант Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
38. **Островська Наталія Олександрівна**, асистент кафедри соціальної роботи, аспірантка спеціальності „Соціальна педагогіка” Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
39. **Пан Бо**, аспірант кафедри музичного мистецтва та хореографії ПНПУ ім. К. Д. Ушинського.
40. **Перетятя Олеся Сергіївна**, аспірант кафедри української літератури та методики її викладання Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
41. **Перова Світлана Вячеславівна**, аспірант Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
42. **Пивоварова Ганна Сергіївна**, викладач психології ВП „Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.

28. **Литвинова Наталія Анатоліївна**, аспірантка кафедри соціальної педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
29. **Літовка Олена Петрівна**, викладач психології ВП „Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
30. **Лихачова Катерина Михайлівна**, викладач ВП „Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
31. **Лозицька Тетяна Юріївна**, аспірант кафедри педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, провідний фахівець ІПОДО Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
32. **Макєєва Інна Іванівна**, асистент кафедри туризму та готельного господарства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
33. **Мальцева Ольга Іванівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки ВП „Старобільський факультет Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
34. **Маркова Мар'яна Василівна**, викладач кафедри романської філології та компаративістики Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

саме у даному віці досягають максимуму розвитку фізичні, психічні властивості, вищі психічні функції: сприйняття, увага, пам'ять, мислення, мовлення, емоції й почуття. Для студентів є характерним активний розвиток самостійності в стратегічних видах життєдіяльності, включаючи цілепокладання й планування. Фізичні та розумові сили молодих людей досить розвинуті, досягнутий рівень вольової саморегуляції може забезпечити наполегливість у досягненні поставленої мети, виявленні власного потенціалу.

Головне протиріччя розвитку людини у віці 17–25 років полягає у невідповідності його уявлень про самого себе, рівня намагань реальним можливостям реалізувати власні ідеальні прагнення. Починається стрімкий пошук засобів досягнення намічених перспектив, провідними з яких вважаються знання та набуття досвіду, необхідного для самореалізації в обраній сфері діяльності. Молодь розширює власний життєвий досвід, випробовує власні сили в різних видах діяльності, формує власне ставлення до оточуючого, орієнтується у потоці різних цінностей. Д. Фельдштейн [4] підкреслював, що саме на даних етапах онтогенезу створюються передумови для формування ціннісних ставлень як складної психологічної структури, пов'язаної з особливим видом діяльності – оціночною.

Оскільки пізнавальні інтереси студентів пов'язані з професійною спрямованістю, то і „навчальна діяльність стає предметом їх свідомості й

саморегуляції” [5, с. 393]. Вона є для студентів основою для формування ціннісних орієнтацій у навколишньому світі, які дозволяють їм як суб’єктам діяльності виробити ціннісне ставлення до оточуючого і оточуючих людей; допомагає їм усвідомлювати значущість об’єктів, на які спрямовано їх зусилля, важливість цілей, до яких вони прямують, а також оцінювати результати діяльності й особистісні якості інших і самого себе тощо. Отже, під час організації навчально-виховного процесу необхідно орієнтуватися на особливості студентського віку та провідні для нього види діяльності (навчально-пізнавальна діяльність, комунікація, гра, професійна діяльність), які мають для майбутніх фахівців особистісний сенс.

Література

1. Ананьев Б. Г. Психофизиология студенческого возраста и усвоения знаний / Б. Г. Ананьев // Вестн. высш. шк. – 1972. – № 7. – С.3 – 12.
2. Божович Л. И. Проблемы формирования личности : избр. психологич. тр. / Л. И. Божович ; под ред. Д. И. Фельдштейна. – 3-е изд. – М. : Моск. психол.-соц. ин-т ; Воронеж : НПО „МОДЭК”, 2001. – 352 с.
3. Возрастная и педагогическая психология: хрестоматия : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / сост. И. В. Дубровина, А. М. Прихожан, В. В. Зацепин. – М. : Академия, 2001. – 368 с.

21. **Кобзар Наталія Вікторівна**, аспірант кафедри педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, викладач кафедри іноземних мов ЛНУ імені Тараса Шевченка.
22. **Колеснікова Дар’я Сергіївна**, аспірант, викладач кафедри романо-германської філології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
23. **Костючек Марія Федорівна**, аспірант кафедри соціальної педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
24. **Крошка Світлана Андріївна**, магістр вищої освіти, викладач фізичного виховання ВП „Лисичанський педагогічний коледж» Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
25. **Крилова Наталія Вікторівна**, викладач хімії та біології ВП „Вище професійне училище ЛНУ імені Тараса Шевченка”.
26. **Кузьо Олеся Геннадіївна**, магістрант спеціальності „Дошкільне виховання” Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
27. **Кутнякова Ірина Сергіївна**, асистент кафедри соціальної роботи, аспірант спеціальності „Загальна педагогіка та історія педагогіки” Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

14. **Єліссєва Ірина Олександрівна**, викладач ВП „Брянківський технолого-економічний технікум Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
15. **Завойських Юлія Андріївна**, аспірант Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
16. **Згінник Григорій Леонідович**, кандидат філософських наук, викладач суспільно-гуманітарних дисциплін ВП „Стахановський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
17. **Зіборова Віта Валеріївна**, викладач ВП „Брянківський технолого-економічний технікум Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
18. **Ігнатенко Катерина Володимирівна**, аспірант кафедри соціальної педагогіки Інституту педагогіки та психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
19. **Каменська Алла Володимирівна**, викладач ВП „Брянківський технолого-економічний технікум Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
20. **Кечик Ольга Олександрівна**, аспірант Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, викладач іноземної філології ВП „Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.

4. Фельдштейн Д. И. Психология развития личности в онтогенезе. / Д. И. Фельдштейн. – М., 1989. – 208 с.
5. Васильева М. М. Возрастные особенности личности студента и их учет в обучении иностранному языку / М. М. Васильева // Психологические основы обучения неродному языку: хрестоматия / сост. А. А. Леонтьев. – М. : Изд-во Моск. психол.-соц. ин-та; Воронеж : НПО „МОДЭК”, 2004. – С. 387 – 395.

УДК 373.5.015.31:316.346.2

**Шклярєва Тєтяна
м. Луганськ**

СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ТА ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ

На сучасному етапі розвитку освіти проблема статеворольової соціалізації особистості є надзвичайно актуальною. Вона обумовлена значущістю статевої сфери і статеворольової поведінки в особистісному розвитку дітей.

Питання особистісного розвитку індивіда та вивчення процесу статеворольової соціалізації на науково-теоретичному рівні досліджували такі вчені: Т. Говорун, М. Грабовський, Д. Ісаєв, В. Каган, І. Кон, І. Ковальчук, Г. Крайг, Дж. Мани, Т. Машихина, В. Романова, Л. Столярчук; проблему соціалізації

підлітків, їх саморозвиток і самореалізацію порушували Б. Ананьєв, Г. Андрєєва, Н. Андрєєнкова, Л. Виготський, Е. Дюркгейм, І. Кон, О. Мудрик, А. Петровський та ін.

Під статеворольовою соціалізацією розуміється процес розвитку особистості, індивідуальності дівчинки, хлопчика (дівчини, юнака) у реальній життєдіяльності, за визначенням Л. Столярчук, і здійснюється у системі взаємостосунків з дорослими, з навколишнім світом, з однолітками своєї й протилежної статі й самим собою [6, с.3] і результатом статеворольової соціалізації є не тільки засвоєння статевої приналежності, статевої ролі, правил сексуальної поведінки, але й соціальний, загальний, психосексуальний, індивідуальний розвиток особистості.

Статеворольова соціалізація виступає як соціокультурне і психолого-педагогічне явище .

Тобто, паралельно зі статевою ідентифікацією, статевим розвитком відбувається особистісний розвиток і статева приналежність виступає необхідним фактором без якого не відбувається формування найвищих особистісних якостей.

У сучасних навчальних закладах надається недостатньо уваги вихованню з урахуванням статі підростаючого покоління, хоча експериментальними та теоретичними дослідженнями доведено, що значення статевої ідентифікації для формування та особистісного розвитку індивіда та специфіки його життєвого досвіду посідає значне місце.

національного університету імені Тараса Шевченка.

8. **Гречаник Ірина Петрівна**, аспірант кафедри української літератури та методики її викладання факультету української філології, Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, *секретар Ради молодих учених*.
9. **Грибок Ніна Миколаївна**, аспірантка Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
10. **Грищенко Олена Володимирівна**, аспірант кафедри російського мовознавства і комунікативних технологій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
11. **Драгнєв Юрій Володимирович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, *голова Ради молодих учених*.
12. **Дзик Роман Анатолійович**, аспірант кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
13. **Дроздов Дмитро В'ячеславович**, аспірант, викладач кафедри спортивних дисциплін Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. **Бабич В'ячеслав Іванович**, доцент кафедри фізичної реабілітації і валеології Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
2. **Борисенко Лілія Леонідівна**, викладач фізичного виховання ВП „Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка”.
3. **Бурім Олена Василівна**, аспірант кафедри соціальної педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
4. **Волкова Євгенія Сергіївна**, кандидат історичних наук, лаборант кафедри європейської та євроатлантичної інтеграції, всесвітньої історії та міжнародних відносин історичного факультету Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
5. **Вязникова Офелія Євгенівна**, аспірантка кафедри економічної теорії та прикладної статистики Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
6. **Гавриленко Марія Олександрівна**, старший викладач кафедри іноземних мов Донецького Економіко-Гуманітарного Інституту.
7. **Гаухман Михайло Володимирович**, аспірант кафедри історії України Луганського

Необхідно зазначити, що за останні роки ситуація почала змінюватися: було опубліковано значну кількість теоретичних робіт і результатів досліджень з проблеми статевої соціалізації [2; 5], але ще існують деякі аспекти означеної проблеми, які потребують подальшого дослідження та розробки.

Література

1. Андреевкова Н. В. Проблема социализации личности / Н. В. Андреевкова // Социологические исследования. – 1970. – Вып. 3. – С. 43 – 44.
2. Говорун Т. В. Соціалізація статі як психологічна проблема / Т. В. Говорун // Педагогіка і психологія. – 2001. – № 2. – С. 5 – 13.
3. Кон И. Введение в сексологию / И. Кон. – М. : Медицина, 1990. – 336 с.
4. Кон И. Психология половых различий / И. Кон // Вопросы психологии. – 1981. – № 2. – С. 47 – 57.
5. Романова В. Г. Статевої соціалізації підлітків / В. Г. Романова // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 8. – С. 39 – 43.
6. Столярчук Л. И. Полоролевая социализация школьников: теория и практика воспитания : монография / Л. И. Столярчук. – Волгоград : Перемена, 1999. – 274 с.

УДК 007:304:070

**Шутяк Лілія
м. Чернівці**

ПОЛІТИЧНІ ТОК-ШОУ НА УКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ

У результаті співіснування соціальних і політичних наук у середині 50-х років ХХ століття виокремилось поняття „політичної комунікації” [2, с. 107] як самостійного наукового напрямку дослідження. Релевантна роль цього явища полягає у систематизації та передачі політичної інформації.

Важливе значення у згаданому випадку відіграють телевізійні політичні ток-шоу. Це „гібридний жанр, в якому інформативність і розважальність визначені технологіями, які наслідують психологію телеглядача” [1, с. 272]. В їхній основі – перманентна боротьба представників протилежних таборів напередодні виборів, що зближує ток-шоу з теледебатами.

Одними з найвідоміших політичних розмовних видовищ є „Свобода слова” і „Велика політика з Євгенієм Кисельовим” на „Інтері”, „Шустер Live” на ТРК „Україна”, „Я так думаю” і „П’ять копійок” на „5-му каналі”, „Свобода слова з Андрієм Куликовим” на ICTV тощо.

Зачинателем жанру політичного ток-шоу на українському телебаченні вважають російського

heart trouble, diabetic nephrology puts the questions connected with optimisation of pharmacotherapy. First of all attract attention drugs with action of duration period 18-24 hours, which allow to use them 1 time a day.

myocardium heart attack, an ischemic stroke, cardiovascular death rate etc.).

Such approach allows to solve fundamental problems of disease and death rate decrease, especially concerning the medical products investigated in long-term researches according to efficiency and safety on which exit we will have implements for achievement of target levels of arterial pressure, cholesterol, functions of external breath etc. Application of exact biochemical laboratory markers of safety of medical products has raised reliability of pre-clinical and clinical researches. At present there appeared a number of new developments which allow to solve a safety issue of application of medicines at patients with cardiovascular diseases. Besides, for today a pharmacoeconomic acceptability of new medical products and technologies is a component of randomized clinical researches.

At present for treatment of variety of cardiovascular diseases (chronic heart insufficiency, arterial hypertension, acute heart attack, stenocardia, heart rhythm disorder) there are available a number of medical products, effective from positions of evidentiary medicine. For many groups of the preparations used in clinical practice, there is proved high level evidentiary that is a high level of reliability of the data received in the course of large randomized clinical researches.

Take, for example, group of inhibitors of angiotensyn converting enzyme (ACE) which numbers today about 50 preparations. Experience of their use at an arterial hypertension, heart insufficiency, an ischemic

журналіста Савіка Шустера та його програму „Свобода слова”. Уперше ця передача з’явилась у вересні 2001 року на російському каналі „НТН”. З 2005 року вона почала виходити у прямому ефірі на українських телеканалах „ICTV” та „Інтер”. У 2010 році ток-шоу змінило свою назву на „Шустер Live” і канал – на ТРК „Україна”.

Характерною рисою політичних шоу на телеканалах України є те, що „вони задумані й відбувались у вигляді вистави: існують глядачі, котрі являють зріз усіх соціальних верств України, і „актори” – політики і можновладці, котрі беруть участь у ток-шоу” [3]. Сюжет і зміст подібних видовищ зазвичай передбачуваний: політики точно дотримуються свого амплуа, а „представники народу грають народ, який завжди мовчить” [3]. У такий спосіб і відбувається псевдодіалог між представниками влади та їхніми виборцями, у якому жодна зі сторін не отримує належної сатисфакції.

Позиціонування політичного ток-шоу як бізнес-продукту релевантну роль надає рейтингам, у результаті чого девальвується інтелектуальна складова розмовних видовищ. Впливовим фактором залишається і чинник конкуренції, котрий стимулює організаторів ток-шоу постійно змінювати його формат та концепцію.

Таким чином, мета будь-якого політичного ток-шоу на українських телеканалах полягає не у вирішенні актуальних питань, а у можливості продемонструвати скандальний інформаційний

продукт з ціллю залучення до його споживання якомога більшої кількості глядачів. За таких обставин політичні ток-шоу не можуть претендувати на будь-яку об'єктивність у висвітленні тих чи інших соціально важливих проблем.

Література

1. Голодникова Ю. Политическое ток-шоу как всеукраинская медиаигра / Ю. Голодникова // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Сер. : Филология. Социальная коммуникация. – Т. 21 (60). – 2008. – № 1. – С. 268 – 276.
2. Джинчарадзе Н. Інформаційна культура / Н. Джинчарадзе. – К. : Українські пропілеї, 1999. – 147 с.;
3. Караменов М. „Свобода слова” у номенклатурно-клановому світовідчутті / М. Караменов // Дзеркало тижня. – № 50 (778). – 2009. – 19 – 25 груд. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/3000/3050/68098/>

Sadad Khalaf Tamer Al-Hashimi
Luhansk
(Ал-Хашімі Садад Халаф Тамір
Луганськ)

MODERN APPROACHES IN CLINICAL PHARMACOLOGY OF CARDIOVASCULAR DISEASES

Recently considerable change of approaches to treatment of cardiovascular diseases is observed. Pharmacists managed to reach high safety of new preparations at long application in respect of risk of development of cancer diseases, diabetes, vascular lesion of brain, etc. Genomic technologies make it possible creation of medical means of the newest generation which should solve a problem of diseases which which are considered today incurable, for example cardiomyopathy. Such successes of clinical pharmacology are caused by development of clinical epidemiology, evidentiary medicine, pharmacogenetics. In this connection realisation of the national project of health cannot be carried out without adjusted epidemiological and pharmaco-technological researches, without introduction of results of evidentiary medicine into clinical practice. For the last 10 years implements for solving modern problems of medicine have been created there. For example, the estimation of treatment efficiency are started to check on the so-called final firm time-to - event end points (for cardiovascular diseases they are